

BENEDICTIO MENSÆ CVM
GRATIARVM ACTIONE.

à 5.

Facta, pro.

CAPITVLO PROVINCIALI
F. F. MINORVM CONVENT,

S. Francisci Leopoli pro F. S. Ioannis Bap. in anno
Domini 1616. celebrato.

Presidente

A. R. PP. Ioanne Donato Caputo. à Cupertino. S. T. D.
Commissario R^{mi}. P. General. necnon Visitatore Prouin:
ciarum totius Regni Poloniae vtriusq; Germa-
niae, ac Leodiæ, &c. &c.

Per

F. ADALBERTUM DEBOLENCI, à Konojady
Ord. S. Francisci Minorum. Conuent. Magi-
strum Capellæ eiusdem Capituli.

THORVNII

AUGUSTINUS FERBERUS excudebat.

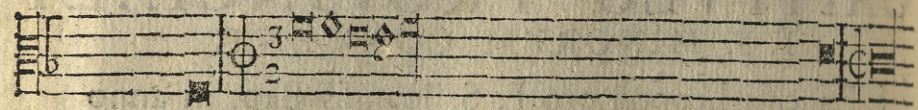
Anno Domini 1616.

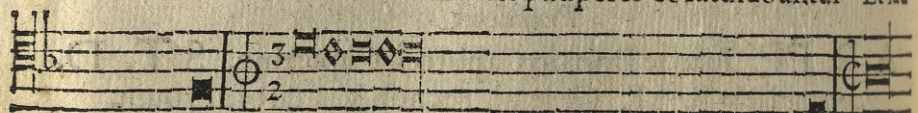
14143

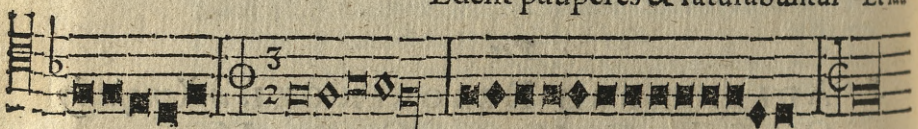
Benedicite Benedicite Oculi omnium in te sperant Domine Et tu
Edent pauperes & saturabuntur Et lau-

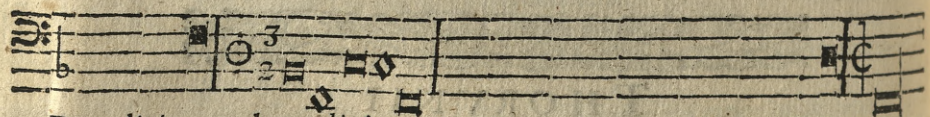
Benedicite benedicite Oculi omnium in te sperant Domine Et tu
Edent pauperes & saturabuntur Et lau-

Benedicite benedicite Oculi omnium in te sperant Domine Et tu
Edent pauperes & saturabuntur Et lau-

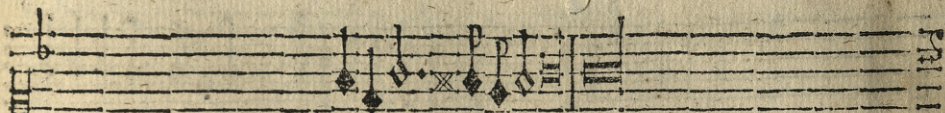

Benedicite benedicite Oculi omnium in te sperant Domine Et tu
Edent pauperes & saturabuntur Et lau-

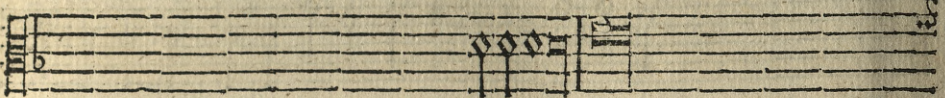

Benedicite benedicite Oculi omnium in te sperant Domine Et tu
Edent pauperes & saturabuntur Et lau-

BENEDICTIO MENSÆ a 5

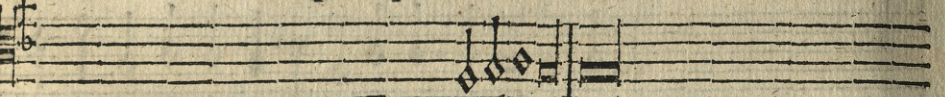
das escam illorum in tempore opportuno. Aperis tu manum tuā, & im-
dabunt Dominum, qui requirunt eum: viuent corda eorum in

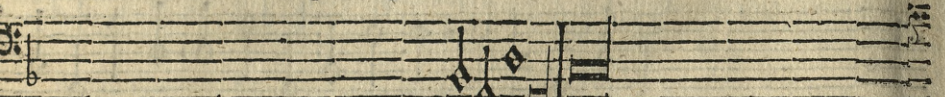
das escam illorum in tempore opportuno. Aperis tu manum tuā, & im-
dabunt Dominum, qui requirunt eum: viuent corde eorum in

das escam illorum in tempore opportuno. Aperis tu manum tuā, & im-
dabunt Dominum, qui requirunt eum: viuent corde eorum in

das escam illorum in tempore opportuno. Aperis tu manum tuā, & im-
dabunt Dominum, qui requirunt eum: viuent corde eorum in

das escam illorum in tempore opportuno. Aperis tu manum tuā, & im-
dabunt Dominum, qui requirunt eum: viuent corde eorum in

BENEDICTIO MENSÆ à 5.

ples omne animal benedictione Gloria Patri & Filio & Spiritui
 sæculum sæculi.

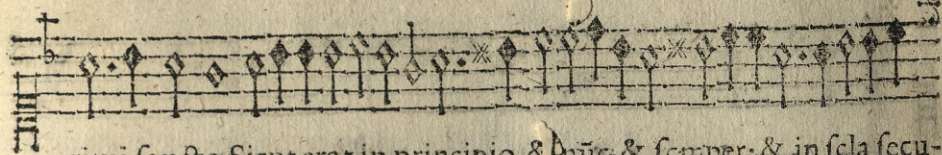
ples omne animal benedictione Glo ri a Pa tri & Fi li o & Spi-
 sæculum sæculi.

les omne animal benedictione Gloria Patri & Fili o & Spi-
 sæculum sæculi.

ples omne animal benedictione Gloria Patri & Filio & Spi-
 sæculum sæculi.

ples omne animal benedictione Gloria Patri & Filio & Spi-
 sæculum sæculi.

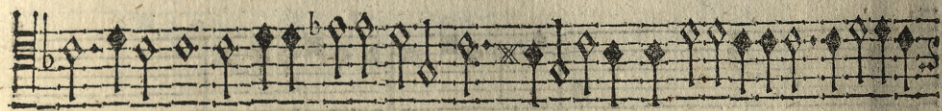
BENEDICTIO MENSE

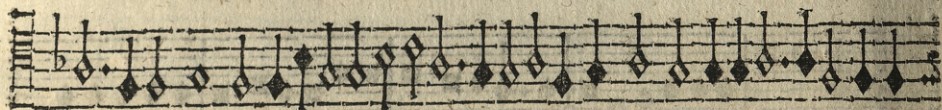
ritui sancto. Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in scla secu-

ritui san cto. Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in scla secu-

ritui sancto. Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in scla secu-

ritui sancto. Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in scla secu-

ritui sancto. Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in scla secu-

BENEDICTIO MENSÆ

lorum, Amen. Kyrieleison. Christeeleison. Kyrieleison. Et ne nos

lorum, Amen. Kyrieleison. Christeeleison. Kyrieleison. Et ne nos

lorum, Amen. Kyrieleison. Christeeleison. Kyrieleison. Et ne nos

lorum, Amen. Kyrieleison. Christeeleison. Kyrieleison. Et ne nos

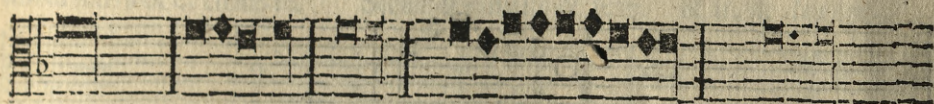

lorum, Amen. Kyrieleison. Christeeleison. Kyrieleison. Et ne nos

BENEDICTIO MENSÆ à 5.

sed libera nos à malo, Amen. Iube Domine benedicere, Amen.

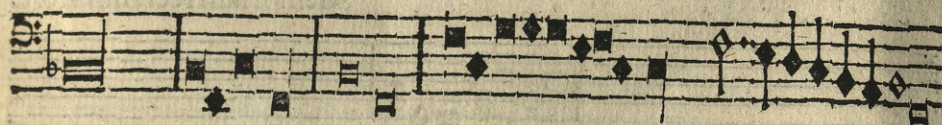
sed libera nos à malo, Amen. Iube Domne benedicere. Amen.

sed libera nos à malo, Amen. Iube Domne benedicere. Amen.

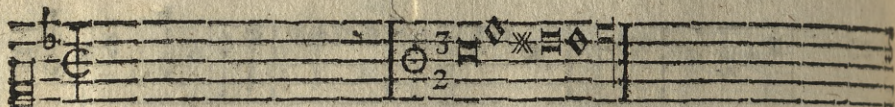

sed libera nos à malo, Amen. Iube Domne benedicere. Amen.

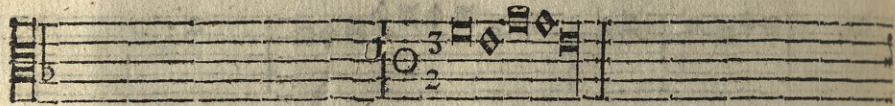

sed libera nos à malo, Amen. Iube Domine benedicere. Amen.

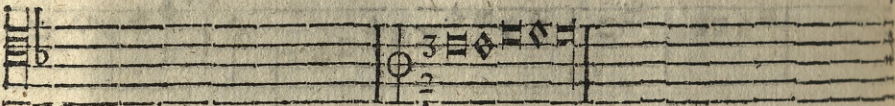
GRATIARVM ACTIO à 9.

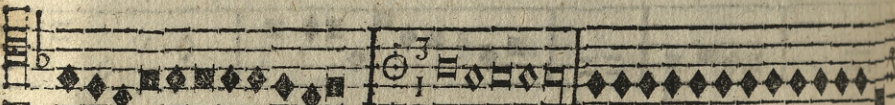
Tu autem Domine mis. bis. Deo gratias. Confiteantur tibi. &c.
Memoriam fecit mira. &c.

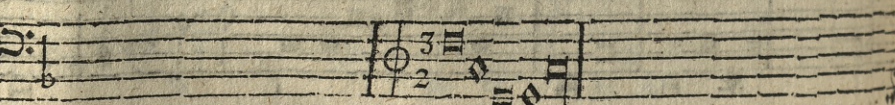
Tu autem Domine mis. bis. Deo gratias. Confiteantur tibi. &c.
Memoriam fecit mira. &c.

Tu autem Domine mis. bis. Deo gratias. Confiteantur tibi. &c.
Memoriam fecit mira. &c.

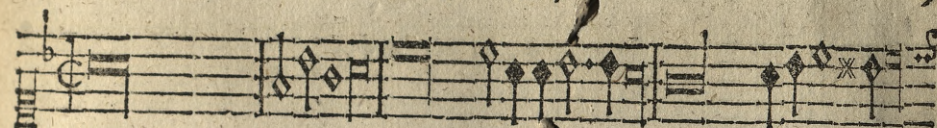

Tu autem Domine mis. bis. Deo gratias. Confiteantur tibi. &c.
Memoriam fecit mira. &c.

Tu autem Domine mis. bis. Deo gratias. Confiteantur tibi. &c.
Memoriam fecit mira. &c.

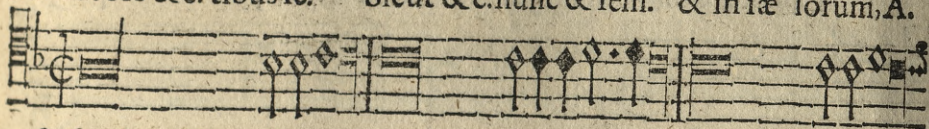
GRATIARVM ACTIO à 5.

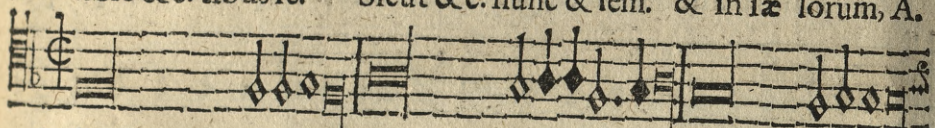
& sancti tui benedicant tibi, Gloria Patri & Filio & Spiritui sancto.
misericors & c. tibus se. Sicut & c. nunc & sem. & in sæ lorum, A.

& sancti tui benedicant tibi, Gloria Patri & Filio & Spiritui sancto.
misericors & c. tibus se. Sicut & c. nunc & sem. & in sæ lorum, A.

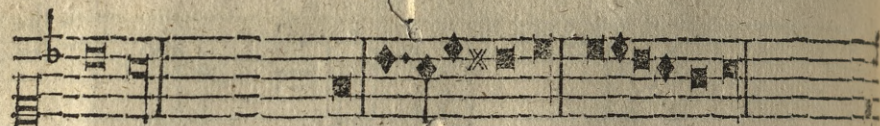
& sancti tui benedicant tibi, Gloria Patri & Filio & Spiritui sancto.
misericors & c. tibus se. Sicut & c. nunc & sem. & in sæ lorum, A.

& sancti tui benedicant tibi, Gloria Patri & Filio & Spiritui sancto.
misericors & c. tibus se. Sicut & c. nunc & sem. & in sæ lorum, A.

& sancti tui benedicant tibi, Gloria Patri & Filio & Spiritui sancto.
misericors & c. tibus se. Sicut & c. nunc & sem. & in sæ lorum, A.

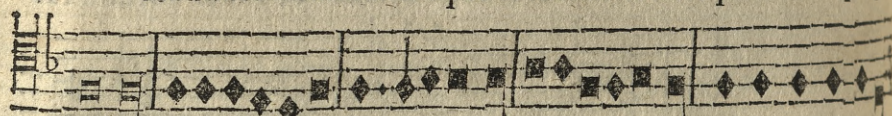
Amen. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Et ne nos
Laudate dominum super confiteantur, Disperfit dedit paup.

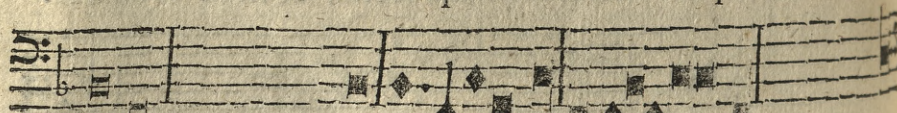
Amen. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Et ne nos
Laudate dominum. super confiteantur. Disperfit dedit paup.

Amen. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Et ne nos
Laudate dominum. super confiteantur. Disperfit dedit paup.

Amen. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Et ne nos
Laudate dominum. super confiteantur. Disperfit dedit paup.

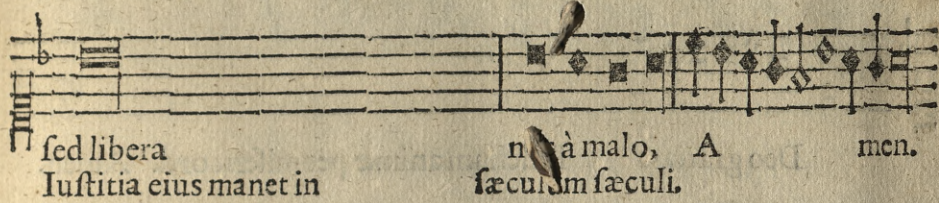

Amen. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Et ne nos
Laudate dominum. super confiteantur. Disperfit dedit paup.

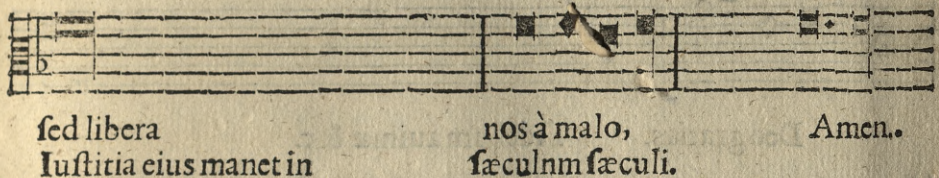
GRATIARVM ACTIO

à 5.

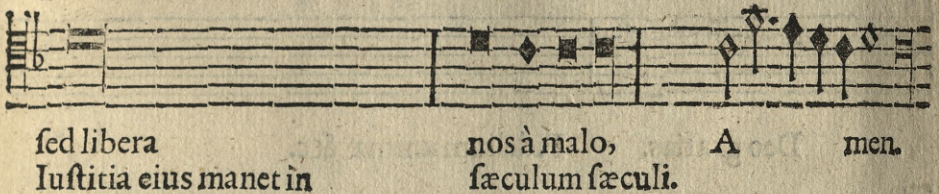
II

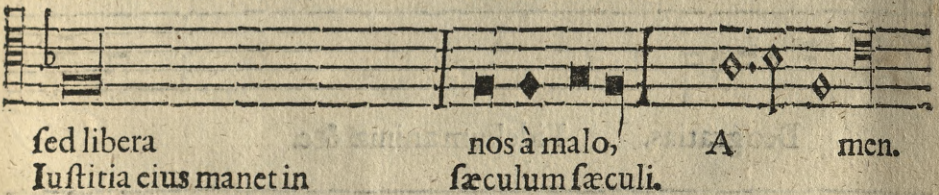
sed libera
Iustitia eius manet in
nos à malo, A men.
sæculum sæculi.

sed libera
Iustitia eius manet in
nos à malo, Amen.
sæculum sæculi.

sed libera
Iustitia eius manet in
nos à malo, A men.
sæculum sæculi.

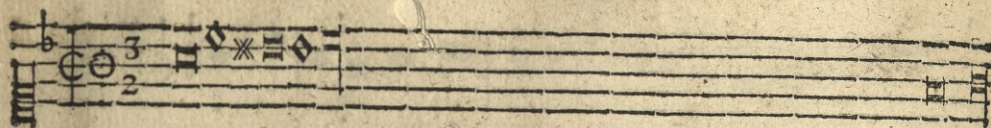

sed libera
Iustitia eius manet in
nos à malo, A men.
sæculum sæculi.

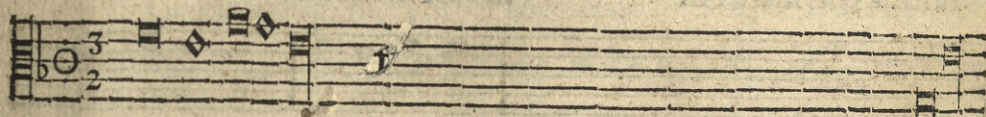

sed libera
Iustitia eius manet in
nos à malo, A men.
sæculum sæculi.

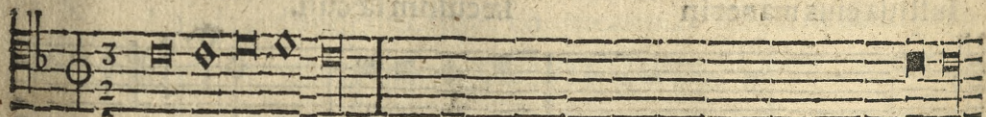
GRATIARVM ACTIO à 5.

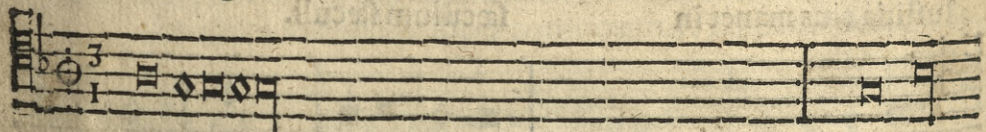
Deo gratias. Fidelium animæ per misericord. Amen.

Deo gratias. Fidelium animæ &c.

Deo gratias. Fidelium animæ &c.

Deo gratias. Fidelium animæ &c.

Deo gratias. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen.

CONFIRMATIO SANCTI SIMONIS ET IUDAE

In divina providentia Papa
III pro constitutionibus Fratrum Scti
Francisci Conventualium.

PIVS PAPA IV.

Ad perpetuam rei memoriam sedis Apostolica copiosa
benignitas rursus quacumlibet regulari sub castimonia, Dño
militantium personarum votis libenter annuit, et illis quae pro eorum
felici statu et reformatione processisse competit, ut illibata persistant
libenter Apostolicis adiicit maximam firmitatem. Sane cum hos raper.
considerantes, quam uberes fructus in Dei Ecclesia Sacer. et Minister.
Ordo, ab eius institutione produxerit et quantos in dies producaturo
sit, si ad pristinam maiorum suorum normam, per continentiam, seu refor-
mationem vita restitutus foret, quibusdam ex dilectis filiis nostris Caro-
lo titulo Sanctae Traxedis Bononiensi protectori et Ludovico titulo S.
Ciriaci in Thermis Viceprotectori eiusdem Ordinis. Brasiliensis Card.
alibus Synopeta nuncupatis ipsius Ordinis Reformationem curandas
commiserimus, quibus negotium ipsam tanta cura fuit ut dilectum filium
Petrum de Sapientibus de Augusta, eiusdem Ord. Generalem, et
nostros nonnullosq. frs eiusdem Ord. tunc congregatos in eo Capitulo

22
Generali Florentia nuper celebrato in quo idem statutus in ipsius
ordinis generalis in Triennium electus et deinde a nobis ad aliud
Triennium supplicationibus Ministrorum provincialium dicti Capituli
nobis humiliter porrectis confirmatus fuit ad nonnulla statuta et
ordinationes negotiorum huiusmodi concernentia edenda adduxerunt ac
multa priori professioni adiunxerunt ac veterem disciplinam re-
nouauerunt nihilque praetermiserunt quod ad exactam suae proff-
sionis completionem visum fuerit opportunum prout in publicis do-
cumentis desuper plene dicitur contineri. Nos qui ipsam Anto-
petitione, supplicatione et consensu dicti Capituli Generalis sponte
Accedentibus ad aliud Triennium in eodem Ordinis Generale
Deputauimus statutorum et ordinationum huiusmodi de quibus cer-
tam noticiam habemus Veriores tenores presentibus pro Appressis
habentes capientesque Ut dictus Ordo quem in visceribus verum
Charitatis ad suum pristinum statum seu viuendi normam vedu-
catur suosque spratos longe uberiores producant fructus motu
proprio non ad alicuius nobis desuper hoc oblate petitionis insti-
tutam sed de nostra mera deliberatione ac ex certa scientia et
de Apostolica potestate plenitudine quaecumque statuta ordina-
tiones declarationes electiones, et electionis huiusmodi modos Vali-
dationes, petitiones, supplicationes, concessiones, Deputationes, pro-
hibitiones, inhabilitationes, amotiones, dispensationes, etiam et singula in
dicto Capitulo Generali circa dicti ordinis Reformationem, facta et
gesta autoritate Apostolica tenore presentium perpetuo approbamus et con-
firmamus illisque perpetuo et irrevocabili firmitatis robore adijcimus
ac ea futuris perpetuis temporibus per quoscumque ipsius Ordinis superio-
res et alias personas sub penis in illis adiectis inuiolabiliter obser-
uari mandamus, ac omnes et singulos tam iuris, quam facti defectus si qui

2
forſan interueniant in eisdem ſuppletis ſicq; per eorſdem ſuperiores
et quorſcunq; eiſdem ordinis Miniſtros, nunc et p̄ tpe exiſtentes ob:
ſeruari et iudicari debere ac non quicquid ſuper his a quoque
quamuis autoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari irri:
tum et inane decernimus. Non obſtat quibuſcuq; Aſſectis ac in Pro:
uincialibus et ſynodalibus Concilijs eadē Generalibus vel ſpecialib;
conſtitutionib; et ordinationib; ſtatutiſq; et conſuetudinibus iſtus Ordi:
nis, etiam iuramento Confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia
roboratis, priuilegijs quoq; indultis, et literis Aſſectis dicto Ordini nec
non illius ſuperioribus, miniſtris, Conuentibus et perſonis ſub quibuſcunq;
q; tenorib; et firmis, ac cum quibuſcuq; clauſulis et decretis quo ſer:
conceſſis approbatis et innouatis quibus ordō etiamſi de illis et totis eo:
rum tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, et expreſſa, ac de Verbo
ad Verbum mentio eſſet habenda, illorum tenores præſentib; pro ſuffi:
cienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permaſſuris hac vice
duntaxat ſpecialiter et expreſſe derogamus, ſicq; contra heſor:
nationem huiusmodi hactenus conceſſa et edita renouamus, et annihila:
mus Ceteriſq; contrarijs quibuſcunq; Datum Roma Apud
Sanctum Marcum ſub Annulo Pſcatoris Die **XVII** Septembris
Anno **M DLXV** Pontificatus nri Anno Sexto

Vniuersis Ordinis Minorum
Conuentuum Professoribus Fr
Antonius a Sapientibus Augusten
erudem Ord. Gualis Magr. ac Seruus.

Quod semper magnis votis Deum precatus sum, dilec
tissimi Tres, ne dum in eo Magistratu positus in quem Vra cum
beneuolentia me constituit sed etiam cum ex pers. essem ptalis et
Religio hac et sodalitium nrum ad maiorum Vitendi normam aliquan
do restitueretur, id hodie ita futurum confido Vener. summo gaudio
et spirituali quadam voluptate perfusum sentiam, non ea tantum de cau
sa, quod, Beatissimum Rem. nrum Rm. Quartum, id cupere atq. amplis
simos dnos cardinales Protectores ac bonos oēs id desiderare quod S.
Etiam Synodum Tridentinam id iubere Videam, sed potissimum quod in
præclaris animis Vostreis primariam religionis pietatem sponte reuiuiscere
et succrescere inspiciam. Neq. enim fieri potest, ut antiqua sanctitatis
et probitatis semina in vobis, qui Seraphici Lris nri B. Francisci filij
estis primogeniti extincta penitus iaceant quandoquidem si hoc esset
nullus esset occurreret qui collapsam nri Ord. disciplinam mecum restitue
re conaretur, quod tamen pleriq. prompto et glaci animo faciunt, sed
quibus lapidebus et cæmentis edificium hoc nrum collapsum restaurabitur.
nisi ijs quibus a principio per ptes nostros constructum fuit, pietate san
cta in Deum et hñes. Hæc primos lapides pro fundamentis hac solidam
basim vnde ab hac erecti sunt parietes, hac perfectum fuit edificium

et tandem

et tandem conservatum. Quid Vero iussura est? Cur nunc. 3
tot rimas faciat et ruinam minetur? nisi quia hactenus multi suo-
spu ducti, sibi ipsis vixerunt, carni et sanguini edificarunt Deo-
non seruierunt, suae et populorum salutis non inuigauerunt. Quid is-
gitur dicendum? Nunquid ut ait propheta manus dñi est Abbre-
uiata? An non putatis Beatum Patrem Franciscum de filiorum salu-
te sollicitum esse, Audistis (Pères) Vidistis, experti estis quod
a quibus difficultatibus et periculis his temporibus erepti estis. Quod
futurum speratis, si vos Veros filios et imitatores tanti patris exhibue-
ritis. Nonne acta ante calamitates in dignitatem et gloriam vestram cadent?
Ego equidem mearum virium tenuitatem et impotentiam agnosco, sed
maximam expertus Dei bonitatem et clementiam, quibus temp. nostram
fluctuantem non solum a tempestatibus liberauit, incolumemq. seruauit
sed etiam non parum auxit, meliora in dies sperare non dubito. Reuo-
cate Vobis in memoriam quales in Dei ecclesia fuerint maiores viri, quo
se gesserint, qua Vivendi forma mundum oem ad se attraxerint ita
ut nullus fere locus inueniatur quem accessu et pietate sua non penetrarunt
nullus gradus, nulla dignitas, quae non libenter eorum institutum ample-
xata secutaq. fuerit. Habent res mundanae suas vicissitudines, si uos
ad corda uirorum primum conuersi fueritis, eorum aurea saecula vobis
adibunt. Facilis isthaec est mutatio, adhuc extant eorum reliquia, cul-
tus, disciplinae caeremoniae. Tantum abusus qui vel huius malitia vel temporis
vitio subintroducti igne uenerunt tollendi a vobis sunt. Hoc Sancta Trini-
tas synodus intellexit, hoc Sanctissimus Christi Vicarius in sequen-
ti Diplomate paterno animo precipit. Et Vosmet in proximis Genera-
libus co-

libus committis Florentie animaduertis, Vbi hac de causa tot leges
et sanctiones instituitis, quarum observationi Vos et posteros Vestros
adstrinxistis. Quid igitur superest nisi ut instituta Vra perficiatis
mores pessimos qui in sodalitate nro seruire ceperant componatis, Pan:
ctus Vipeat libidinem, pudor temporalium sollicitudinem rerum extin:
quat desiderium, audaciam subleat timor, Despectum Charitas, amentia
Ratio, Saluti suae et proximi oēs inuigilent. Sic Vestras partes apud
Deum implebitis, sic ego qui per Sacerdotis exempla doceri cupit
satisfacietis, et gratificus. Et ut Vos suos filios agnosceret, ac ei a quo
sibi sunt redemptionis nra signa carno impressa continuit precibz
commendabit. Ego vero pro Vestra salute et dignitate oibz Turibz e:
nitur, ne quid studij aut fidei in me desiderandum relinquam. Quod
fecit Deus Optimus Maximus. Valet.

PREFATIO

9

Primum omnium satis constat Seraphicum Patrem nostrum S. Franciscum
 diuino lumine illustratum ordinem suum sub titulo P. Minorum instituisse.
 se hocq. nomen delegisse ne fratres sui (in illius Bonaventura testatur
 super Reg.) de illo dignitatis gradu contenderent neq. honoris no-
 men sibi vendicarent, sed oib. saluo et honore se subicerent et
 ad tales magnitudinem non adspirarent sic vero ducti ad imitationem
 illorum, de quibus dixit saluator Quamdiu in fecistis vni ex mino-
 ribus his reg. mihi fecistis. Hinc autem minorum titulus in ipsis quasi
 religionis primordiis ex Apostolica Auctoritate nomen conuatum accessit
 quod usq. a nobis retinet Innocentius em Quartus Pontifex Maxi-
 mus vir doctrina et sanctitate clarus, per Breue quod in Archi-
 uo Ecclesie nostrae Sanctorum Duodecim Apostolorum Roma integrum serua-
 tur declarauit Ecclesiam Fratrum Minorum ubi eorum contus existebant
 conualescere. Unde conuatum nomen Minorum titulo aduatum est
 Non enim humilem, quod nullum honoris, nullas dignitatis vel ci-
 uitatis titulum praefert, sed tantum ad unam regulam
 ad unamq. vitam communitatem. Uniformem animam sciat, sub hoc titulo
 per uniuersum orbem creuit Minorum Religio et adeo celeriter aucta e-
 rit superstes adhuc S. Franciscus in uno capitulo horum habito con-
 templatibus sit quinq. et eo amplius milia suorum Fratrum quemadmodum an-
 nales ordinis testantur, quod miraculi loco iure optimo ascribendum foret,
 non enim sine speciali Dei Oportentis et virtute et pra tot viri ex tot
 provinciis tam breui spacio ad tam arduum viuendi modum potuissent
 adduci. Haec autem auctio non tam propter hanc multitudinem ponderanda
 est, tunc enim quinq. illi qui catalogo sanctorum ascripti sunt, martyres, dum
 Machometicam sectam oppugnarent et Christum Verum Deum praedicarent;

apud Marochum Saraenorum Urbem sanguinem profuderant. Punc septem
item Martyres ex eodem Ordine in Capta Aethiopia civitate per Marty-
rium ad caelos euolauerunt. Non referam tot prodigia et miracula Beati An-
tonij. Non multiplicem Doctrinis Seraphici Bonaventurae, eruditionem et
Sanctitatem, cuius opera et consilio, in Lugdunensi Concilio Gregoriorum contro-
uersae de fide compositae sunt. Praetermittam B. Ludovicum Episcopum. Pos-
sianum B. Clarum. Eliam et alios, et innumeros alios qui miraculis corruscant
ex quorum Vita, doctrina, et exemplo maximam Utilitatem et splendorem
Eccl[esi]a semper consecuta est. Ut diuersarum gentium historiae testantur.
Quis Oceanum totius Mauritaniae nuntissimam Urbem et alia infidelium
quidam Christianorum imperio restituit? nisi ille Archiepiscopus Tolitana
et Cardinalis ex Ordine minorum assumptus, qui ex prouentibus suis
Deo aduersus Mauros classem parauit et eidem praefuit. Quis Usun
Cassanum Persarum et Armeniae principem, contra tyrannum Turcarum
ad Deo exire auit, ut postea Deo Votis nostris fauente fere illi semper
infestus fuerit? Quis Graecos et eorum imperatorem Paleologum ad
Lugdunensem Concilium ut in sententiam Romanam veniret Eccl[esi]a addu-
xit? Quis Tartarorum gentem et parthos ad fidem Christi verbo et
exemplo traxit? Nonne hi oes ex Minorum Conualium sodalitate egres-
si sunt? In his studiis et praeclaris gestis. Ordo Minorum absque
trouersa se exercuit per annos ducentos, et eo amplius, in quibus adeo
floruit ut oes Eccl[esi]a gradus et dignitates adeptus fuerit, eiq[ue] Summi
Pontifices certatim gratias et privilegia conferrent ut in his Aethiopiae faci-
le est videre. Quis vero tunc fuerit in ordine rerum status, quodari-
te genus, quae regula observatio multa Summorum Pontificum in Regulari
gravi declarationes, quarum quaedam in decretalibus continentur testantur velut
Adeo em dubitationibus et difficultatibus litera Regula n[ost]ra sciatet ut nisi eam
sedes Apostolica declarasset nullus dubitandi esset finis.

principio quidem.

5
rincipio quidem dum pauci adhuc essent Pres ex mendicatis, quotidie
Fidelium suffragijs Vicitabant et Vti Viam quotidianis Vten:
salubris eribus arbitrabantz ita ut rogeretur summus pontifex Gre:
gorius Xpnus eorum conscientia per Legatos Apostolicos consulere
qui hoc dixit: Dicimus itaqz quod in comuni nec in specia:
li debent proprietatem habere sed ut fructum et librorum et eo:
rum mobiliu, quae licet habere eorum usum habeant. Et Pres
secundum quod Gratus minister et Provincialis duxerint ipsi v:
tantur, salus locorum et domorum dominis illis ad quos noscitur per:
tinere. Ceterum Gregorius qui tpe B. Francisci vixit et de se di:
xit et dum ex longa familiaritate quam idem Confessor nobiscum habu:
it plenius noverimus intentionem ipsius et in condendo praefata regulam
et obtinendo confirmationem ipsius per sedem Apostolicam sibi astite:
rimus dum essemus in iuniori offio constituti. Ad quos vero pertinet
praedictum animum sequentes, Summi pontifices declarant Innocentius:
Quartus, qui quidem post Celestinum (qui decem et octo Ecclae tantu
diebus praefuit) Gregorius Successit eadem fere Verba dixit, hoc ad:
monens, quod bona Gra non debent vendi aut alienari, sine licen:
cia sedis Apostolicae, cum tam immobilium quam mobiliu. Cinqut) usqz,
proprietates, et dominium nullo modo ad Ecclesiam ipsam spectent, cui do:
mus et loca praedicta cum Ecclesis et ceteris suis pertinentijs (quae oia in
ius et proprietatem Beati Petri suscipimus) omnino tam in spiritualib:
quam temporalibus immediate subesse noscuntur. Idem profect Alexan:
der Quartus ipsdem verbis Clemens vero Quartus Anno primo
sui Pontificatus cum iam fratres Minores valde essent propagati, et quo:
tidiana Eleemosina ad eos alendos non sufficerent, concepit Voluntate sue
cedere possint in bonis suorum parentum et possessiones apprehendere et in
suam Utilitatem convertere. Et Martinus Quartus idem ex suis literis
concessis.

Concessisse videtur cum de fratribus minoribus loquens dicit: ⁶ Idem Pres.
qui pro nulla re temporalis possunt in iudicio experiri ut exclusis quibus:
libet sollicitudinibus liberos et quietius diuinis vacent obsequiis, et of-
ferentium, donantium concesserunt, aut in ultima voluntate dereliquerunt.
tiam ordini predicto vel fratribus eiusdem ordinis aliquid propter Deum
ne pia intentio fraudetur, quod nobis sollicitudini quod prefatus ordo pro
suis necessitatibus quotiens agnuerit necessitas, vel utilitas suadet, recur-
rare ad Romanam Ecclesiam coperetur, ad quam omni rerum mobilium et im-
mobiliu, quibus Presbyteri possunt ius proprietatis et dominium nullo modo
spectat. ⁷ Illi eadem explicatius declararunt recentiores quidam
Summi Pontifices et precipue (ut oēs in paucos includam) Marti-
nus Quintus, Sixtus Quartus, Alexander sextus, Clemens Septi-
mus Paulus tertius, qui etiam conceperat, ut in hereditariis ab intesta-
to obuenientibus ipsi Presbyteri nomine Ecclesie Romanae succedere possent
ac si essent in saculo. Ex quo liquet quod quasi a principio sur-
gentis religionis Presbyteri minores ceperunt habere vsum non tantum
mobiliu, sed immobiliu ex libertate sedis Apostolice, qua ipsorum
bonorum ius et diuinum apud se recipiebant vsum. Vero Presbyteri conce-
debant quo hactenus ante Tridentinam synodum nobiscum se possit.
Hunc viuendi modum maiores nostri secuti sunt absque ulla impugna-
tione et stimulo conscientie, solliciti semper Ecclesia Catholica pro sua in eos
perignitate et clementia totis viribus vicem aliquam grati animi rependere,
donec circa tempora concilii Constantiensis quidam nostri Ordinis Presbyteri Privilegiis
Summorum pontificum et eorum declarationibus super regulam abiectis soli libe-
ra inibi ceperunt, et sub pretextu obseruantie regulae ad meritationem quotidianam
primorum nostrorum primum in quibus egebant conuersi sunt quod a Superioribus Or-
dinis ne spiritui Sancto obistere viderentur facile ipsis concessum est. Verum
isti non contenti subdiuise se a communi vita aliorum in Constantensi synodo
qua Anno dñi. 1418. celebrata est subduxerunt se etiam ab ordinaria
superiorum potestate proprios ex seipsis prefectos postulantes, et id quod
obtinuerunt.

obstantibus non recusantibus immo asserentibus prelatibus nostris qui ibi aderant hac
tantum lege praefixa. Ut electi ex scriptis praefecti a His confirmarentur Et quod
Gratis in persona propria eos Visitare posset quod servatum est Usque ad hunc
An. D. XVII. Tunc vero sub Leone X^{mo} Pontifice Max. ita effecerunt quorundam
Principum favore adiuti, quod ab obedientia nostrae Sedis se subtraherunt, et observa-
tium Regula sibi nona Vendicando, etiam propriam Gratem obtinuerunt. Nos in-
terea Summorum pontificum Declarationem Usurpationum eius post priores priores qui
Eccliam illustrarunt secuti sumus, tutius esse arbitramur, quam Eccliae Declarationem
amplecti, quam omnimodam completionem Regulae cum periculo profiteri, et maxime cum
videamus etiam ipsos Observantiae Regulae professores habere Varios redditus
et prouentus sine quibus minime Vivere possent, Unde cum quod Usus rerum no-
stra Usui a sede Apostolica concessus paupertati Regulae non contrarietur, tum quia maiores
nostri qui doctrina et pietate insignes fuerunt ita dixerunt, tum quia nos Regulae B. Patris
nostri Francisci non simpliciter iuxta litteram, sed eam iuxta summorum pontificum De-
clarationem. Cui nos docuit B. Pater cum sedi Apostolicae suam regulam subiecit) pro-
fiteretur, praesertim Martini Quarti et Quinti, Eugenii Quarti, Sixti quoque Quarti
et Alexandri Sexti. Errant igitur, et in sedem Apostolicam nostram re-
mere conantur, qui asserunt nos propter usum simplicem rerum spiritualium Regulae
nostra aduersari vel non satisfacere. Quibus tandem sacrosancta Tridentina Sy-
nodus, quae nobis concedit ut possimus habere proprium, in communi oia opprimere,
Sed, quia nulla est adeo bonis legibus instituta Respublica, quae praevicinatores aliquos
non habeat, quibus iusti offenduntur et mali ad praevicationem accenduntur.
ita non est adeo Sanctis ordinibus distincta Religio, quae aliquos nimis suae
professioni respondentes non habeat, ex quorum vitio publica sepe in vici-
versos vergit infamia. Quod quidem ac Religioni nostrae nocidat infra-
scriptas leges collegimus per quas Religio nostra in sua puritate et in primum
nostrorum disciplina conservabitur ad Dei Gloriam. Animarum salutem, et
Eccliae utilitatem.

CAPVT PRIMVM

Regula et Vita Frum Mendicum hoc est. Scilicet Dñi nři Jesu Chri.
Sanctum Euangelium obseruare vniuerso in obedientia p̄p̄rio et incastita:
te. Per hæc Verba Symphicus fr̄ nři voluit nos docere, quod regula et
Vita quam profitebatur non erat res noua, sed proculdubio renouata profes:
sio Evangelici instituti. (Veniendo in Obedientia) Non solum Dei man:
data, sed h̄m etiam propriam Deum exequendo. Nam et Chrius saluator nři
factus est obediens usque ad mortem. (Sane proprio) Quia vt dictum
est in prefatione, fr̄es Menores nunquam habuerunt quidquam quod
possiderent vel viderentur tanquam proprio, ita dicebat de seipso Chrius.
Vulpes fouea habent &c. Et de Apostolis scriptum est, Multitudines cre:
dentium erat, cor vnum et anima vna, nec quisquam eorum quod posside:
bat aliquid suum esse dicebat sed erant illis Omnia Communia.
Et in castitate) Quia beatus Franciscus fr̄es suos voluit ceteris
præstare, iubens vt ne dum mente et corpore casti essent, sed etiam ne ha:
berent cum mulieribus suspecta consortia, et ne ingrediantur monasteria Mo:
nacharum, prout infra dicitur.)

Primo in hoc Capitulo notantur.
Duo in hoc Capitulo notantur.
Primum vt vota ista Obedientie. Paupertatis. et Castitatis in:
uoluntate obseruentur pro quorum exequatione ponuntur ordinatio:
nes quæ continentur in sequentibus Capitulis. (Secundum quod eo modo
quo B. Franciscus promittit obedientiam Beatissimo Dño Papæ Honorario
et Successoribus suis, ita fr̄es agnoscant se Subditos Romano ponti:
fici et post ipsum superioribus Ordinis. Generalibus. Provincialibus
Custodibus, Guardianis &c. Hæc autem non ex sua voluntate sed
cum illis visum fuerit, sed maxime ex voto quo adstricti sunt semper
et vbiq̃ue.)

CAPVT SECVNDVM

Si qui Voluerint. In hoc Capitulo sunt tres articuli prin:
cipales. Primus de recipiendis Tribus ad Ordinem. Secundus de

Apostatant.

Postulantibus ab Ordine. Tertius De Primum indumentis
Circa primum ponuntur infra scripta constitutiones ex decreto Generalis
capituli non liceat alicui conventui vel loco pueros ad ordinem admittere
neque habitum illis dare, sine Grates et Episcopus expressa licentia, quod
non datur nisi prius de puerosum indoli constiterit et quod de parentibus
bonae famae orti fuerit.

Novitii, qui assumunt habitum in quocumque mo:
nasterio ante aetatem completam, sedecem annorum mittantur statim a suo
superiore in certum conventum sex seminarum in unum vel plura quod no:
miatus vocamus qui separati sint a locis habitationis professorum
atque ibi cum suis preceptoribus et rectoribus a Episcopo deputandis moran:
tes educantur, et instruuntur in timore Dei ac bonis disciplinis et moribus
atque hac de causa in quacumque provincia et custodia ubi commode fieri po:
tuit multiplicentur duci novitiatus et maneat ibi pueri usque ad a:
tatem dictam, annorum sedecem. Professi etiam qui non fuerint in
Sacris ordinibus constituti, quantum fieri poterit sua loca et certum
preceptorem habeant qui eandem curam quam de Novitiis habetur de
illis gerat. Neque huiusmodi professi per urbem et claustra vaga:
ri permittantur. Teneantur vero naturae puerosum et professorum con:
tus ijs conventibus, qui praefatos nutriendos succurrere iuxta taxam a
superiore imponendam. Qui autem minus apti ad has inveni fuer:
int occupentur Musica et in servitute constitui, vel etiam in aliqua
arte civilis et Religiosis non contraria, ut puta in arte pictorum, Pon:
sorum, hortulanorum, et similibus. Et ubi non fuerint eiusmodi professi
inseruiant Presbiteri juniores licet fuerint sacerdotes melius tamen est
ut in quolibet Conventu induerentur Laici et illis provideatur de vi:
ctu et vestitu iuxta decentiam eorum status, quemadmodum
in plerisque locis fieri consuevit. Pueri non admittantur ad professi:
onem nisi post annum decimum sextum suae aetatis explem, iuxta
Sanctae Prudentiae Synodum iuxta quam etiam ad Sacros ordines ad:

mittentur.

necesse non solum quantum ad etatem sed etiam quantum ad suffici-
entiam et probitatem. Ad subdiaconatum quidem post annum quidem post
annum vigesimum secundum. Ad Diaconatum post annum vigesimum ter-
tium. ad Presbyteratum post vigesimum quintum. Professionem in
libro ad hoc deputato. Adolescentes et alij profiteri volentes sua
manu subscribant. quem Locum singuli Conus particulariter habere be-
leantur. Et qui professionem solemnem non emisit non possint promoveri
ad sacros ordines. Si quis tantum numerus trium in singulis Conibus
et locus admittatur qui ex redditibus propriis Monasterij ac conductus
Elemosinis commode possint sustentari. Nec ab eorum parentibus pro-
pinqvis aut curatibus aliquid ex eorum bonis quocumque modo
Exitu jact professionem accipiat ex apto victu aut vestitu
et re quo probationi fuerit. Pres Vero alterius ordinis aut erant
eiusdem Ordinis qui tamen diversas habeant obseruationes seu vi-
uendi modum non recipiuntur nisi a Epali Capitulo explorata prius eoru
vita et quod ab antiquiori instituto non discedant fuerint approbati.
Circa Secundum ubi dicitur Et nullo modo licebit eis de ista
religione exire. Licentia exiendi habitum aut subitus ferendi
nulli omnino concedatur. Sed nec morari cum habitu extra claustra
sui Ordinis cuius permittatur nisi forte apud aliquos prelatos aut ali-
os causa predicationis aut lectionis seu alicuius p[ro]p[ri]is de licentia
sui superioris iuxta Sess. XCV Cap 4 et si qui hactenus extra
sunt absq[ue] licentia suorum superiorum reuocentur iuxta Bulla Dni
Xvi Rj Cal Martij 1564. Communes Vero excommunicentur
et nisi paruerint subiiciantur ordinatio puniendi Qui vero de Superio-
licentia alicui prelato principi aut vniuersitati seruiunt obedientia
et correctioni Superiorum subiaceant semper Nulli etiam liceat exire
claustra eius loci ubi de familia deijt absq[ue] licentia sui Guardiani qui
causam cognoscat et comitem illi pro suo arbitrio eligat Chabeatur tamen
ratio virorum insignium et graduatorum neq[ue] aliquis discedat ex custodia
sine castodis licentia. Ut Constitutiones Gualis et Benedictus Decanus
Præcipiunt. De provincia vero non nisi de magistri p[ro]ualis licentia
sine

8
Sive eius Commissarij in scriptis obtenta. Neq; causa accedendi
ad superiorem prelatam qui contra fecerit. Ultra panam a sancta
synodo Tridentina statutam etiam in ordinis p[ro]p[ri]a carceris per mensem
et vnius publicae disciplinae opprobrio solletur atq; secundum Alex[and]ri
dinas constitutiones ad Contum Custodi[am] seu provinciam suam confu:
sibiliter mittatur. Servetur Omnino decretum earundem constitutionum
quod ita dicit. Habere usque ministris iuxta g[ra]tia statuta ut mul:
ti licentiam ad Romanam curiam tribuant etiam causa deviationis accorde:
di (ne detur occasio vagandi) nisi in Capitulo de re versu defensorum
et nisi fuerit vir probus et moribus gravis vel viveat magna neces:
sitas propeud[um] Conventus, vel Monasterij, et si fieri potest, nullus Ro:
man[us] accedere permittatur, nisi cui fuerit a g[ra]tiali ministro concessa licen:
tia specialis, haecenus decretum. Si quis vero minister licentiam, alter:
quam supra dictum est dederit, Offo suo prueatur. Si autem qui sine licentia:
Roman[us] fuerit eum reverentem etiam si has commendatitias habeat, Provis
in Carcerem tradat, et disciplinatum a sua custodia proscribat. Qui in clau:
stris moratur, non permittatur diu manere in suis patriis Contibus nisi tri:
graves et valde seors, Juvenes vero alibi collocentz, et nullus adversus
Superiorem per hoc reclamare praesumat sed humiliter iussa faciat.

Circa tertium de vestimentis, infra scripta statuuntur ut in Vesti:
mentis sit modus, neq; eorum luxur sine colorum varietas infames quod laycos
fies redat, oes fies pannis communibus sub nigro colore induantz, vel saltem
illis rascijs que duplices vocantur et tales ut panni videantur quoad obscu:
ritatem tendant, ceteri omnes panni et rascia Cui pro habitibus qui subus
deferantz) abiciantur et illis uti non liceat, nullus cothurnos albos sine
borgalinos deferat, nullus birretum in Eccl[esi]a seu per civitatem gesserit
neq; etiam hircotecas nisi in itinere. Qui contra fecerit post verum primo:
nem etiam a conu expelatz, ita fiet de alijs qui aliquod indumentum Vanu
et aliquo

et aliqui vana artificij elaboratum gestauerat Pallia siue natelli non de-
serant cum manias siue ornati orbiculis sed sint simplices et longiores et
singuli sacerdotes vnu habeant

Vestimenta etiam quae subtus deferuntur non nisi honesta sint et colo-
ris Ord. ari. et tunica aperta non deferantur, atq; chordea sint rudes et
communis non lancea, aut aliqui curiositate confecta, super quibus omnibus sin-
guli praedicti diligenter inquirant, v.

In cellis seu cubiculis Primum non liceat suppellectilem aliquam qua
necessariam et proferri paupertatis congruentem habere.

CAPVT TERTIVM

Clerici faciant diuinum Officium &c.

In hoc Capitulo sunt tres articuli Primus de Diuino Offo
Secundus De Ieiunio. Tertius De modo eundi per mundum.

Circa primum Statuitur quod omnes et singuli cuiuscunque conditionis e-
xistant, iuxta laudabilem et seruatum hactenus religionis morem Diuinis mi-
sterijs et Choro quotidie horis debitis intersint nullasq; exemptus habeantur
nisi quos Constitutiones excipiant, Ut puta lectores, magistri, et predicator:
res, infirmi et alij publicae utilitati tunc expositi, qui tamen alias suo debito
satisfaciant Diuinum vero offum, deuote, attente, et punctuatum persoluant
Neq; aliquis e choro discedat nisi expleto offo sine Guardiani licentia.
Nullus autem tempore psaltus publici assistat subseis, et dum cantatur Gloria
Patri &c. Hymnus, Benedictus, Nunc dimittis et alia superius explicata o-
mnes se moueant de suis locis et profunde inclinent Inqualibet diea mensa
fiat processio per claustra cum litybijs pro Ecclesia Catholica pro fidei de-
fensione ac principum Christianorum concordia, Die vero luna sequenti Vbi fu-
erit numerus sufficiens Primum canetur missa pro benefactoribus ordinis viuis
atq; defunctis, si quis vero conuictus fuerit de consueta obmissione diuini offi
ut neq; frequenter Chorum Neq; Videtur diuinus vacare aut audiat, cuius:

cumq; gradus et conditionis extiterit sit priuatus omni Offo et gradu et non nisi
huiusmodi restitui possit.

Cum diuina celebrantur nemo discursat per Ecclesiam neq; ibi interdum moram trahat
nisi causa orationis vel saltem ex rationabili causa. Quando nota et dum diuina
celebrantur Pres non audiant in Confessione absq; necessitate et de Quardis licentia.

Vniuersi Pres ad sacerdotium assumpti ut a Dei timore et Gra se contrahat
quam crederis poterunt et saltem diebus dominicis et festis solemnibus prauiam pas-
catorum confessione sacerdoti faciendam, missam quoque celebrent qui vero sa-
cerdotes non sunt, saltem quintodecimo quoque die celebrantur et communicent ali-
ter puniantur arbitrio Superioris.

Curabunt praeterea Quardi ut Oia ecclae et Sacrae suppellectilia munda
seruentur. Ecclae ipsa et Contus Saep purgetur.

In Contibus vero ubi magnus missarum numerus ex legato impositus est
Elemosina vero tam tenuis ut Pres sustentari non possint seruetur Caput Quartum
Reformationis Generalis Sess. 25. Prudent. Congreg. ad cuius executionem ordi-
nat Generale Capitulum ut in capitulis provincialibus Cuiuscunq; provinciae habe-
atur hac consideratio cum obligationib; missarum ac emolumenti quod inde trahitur et
hac omnia referantur ad Generale capitulum ut ubi quidquid secundum Deum
videatur, statuatur.

Circa Secundum Geiunia omnia Sacrae Romanae Ecclesiae et regulae
nostrae a cunctis fratribus seruentur, prouideaturq; illis in his diebus de con-
uenienti cibo et iuxta constitutiones Alexandrinae ceremoniae solite non solum in pran-
dio sed etiam in refectioe secretina qua hora compertenti fiat et ad quam omnes co-
ueniant, peragantur.

Nulli vero a ieiunio excusentur nisi quos constitutiones praedictae excusant
Quodsi absq; legitima causa Quando nota non ieiunauerit id probari possit si corre-
ctus non se emendauerit pane et aqua in carcerib; puniatur.

Sequitur sextis ferijs Vniuersi Pres disciplinam faciant et in emenda-
tione peccatorum suorum se percutiant, memores quod dñs fr̃s Iesus Christus
pro peccatis nostris Ira passus est, Hac autem disciplina ita fiat congru-
enter, in Choro vel in sacristia, siue alio loco communi Pres extinctis luminib;
et clausis ignis et fenestris, superior aut alius deputatus, signum nq; faciat
m̃dicans suum quod per aliquod spatium seruet et interim Pres contemplationi vacent.

Deinde

Deinde idem Superior Vel deputatus incipit Versum hunc et totum di:
cit Videlicet *Appropinquate disciplinam ne quando irascatur dominus et
peccatis de via iusta.*

Tunc omnes inuicem se percutere, et dicitur alternatim ab omni:
bus deuote et punctuatim *Miserere mei Deus &c. Deus misereatur
nostri &c. Cam Glā hū. Profundis &c. Cam Requiem eternam &c. Qui:
bus expleis dicitur Christus mortuus est pro nobis obediens usq[ue] ad mortem
mortem autem crucis &c. Cor. Superior Vel Deputatus dicit hanc omnem in:
cipiens absolute*

*Respicere qm̄s dicit super hanc familiam tuam pro qua dñs Iesus Christus
non dubitauit manib[us] s[ui]s pati noxam et crucis subire tormentum*

Postea dicitur ab omnibus *Salve Regina &c. et Superior Veldr:
putatus dicit sequentes versiculos dicit*

Vers. Emite sp[iritu]m tuum et creabuntur &c. Et renouabis faciem terrar[um].

Vers Ora pro nobis sancta Dei genitrix &c. Ut digni efficiamur p[ro]missionib[us].

Vers Ora pro nob[is] b. Kater Francisce Resp. Ut digni efficiamur &c.

Oremus Deus q[ui] corda fidelium. &c. Concede misericors Deus &c.

Deus qui Ecclesiam tuā b. Francisca &c. Deus cuius propitius est &c.

Exaudi qm̄s dñe supplicium preces. &c. Deus a quo sancta desiderant.

Vire ignea sancti spiritus reus nostros &c. Deus omnium fidelium pastor

Omnipotens sempiternus deus miserere famulis tuis Cardinal. &c. Actionis n[ost]ras qm̄s &c.

Omnipotens sempiternus deus edificator et custos &c.

Omnipotens sempiternus deus qui viuorum dominaris. Per dominum n[ost]rū

In fine dicatur clavinum Auxilium maneat semper nobiscum Amen.

Tunc omnes desinunt se percutere et per aliquā horam sub silentio uerū
contemplatione vacant

Deinde facto signo a supradicto superiore Vel deputato omnes sursum

A mensa communi nulli eximantur tam mane quam sero quod si aliqui

actu legentes Vel predicantes seu graduati aut infirmi iudicati fue:

rint a superioribus signi hac exemptione si tantum abis a communi de:

putatis est ex communi dispensatione utantur. In mensa autem semper

habeatur lectio ex sacra scriptura Vel ex sanctis patribus

Soli procuratori Continui et locorum, aut alio fratri Deputato

fratrum ne:

Præm necessaria præsertim vero esculenta et pocula emere liceat

Circa Tertium Nulli eundi per mandum ^{et} superioribus facultas
fiat nisi ex urgente necessitate et tunc prælati inuestigent, quo ituri quæ
reporia et cum quibus sint acturi Præs aliquam ^{et} etiam illos tribuant et quan-
tum fieri potest non permittant aliquem solum ^{et} officio, sed socium illi assignent

Præs itinerantes non sint coniuncti neq[ue] ascripti in domib[us] latronum
præsertim publicorum hospitum. Vbi sunt loca nota, sed teneantur conuenire
præfectum loci ubiq[ue] manere et de illius consilio perere se

Nullus Magistratum aliquem principem ^{et} prælatum ex quacunque
causa adire audebit, nisi ea causa a superiore ^{et} prælato fuerit, obtineatq[ue] ab
eo facultatem accedendi. Quia potius prohibetur, quis in aliquo foro cap:
sam ullam nisi publicam et de mandato superiorum agere. Sit. Quamobrem de:
cernimus ut causa omnis quæ Romæ agenda sunt ad procuratorem in ur:
be ordinis dirigantur neq[ue] alijs committi possint nisi de eis consensu et assensu.

Procurator autem qui antecedentes ad urbem sine licentia Præs
carcerib[us] non mancipaverit et in romana curia libere et impune vagari
permiserit ab offi[ci]o suo cadat et possit restitui nisi per Gratiam et Ca:
pitulum. Hoc autem non solum de procuratore Cismontano sed etiam de
Utramontano si fuerit intelligatur. Curcuq[ue] contigerit de mandato supe:
riorum ad alium locum transmutare teneat relinquere cellam et si quid
habeat bona suo Usui deputata superiori loci unde discedat committat
si quis vero asportauerit extra Contum aliquid (nisi id gestaret
pro sua necessitate et de superioris licentia, illico illis bonis priuatus sit
et proscriptus a Contu ad arbitrium superioris

Cavebunt etiam superiores ne oib[us] passim concedant licentiam
equitanti præsertim fratrib[us] iuniorib[us] qui sunt robustæ complexionis et
in literarum studijs non se exercent. Quamvis intentio B. Francisci in
hac parte potius romam et fastidium respiciat quam equitandi op:
portunitatem excludat.

Caput.

CAPVT QVARTVM

Praecipio firmiter fratribus vniuersis vt nullo modo denarios &c. In hoc capitulo usus pecuniarum omnium per se vel per interpositam personam videtur omnino Tribus minoribus prima fronte interdictus. Et socrate videtur licet sed statim tamen in quibusdam casibus ubi videtur concessus. Et tamen pro necessitatibus infirmorum, et alijs Tribus induendis, et quod licet tres possunt equitate si necessitate copantur &c. Praeterea de communiter interpretantur doctores et praecipui quod magistri qui in Generali Capitulo iuram fecerunt B. Francisci eius regulam explicarunt. Vale. Hic de Hic Gausfardus (Iohannes de Rupella et Ricardus de media Villa quoniam doctus in Ecclesia recepta est, Sciendum est quod iam recipere pecuniam per se est iam auctoritate propria dissipatio in suos proprios usus convertere. Recipere vero per interpositam personam est eam in usum alterius auctoritate propria convertere et dissipare. Quod Praes minores regulariter non fecerant quippe qui confessi sunt semper omnia iura, dominium, et proprietatem bonorum suorum usui suo deputatorum, penes Ecclesiam legitimam extitisse. Usu facti simpliciter contenti unde mos ille inoleuit et seruatum hactenus in Religione fuit semper, vt nulli vquam licuerit etiam in ordine heredem sibi nominare neque aliquid disporre de rebus suis vsui applicatis etiamsi ex intestato aut alio quocumque modo sibi obueniret nisi accesserit sui superioris licentia, quae non nisi ex rationabili causa illi dabitur quae tamen hodie post decreta Tridentini Synodi amplius dari non potest.

Quod vero ad tactum pecuniarum attinet ex Apostolica auctoritate habetur quod tactus aut contrectatio simplex pecuniarum nullum crimen aut turpitudinem in seipso, sed crimen est in animo. fas qui pecuniam vel auri re recipit, vel occultat aut eius dominum aut proprietatem in se transfert contra Regulam quam professus est, quod explicat B. Franciscus in Capite VI Cum dicit (Fres nihil sibi approprient &c.) Neque putandum est

B. Franciscum contactum pecuniarum simplicem et prohibuisse cum id Evan-
gelium non prohibeat. Regula vero eius sic habet ut ipse dicit Sanctum Evan-
gelium observare Et Dñus Bonaventura dicit quod sine consensu non acquiritur
possessio, ergo quandux in fideus manet voluntas ad acquirendi etiam si eorum
manibus pro eorum necessitatibus pecunia infatur non tamen eam recipiunt
secundum quod in eorum Regula preceptio inest, unde sequitur quod Fies
tangentis pecunia Regula ipsorum non contradicte illo simplici tactu, sed neq[ue]
per hoc unum proprietatis possit eis adgerere.

Verum est tamen quod prius illi Fies nri etiam a contactu pecuniarum
voluntarie abstinebant, sed ne simplicibus ex hoc se id alium offiatum
et putarent illos accumulandis pecunijs insudare. Cum quia experiebantur
ex se ferventem populum adeo devotionem ut nihil suis necessitatibus de-
staurum unquam putarent. Cum autem defuerisset Charitas et frequens frum
numerus ex adveniensibus quotidiana elemosine sustentari requireret. Ne stu-
dium Sacre Theologie in aliarum scientiarum in quibus ordo noster semper
inigenis habitus est inopia ressum vret. Placuit summis pontificibus et prae-
fate Martino Quinto et Sixto Quarto nobiscum dispensare ut ex bonis
Romanae Ecclesiae praeam inopiam levare et erecta literarum Gymnasia conser-
vare possemus. Novissimeq[ue] ad consuetudines nras pacandas ad scrupulosq[ue]
excellentes qui in mentibus meorum quandoq[ue] emergebat etiam dominum ite-
rum in communi eorumq[ue] administratio a Sancta Acaemica Fied. Synodo
concessa nobis est. Quae materia qm communis est cum ea quae Capite sexto
tractatur ad ipsum locum remittitur.

CAPVT QVINTVM

Fies illi qbus dedit dñs prīm. Labrandi Vñ. (In hoc Capitu-
lo B. Franciscus hoc unum contendit ut Fies sui oīam fugiant quod ma-
lorum omnium radix et fomentum est. Quamobrem ut si qui in literis vel Musica
non se exercent, statuit ut exercent in aliquo offio. Annuas pro clausura
observent hortos colant infernis et in gradu collocatis pibus servent, verrent

Domum.

domum accedant ad elemosinam petendam, et similia faciant, quibus ovis
malorum omnium sentinae occurrant.

Qui vero laici fuerint non permittantur deferre coronam in capite, sed servent
publicam utilitati et cogantur iuxta regulam pro horis Canonis dicere per se, atque
nullo tamen permittantur ad sacros ordines suscipiendos.

Qui voluerint literas persequi examinentur prius a Provinciali Magistro
ut si eos idoneos ad graviora studia inuenit Certiorem faciat qualem ordinem
qui in aliquo Religionis Collegio eos collocet. Collocari vero pro Baccalariis non
qui prius in Dialectica non profecerint Conclusionesque pro ea professione honorifice non
sustinuerint.

Qui multos annos in studiis non profecerint a Gymnasiis
amoveantur et aristudiosi in eorum locum subrogentur Baccalarii, et Doctores
vel scilicet exercebunt se alternatim lectionibus, disputationibus et practica
tionibus ut iis tribus simul assuescant hoc enim modo citius in viros eruditos
evadent. Minorum literarum Gymnasia ita disponantur ut quidam Logica
quidam philosophia applicatarum ut iuvenes qui dedunt se literis per gradum
ascendant et non possint in maioribus constitui, qui in minoribus saltem
per triennium non steterint.

Similiter et Rectores non fiant regentes in celebrioribus studiis nisi
in minoribus prius eruditionem suam testatam fecerint.

In maioribus studiis ubi sunt Theologiae professores ultra ordinari-
os lectores scholasticos, habeatur lectio sacrae Scripturae non dimittendo textum
Magistri sententiarum, quem in Triennio in substantia saltem regentes tene-
antur percurrere et lectiones incipiant singulis annis post Festum natiuitatis
beatae Virginis. Lectores qui in publicis Universitatibus legunt teneantur ad arbitri-
um quales in iis locis ubi morantur unam lectionem legere.

Curet etiam idem quales ne sinat iuvenes in propria domo audire sed mittat
eos extra patriam commoda et affectus eos a studiis abstrahat.

Qui voluerint ad Doctoratus insignia promoueri non admittantur nisi
iuxta brevis Sanctissimi Domini huiusmodi Quarti videlicet in Capitulum Gene-
rali praemisso vigoroso examine, supplicatur tamen eidem sanctissimo Do-
mino ut amoveatur numerus certus promouendorum et promoueri possint
ij omnes.

si omnes qui in eodem capitulo de consilio aliquorum publicorum lectionum
donati a Gnate iudicati fuerint non nisi eodem rigore praemisso exament et qua
miso promotorum iuramento Certe enim in ordine tantum exauditorum copia et ad
tam exiguum numerum restringi non possint, quod in proximo Comitibus Gnatis
Florentia omnes nouerunt

At qui Tres extra Italiam constitui cepta dalmatia, non nisi difficile
et magis sumibus ad Gnate Capitulum aceedunt, non sunt, statuitur, ut si oēs
qui uoluerint ad Magistratam coronam recipi examine, in aliqua publica
Universitate illis regionis de qua fuerint propositae conclusionibus in ea parti
late ad quam promoueri uoluerint. Qui quidem si uoluerint rigore exami
nari ab illa Universitate digni Doctoratus titulo iudici fuerint fidei
publicam ab ipsa decorum sufficientia habuerint possit eos Gnatis per suas litteras
in aliqua Universitate vel a persona auctoritate habente ad Doctoratus laure
am suscipiendam admittere

Nullus uero Doctoratum vel ad alium gradum superioritatis de
cetero promouantur qui prius professionem fidei non fecerint iuxta Bullam
Praefati Domini nostri Regi Quarti

CAPVT SEXTVM

Frates nihil sibi Approprient

Circa hoc Capitulum repeti possent quae supra in praefatione et in
Capite quarto dicta sunt quod scilicet nos non habemus in particula
ri aliquid proprium sed usum simplicem, verum. Quamuis Sancta Tri
dentina Synodus concesserit ut possumus habere proprium in comuni
Ad tollendum tamen omne proprietatis vitium iuxta decreta eiusdem
sacrosancti Concilii Tridentini prohibemus Omnibus ordinis nostri fratribus
et sanctimonialibus ne quisque eorum bona immobilia vel mobilia cuius
cunque qualitatis fuerint, etiam quous modo ab eis acquisita tanquam
propria aut etiam nomine contus possideat vel teneat sed statim superi
ori tradantur conventuique vel monasterio incorporentur, prout nos ex nunc
ea applicauimus et incorporauimus applicataque et incorporata pronunciamus

Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui ordini nro concedere
etiam ad usum, fructum, vel usum administrationum aut commodum Et si
aliqua licentia etiam a g^o aut alio quouis modo ex quacunque causa adue-
rit sue predicta hactenus concessa reperiuntur eas ex nunc tollimus et abrogamus
Administratio autem honorum Monasteriorum aut Contuum ad solos offi-
ciales eorundem ad nutum Superiorum amovibiles pertineant.

Mobilium vero usum ita permittant ut eorum suppellex status pau-
perum quam professi sunt iuvet, nihilque superfluum in ea sit nihil etiam
quod sit necessarium desuperetur quorum omnium vestrum superiores
apud se habere singulis annis veniant et Pres ea vendere et ali-
enare aut donare nemini valeat, quod si quis aliter fecerit vel quidquam
etiam si pecuniam tenere sit deprehensus aut convictus fuerit is biennio anti-
ua et passiva vacationis sit atque etiam iuxta Ordinis nri Constitutio-
nes veluti propriarius puniatur. Quinto ad errores istos tollendos pro-
cipit g^oale capitulum ut in quolibet Contu et Monasterio sit avaria publi-
cum. Ubi reperiuntur singulorum frum et sanctimonialium pecunia quod inde
non extrahantur sine necessitate a superiore capita Monasteria tamen singu-
lorum Contuum proprietates superiores iuxta singulorum frum merita gradu
et necessitates ex reliquis bonis et praesertim ab eisdem Tribus acquisitis
aliqua eis pro studiorum et laborum sustentatione largius et commodius sub-
ministrant.

Stabeatur vero diligens sanum et infirmorum cura providenturque
eis de communibus Elemosinis in eorum necessitatibus et in quolibet Contu
proficatur saltem unus cui huiusmodi cura committatur.

Et cum quis infirmari ceperit statim resignet superiori quod suo usui
fuerant applicata, aut in casu mortis, contus cedant emolumenta quod ex pri-
orum legatis (vel ut vocant) mansionariis proviniat in publicam uti-
litatem convertantur et nulli particulari tribuantur.

Licentia vero de bonis suo usui deputatis aut etiam in Cellulis
et campis ipsis nulli frui aut sanctimoniali tribuantur sed haec sit
g^oalis et t^o:

Generalis et provincialium secundum gradum et virtutem cura ea quibus
videbitur assignari et si quis hactenus a superioribus ordinis aut etiam a
sede Apostolica talem disponendi licentiam obtinuit nulla censeatur

Quod autem ad syndicos vel procuratores Sanctiores sive operarios atti-
net singuli conventus et Monasteria ubi superioribus ordinis visum fuerit oportu-
num unum aut alterum illorum sive plures utantur ad ipsorum superiorum nutri-
mentum, ut Sancta tridentina Synodus decrevit, non quidem ut verum
et bonorum ordinis procuratores et rectores et, quemadmodum hactenus consu-
it cum nondum Religio haberet proprium institutum sed ut conservato-
res et defensores, qui non possint a principibus et communitatibus insti-
tui sed solum presentari, superior vero qui ei videbuntur confirmet et non
permittat eos perseverare ultra triennium, nisi tale capitulum ex urgen-
ti causa aliter decreverit. Si vero saltem attingant annum quadragenarium quantum
etiam ubi eis bonorum temporalium fuerit cura commissa, teneantur quotiescunque a supe-
rioribus vel Sanctimonialibus requiriti fuerint debent de ipsis bonis rationem red-
dere quae quidem bona etiam pecunias ipsas non teneant apud se sed non sequeantur in
monasterijs et non exponantur nisi iuxta eandem Sanctimonialium vel earum
superioris voluntatem. In spiritualibus vero omni modo ipsi syndici sive pro-
curarij non se intromittant ut infra dicitur

Procuratores ex Ordine quolibet mense coram Tribus in loco publico sua
administrationis rationem reddere teneantur aliter nequeant rebus omnibus suo usui de-
putatis etiam ipsi consentiri. In quam penam incidat etiam qui mercaturas anima-
rum societatis vel alias negotiationes exercere comportus fuerint

Si quis vero in sua administratione fraudem aliquam vel furtum commiserit priue-
tur officio et disciplinetur et si furtum insigne fuerit etiam a provincia psecrabitur et p-
decennium ad officia inhabilis habeatur. Claves sub quibus bona conventuum et monasterio-
rum reponuntur non a superioribus ipsorum conventuum et Monasteriorum tantum sed etiam
ab alijs discretis personis eorundem locorum custodiantur qui omnes diligenter introitus
et exitum ipsorum bonorum in libris describant, et prelati suo postmodum osten-
dant.

CAPVT SEPTIMVM

Si quis frum instigante inimico mortaliter peccare. Duo in hoc capitulo docet nos B. Franciscus. Alterum ad quos frs peccantes debeant recurrere Alterum quomodo sint recipiendi

Circa primum statuitur nullus frum peccata propria vel proximi sui propellare audeat nisi superioribus ordinis sub pena carceris per mensem et vni publicae disciplinae omni feria extra penitus venis.

Nemo etiam audebit literas scribere in infamiam proximi et religionis neq. frum scandala vel secreta ordinis reuelare nisi praedictis superioribus sub eade pena et excommunicationis lata sententia, a qua per solum gnalem absolui possit.

Nemo subornat iudicium sui magistri broalis neq. eum veiciat quousq. sua sententia non valent. Qui secus fecerit, exilio a provincia per triennium puniatur broalis tamen procedat in causa si vero suspicio fuerit quod iudicis vehementius appareat quod broalis procedat ex odio et passione possit accusatus postulare a gnaali collegam qui una cum broali causam suam expediat, ipse tamen vix hoc interuim recedere non possit sub pena coniuncti criminis

Qui pro iniusticia sibi illata vel quam praetendit sibi ad brachium recurrit et non potius ad superiores ordines exulet statim a provincia et fiat inhabilis ad omnia ordines offa. Non accuset q. frum de aliquo crimine coram superiore nisi per testes vel sufficientia indicia probare possit quod imposit alteri accusans ea pena mulctetur quam accusatus sustinere debuisset, et sic semper quandoq. imponit aliquid quod per testes vel sufficientia indicia non probetur pena talionis iniungatur denunciare tamen liceat et denunciante superior decretum teneat.

Quicunq. ex quavis causa in frum suum manum violentam intulerit sanguinem fuderit vel etiam sine sanguine grauius percusserit ultra penas delicti congruentes etiam ad omnia ordines offa in perpetuum inhabilis habeatur et a provincia depellatur neq. ad offa siue provinciam restitui possit nisi per gnalem capitulum et per omnium frum definitorum vota, Quas penas eos quoq. inuere volumus et decernimus qui coniicijs minis alijsq. modis aliquem ad peruersionem concitauerit et lacerauerit Teneantur vero Guardiani et alij locorum novum vectores sub pena priuationis suorum officiorum huiusmodi res etiam

etiam si in domibus ipsorum non deliquerint & carcerem conficere a superioribus puniendos. Qui commiserint aliquod delictum propter quod si esset in seculo foret iuxta leges morte plerendus vel aliquam insignem infamiam suae ruinam ordini suae Ordinis superioribus. Si autem fuerit de his peccatis, nunquam condemnatur. Et si aliquo tempore condonatus illi fuerit de his peccatis, nunquam tamen ad Contum suum remittatur neque huiusmodi ad officia ordinis habeatur.

Qui Verba minus honesta in Contumeliam suam et superiorum etiam in Claustro dixerint & auctoritate superiorum ieiuniet & carceretur incipietur. Si corribus in Capitulis Generalibus et Provincialibus publice puniatur quod si neque hoc modo ad mentem revocari poterunt ut honeste vivere velint. Suspendantur a divinis et laycalem ducant vitam ac serviant monasterio tanquam layci. Et si perseveraverint incorrigibiles esse, perpetuis carceribus manerent.

Circa secundum. Ordo superioribus Ordinis praecipit. Quale capitulum ut fratres peccantes ita cum iusticia corrigantur ut misericordia non obliuiscantur et caveant ne peccatum fratris occultum in propatulo exponant et qui debent ordinis miseriae tegere et occultare eas seculi auribus non traducant nec manifestas faciant.

CAPVT OCTAVVM

Vniuersi Fratres quorum de Tribus istius Religionis teneantur semper habere. Qualem ministrum. &c. Circa caput istud de electione superiorum ordinis et aliorum officialium explicandus est modus quo eligi debeant ut seruetur Canon sextus reformationis regularium adiecta a sancta Synodo. Vbi dicitur in electione superiorum quorumcumque. (explicet totum) Pro executione igitur praesentis Canonis ex decreto Generalis Capituli Florentiae huiusmodi electionis per ea secreta suffragia fiant quod nos habitationes vulgo dicimus ut puta in quibus ita facili fraudes non admittuntur. Vbi singulorum votorum suffragia Calculis laevis, aut lanceis colliguntur hoc scilicet modo extra vas lignum duplex in quod cum quis manum imposuerit potest cal.

potest calculum suum in eam voluerit partem deponere Cuna Em pars votu
affirmativa, altera negativa colligit et nemo novit ubi calculus ceciderit ita
ut unusquisq; conscientia sua instruat et ipse anullo colligi potest.

In electione igitur Generalium Provincialium Procuratoris in urbe
Custodum Quardorum et omnium officialium quibus aliquis Gradus administra-
tionis vel superioritatis in subditis ex electione accedit fiat electio per balo-
tationes et non alio modo Qui quid secus factum fuerit irritum sit et inane
In provinciis Austriacis Bohemicis Romanis orientis et terra sancta et si
quae sunt similes provinciae quae eligere suos provinciales non consueverunt Desi-
gnentur a Generali Capitulum Provinciales qui tamen in deputandis alijs inferio-
ribus officialibus modo supradicto utantur et ne fraus in calculis oriri mandet
Generale Capitulum ut unusquisq; accipiat suum calculum a presidente Capituli
quo accepto recta ad vas balotationis accedat manu elevata et digitis exterioribus
ita ut omnes videant quod unusquisq; singulorum calculat.

Discreti etiam ad Provinciale Capitulum profecturi ubi fuerit numerus
conventionis prout a suis Contibus, et ipsi Defensores in Capitulo a suis custo-
dis per balotationes eligantur Qui Defensores ad alium Officium non poterunt
assumi Sed perseverent in illo per annum usque ad Capitulum provinciale et
interim Consilio et auxilio singuli in sua custodia Provinciali dum vigilet assistant
Quod si provinciale Capitulum non celebrabitur, ipsimet cum provinciali totum et alios
fines per easdem balotationes secerant qui sub nomine Defensorum officiale provinciali
eligant et per annum similiter perseverent et ita fiat singulis annis quando Capitu-
lum provinciale non habetur. Caveant tamen fores oes quibus ius electionis convenit
ne calculum suum alicui tribuant nec alterius ipsi accipiant vel fraudem aliquam
in modo isto electionis committant sub pena expulsiōis a provincia et inhabi-
tationis ad omnia Officia Ordinis.

Qui suas elemosinas et alia bona in manu superiorum suorum iuxta modum
subscriptum in Cap. Sexto. non resignaverint Contibus non incorporaverint non possunt
elege ad aliquem gradum et honorem sed veluti proprietas puritate.

si quis

Si quis vero Via et fauore principum et potestatum quasi vi quadam
intermittere se in officio religionis procuraverit statim ad ea inhabilis habeatur.
Provinciales peracto sui magistratus triennali termino, non procurent se elige-
re a sua provincia nisi ex defectu fructus vel alia rationabili causa id con-
sules per patentes suas permitteret sub pena excommunicationis lata senten-
tia et privationis graduum quas penas extendimus etiam ad eos qui eos elegerint
Commissarii quales potestate quavis praediti nec audeant electos locales, etiam
eorum electioni praesentent confirmare cum id tam illius manus est et auctoritas
nisi id in suis patentibus expresse continere. Qui serui perierint ab auctoritate et gra-
dibus ceteris disse intelligant.

Procurator in urbe maneat apud S. saluatorē de Vnda Gryk. et saltem tpe serui.
Cum antiquas Ordinis Constitutiones et summorum pontificum decreta et ad
evitandam discordiam unus tantum procurator non plures eligant. Procurator
vero electus sicut et Gnatus iuramentum soluti iuxta Alexand. Constitutiones praes-
tare teneat. Capitula Gnata et Provincialia possit Gnatus convocare quando
et ubi visum fuerit iuxta tenorem regulae de terminis in triennium vel ad aliud
terminum maiorem vel minorem et Vocales qui vocati fuerint congruo tpe ades-
se caventur aliter voce activa aut passiva priventur. Qui vero vocales non sunt
ad Capitula non accedant sub pena unius publicae disciplinae.

CAPVT NONVM

Præses non praesentent in episcopatu alicuius Episcopi cum ab eo illis &
Præses potissimum in hoc Capitulo animadvertenda sunt. Primum, ne quis in Epi-
scopatu alicuius Epi audeat predicare tam ab eo illis fuerit contradictus. Secundum
ne quis officium predicationis sibi arroget sed a suis Superioribus mittatur Tertium quo se
habere debeant predicatorum in eo munere obeundo.

Circa primum mandat Gnate Capitulum omnibus predicatoribus Ordinis ut servent
illam punctum regulae et concilij ne scilicet populo praedicent contradicente Epi-
scopo quoniam Præses omnes honorem et reverentiam Episcopis exhibeant. ut sonat littera et
super statuit S. Prudent. Synodus Sess. Octava Canon 4.

Servetur.

(Seruetur etiam decretum eisdem S. Synodi Sess. Septima Canone 14 ne Frs aliter
Confessiones secularium nisi p. ps fuerint a suis superioribus examinati et ab ordinariis ad-
missi Qui secus fecerint ultra al. penas reddant inhabiles ad huiusmodi confessiones audiendas.
Circā secundum nullus ad officium predicationis admittatur a quolibet sine probatibus
Magistris qui non fuerint Sacerdos vel Diaconus Vita et moribus comprobatus praecipue vero
Catholica doctrina instructus Superiores Ordinis omnem suam curam et studium adhibe-
ant ut bene noscant predicatorum quos admittunt eorumque doctrinam explorabunt ne
quid contra receptam veritatem vel contra sedem Apostolicam sine Christianos pra-
dices praedicetur Similiter exerceant eura praes confessarios quos non admittent
ad tam difficile munus nisi viros bonos conscientia et qui suam discernere iur-
isdictionem et legem etiam in p. Contus et loca iuxta necessitate distribuuntur
Magistri et predicatorum etiam disponantur hoc modo, ut in predicationibus et lectio-
nibus praesentem Casum conscientia se exerceant populosque in fide instruunt, et qui no-
ligunt vel non praedicant vel in aliquo offio religioni non seruiunt nisi alias in his
studijs suas partes gerant) exemptionibus et honoribus sui gradus non gaudeant Prae-
terea vero qui ad Casum conscientiae lectionem audiendam non accesserint non admittantur ad au-
diendas Confessiones nisi viri aliqui eruditi et probi et id caveant probatibus sub pena privati-
onis offii Si quis deprehensus fuerit predicatoris vel confessoris munus absque superiorum
licentia exercuisse post carcerem p. mensem exulet q. provinciam per triennium et si sapio
hoc modo deliquerit per annum Carceribus deputetur

Circā tertiam nullo frum in suis predicationibus vel lectu quidem unquam discedere
nudebit a communibus sententijs Sanctae Romanae Ecclesiae et a praeceptis ad ea approbata
sententijs nequaquam novam opinionem intrudet

Depositi etiam haereticorum vel eorum responsiones in medium afferre
nemo in suis concionibus audebit ea praesentim quae capiti difficilia sunt videri plebeculae
ne haereticorum dicta p. conclusionibus veris et catholicis reuocantur Si quis vero post hoc
convictus fuerit aliquam propositionem haeticam vel schismaticam populo praedicasse
propter quam ab iurisdictionem facere teneatur, nunquam amplius ad predicatoris munus
neque ad ordinis officia admittatur Et si quis a quatuor annis citra fuit aliqua labe
haeresis notatus et convictus, habeatur inhabilis ad quoscunque gradus et dignitates per
decennium Nullus etiam librum aliquem tractantem de fide aut de quacunque alia
materia in lucem edere valeat sub pena excommunicationis et carceris, nisi

puni.

prius a Gali vel a deputatis ille liber fuerit probatus et praeven alia 16
observant quae circa hoc in decretis concilii prius et indice librorum cantantur.

CAPVT DE INVM

Præ qui sunt ministri et serui aliorum. Primum. 2
In hoc capitulo b. Franciscus instituit superiores ordinis et eorum subditos inui-
cem se gerere debeant. Superiores vocat Maiores et seruos aliorum suum ut
sciunt se non esse dños neq. habere dñum super subditos. Ut dñi temporales sed
ideo constitutos esse super alios in eorum utilitate et salutem inferiorem debeant
trahere. Enim nra sunt potius offa quam dignitates. Maiores vero docet ut omni-
modam obedientiam suis superioribus præstent memores quod propter deū abnegau-
erunt proprias voluntates.

Quamobrem mandatur dñs. Prioribus sub pena priuationis suorum officiorum
ut singulis annis dum visitant examinare debeant fratres suos etiam sub iuramento
de statu conventuum et locorum de vita suorum de moribus et conversatione et de obser-
uatione huius constitutionum atq. de omnibus certiores faciant. Quoniam Magistrum
visitent Cameras, explorent si quid habent fratres superflui quod non conveniat
sue professioni et ubi non sunt inspectores etiam libros suorum diligenter examinent.

Mandatur quin etiam prædictis ad meritum obedientie salutaris ut in pro-
mouendis fratribus ad aliquem gradum vel officium inuigilent nec indigni præferantur
dignius et melius optimis sed in omnibus publica utilitati et ornamento consulant.
Præferant vero qui publico commodo conventuum et locorum non sua utilitati
incumbunt. Caveant quoque priores sub pena priuationis officii ne de cætero cooptent
in capitulum qui fuerint minoris ætatis. annorum quadraginta nec ad hoc suffragani
possint alius gradus vel officium præter doctoratus titulum indecens enim est. Vtinter
eos quorum consilio res conventuum aguntur omnes passim sine detrimento introducantur.
Subditis vero mandatur sub eadem vi obedire ita humiliter exhibeant se.
Dicto superiorum ut nihil sibi magis faciendum proponant quam illud quod ipso-
rum superiores iuxta sue professionis præscriptum peragendum iusserint. Qui
autem minus obediens vel contumax suis superioribus fuerit et admonitus non se
emendauerit veluti regula sua et voti transgressor obediens et priuatus.

et quicquid

Et quicunq; in G^{ra}ti^a diⁿⁱ localis Capitulo ad aliquod officium assumptus fuerit et non paraverit per litterarum ad omnia Offa Ordinis inhabiles haberi: atque actiones, hoc tenet. o

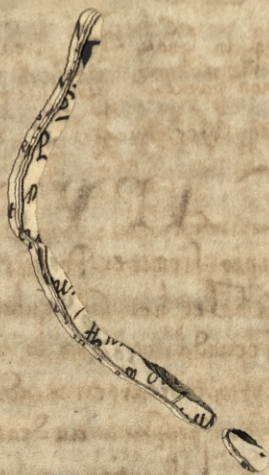
CAPV VNDECIMVM

Præcipio firmiter Pateris universis ne habeant suspecta consortia
Quas partes habet hoc Capitulum. Prima prohibet Pateris suspecta consortia
maiorum. Secunda in eandem in monasterium Monacharum.

Circa primam partem mandat Generale Capitulum districte prebentibus omni-
bus, ne conuersari nec loqui au deant cum mulieribus mala fame et queru fieri
poterit, etiam ab allocutione mulierum bone fame abstineant.

Qui comprehensi fuerint habere suspecta consortia mulierum et conve:
ti non se emendaverint Carceribus per mensem trahantur a Contra proseri:
bante Et si quis convictus fuerit huiusmodi mulieres duxisse intra claustra
Contus ullas prefatas penas etiam flagris omni sexta feria publice cedat
per mensem Ut autem hac omnia serventur Districte precipitur Ut in omni
contio Diligenter claustra observentur Ut unus frum raturae semper assistat q
mulieres nullo modo ingredi permittat

In ipsis vero Contibus et locis non recipiantur hospicio personae
Seculares, nisi forte aliqui prelati et viri ad idum insignes ad brevis tempus
et de licentia Superioris ac claustra debite seruentur. Et laycorum decursu
non intervum pantur. Quare observando est beatissimo papa ac subeat provin-
ciis et Magistratibus ne quaeantur Contus et loca inia equis militibus et alijs
eorum officialibus.

us
cu
am
han

In
nar
Dinc
Lecu
ius
acce
Ex
seru
polo
lica
Inal
Jac
ind
er
mere
est
fide
versa
vina
Reg
et
Dua
gion
mion
lita
Italia
tria

CAPITULUM DUODECIMUM.

Quicumque Primum Divina inspiratione quod vivunt in e inter saracenos.
In hoc Capitulo Sunt duo admodum breves articuli. Primus de his qui ad
partes infidelium proficisci voluerint. Secundus de Protectore eiusque auctoritate.
Circum primum inuigilandum valde est. Propter terram Sanctam ad quam pro:
vincia regni Cypri pertinet pertinet sue ad partes infidelium. præcipue ad
Ierusalem prope Constantinopolim ubi locum satis amplum habemus profecturi sint
eius vitam ut credi possit aliquem sanctum Christianam fidei ex eorum
accessu ad illas partes provenientur.

Examinentur etiam et probentur qui ad confinia hæreticorum se conferunt pro:
secum ubi conventus et Monasteria sunt nri Ordinis sicut puta in Gallia, Germania,
polonia, Bohemia, Austria, Moravia, Dalmatia, Epiro, et in alijs partibus ut Catho:
lica Ecclia aliquam utilitatem inde referat.

Quapropter sub vi Obedientia Sanctæ Deo superiori Ord. mandat
Grale Capitulum ne cui ad ea loca nisi prius dimittendorum pbatat sibi committere eundi
facultatem aliquando faciant.

Circum secundum. Per optimo Max. Summa a nob. pbat agenda sane quod in ea
videmus tpe in quibus protectorem. Secundum regulam nram videre et habere dati
est eo in gubernatore quid boni sperare non debemus. protectore quid adversu su:
mere possumus eo correctore quis ab institutis sue regule deficit. Gubernator
est, promouebit ad bonum. protector est, defendet a malis. corrector est continebit in
fide et Obedientia. S. R. Ecclia in his enim auctoritas eius est, in his officium suum
versatur ut expresse dicit B. Franciscus in hoc Cap. et declarat Gregorius Novus
primus Ordinis protector et deinde ceteros Sixtus IV et reliqui omnes qui
Regulam explicaverunt.

Te igitur Illustrissime et karissime Carole Boromæe appellamus. tuam fidem
et benignitatem obtestatur ut nos tua curia et patrocinio commissos beatissimo
Benedicto tuo et Sanctiss. ppi nro Rio Quarto Commendatos facias tu vero heli:
gionem nram, tua prudentia, consilio, et auctoritate protegere ne desistas ut ab ini:
micorum insidijs tuta beati hns sui Francisci vestigijs inhiendo sedulum in hui:
litate spu vedere valeas Dno famulatum.

Præterea cupiens Grate capitulum ut supradictæ leges ac constitutiones tam extra
Italiam quam in Italia ab universo sodalitate nra seruentur et executioni demandentur
tua hæc præcipua iussit ac decrevit.

Præmissis

Primum ne Gualis ac mⁱ p^rominus L^ocales possint dispensare in his quⁱ
sunt de essentia regulae puta qu^a requirunt t^ria vota essentialia Obedi:
entia scilicet paupertatis et castitatis, sed neq^{ue} in alijs nisi ex urgente neces:
sitate vel aliqua valde rationabili causa qu^a t^ria decretis Prudentis syn.
non aduersetur super quod n^{on} v^{er}o superiorum Consueas oneratas esse voluit.

Secundum quod quilibet Gualis in primo offi sui termino cessante legitime
impedimento bellorum aut potius L^oruinas Hispanorum et Portugales in pers:
sona propria visitare solentur, quod si ex sua negligentia non fecerint non
possit in Gualtem ~~L^oruinas~~ p^ro secundo termino sed alius eligat qui huic decreto
satisfaciat. T^{er}tiu^m vero qui executione praesentis reformationis a Guali vel in:
sitationibus minus diligentes inuini fuerint, ad offi suis cadant et reddantur
inhabiles sed etiam ad minores Grados et offa ordinis Visitatores aut qui L^oralium
partes implerent etiam L^oralium magistratu potiantur.

Tertium quod Constitutiones Ord. n^{ost}ri quocunq^{ue} t^{em}p^{or}e factae etiam si auctoritate
Al^{ti}ssima sint confirmatae, in his quae decretis huiusmodi ac Prudent. Conclij re:
pugnant. o^{mn}ino irritae et abrogatae esse intelligantur, atq^{ue} o^{mn}es ad limites et pre:
scriptiones istarum et Conclij redactae censeantur.

Postremo a beatissimo D^{omi}no n^{ost}ro pio Quarto supplices petimus ut Gubeat p^rin:
cipib^{us} et Magistratib^{us} ne ullam molestiam aut impedimentum inferant vel infer:
ri sinant quomodo suprascriptae sanctiones in suis diebus executioni mandent
sed potius faveant et auxilium suum impendant. Trib^{us} aut^{em} B^{ea}tissimis quib^{us}
de obseruantia dicuntur sub censuris et penis prohibeat ne contus et loca
vtriusq^{ue} sexus etiam tertij Ord. quae ubiq^{ue} gentium sub cura n^{ost}ra degunt, veni:
reue audeant iuxta breue felix recordationis Gulij secundi, et si quid sibi
Usurparunt vel habuerunt et non habente auctoritate restituunt.

Vos interim pro praefato Beatissimo D^{omi}no n^{ost}ro et pro Illustrissimis ac
Reuerendissimis D^{omi}n^{is} Cardinalib^{us} protectori^{bus} ac ceteris d^{omi}n^{is} et quicunq^{ue} pro illis

qui in reformatione ista suam opam praestiterunt. Desiderantes ad Deum preces suas
Deve non desistamus qua de causa ordinat Episcopus capitulum ac sub vi Obed: 19
capituli Sancti Discreti preceptis debet et singulis sacerdotibus ordinis tam extra
Italiam quam infra constitutus ut quolibet anno in suis sacrificiis infra scripta
suffragia facere teneant

Incipimus per beatissimo Dno N. Pio Quarto ut Deus illi diu incollumet in remis
conseruet et beati postmodum in Caelo faciat celligenti a quolibet sacerdote Missas tres.
Pro Illustrissimis ac Reverendissimis Cardinalibus Carolo Piohomio Protectore et Ludovico
Simonetti Viceprotectore Missas 3

Pro Illustrissimis ac Reverendissimis S. R. E. Cardinibus et praecipue istis qui
in reformatione ista suam opam et studium exhibuere Missas tres.

Pro S. Romanae Ecclesiae conservatione et defensione Missas tres

Pro Unanimum Christianorum Concordia et imperativum Regum Regumque ac Ducum
exaltatione Missas 3.

Pro Excellentissimo et Illustrissimo Florentiae et Senarum Duce ac Principe in quo
vnum dno Supradicta lites statuta sunt Missas 2

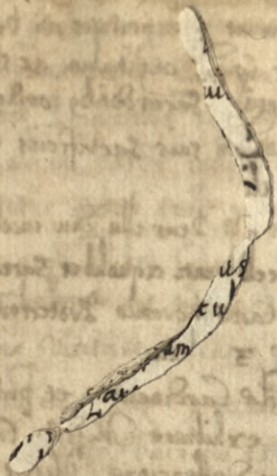
Pro Benefactoribus Ordinis utriusque sexus Missas 1

Pro Omnibus fidelibus vivis et defunctis Missas 1

Pro Conservatione et augmento Religionis nostrae Missas 1 Pro Magistro Generali Ordinis Missas 1

Ad hoc mandat Generalis Magister Ordinis Universis Provincialibus Magistris ut huiusmodi
Constitutionum exemplum in singulis Conventibus et monasteriis haberi atque singulis diebus
Sabbatis legi ad Mensam curent et faciant

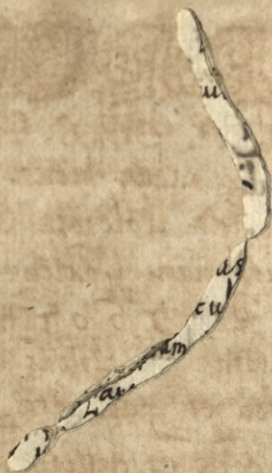
Omnibus Vero sacerdotibus ut Serenissimum Sabaudiae Ducem Pa-
tronum et protectorem Ordinis cum Excel. Principe
eius filio in suis ad Deum precibus
Commendatum habeant.

[Faint, mostly illegible handwritten text in a historical script, likely Latin or Greek, covering the page. The text is arranged in several horizontal lines.]

Handwritten text on a strip of paper, possibly a bookmark or a note, featuring cursive script. The text is partially obscured by the binding of the book.

I

2

3

4

5

6

7

8

9

10

DECRETUM

21
Instructiones in Alma Provia Pol. & Ord. S. Fran. M.
Con. per Adm. Rm. P. M. H. M. Stephanum, Lucam, Venusini
M. H. M. Proatem Austriac et per istam Coloniam Cum omnino:
da potestate visitatorem et commissarium Gratem in Capto
Præmissis Dat. 24 Julij in An. 1601 facta a
tribus Defensoribus acceptata et coram d. H. M. et P. H. M.
Die 18 eiusdem Mensis sunt lecta et publicata

Articulus primus de Ecclia et diuino off.

- 1 Ordinetur in primis in Capto presenti et mandatur cuiuscuq. Cons. Custodibus
et Guardis. Ut ante Missarum suarum principia Tres des Vbi ad minus quatuor
in Conu. Commorantur et quos Causa rationabilis non excusat ad Chorum Con.
ueniant, Undemq. sine visu, murmurations, variis aspectibz Cum silentio et debita
Gravitate, horas Canonicas, a matutinis precibus inchoatas, distincte deuotepq.
2 Ecce, recitent vel psallant, nec des simul conueniant Choru sed ille qui fuerit Presidens
3 Improbabit etiam diligenter Custodes et Guardis, ut ad minus semel in Mense
sacra et altaria visent atq. indumenta Corporalia, purificatoria mundissima fieri faciant.
4 Strictè quoq. mandati ut unusquisq. sacerdos is cæmonijs Utatur quod in Missa:
li Romani præcipiunt, quod si post duos menses publicationes legum istarum non
Adceerint ipso facto a diuinis sint suspensi
5 Nullus præterea frum audeat publicas Conciones habere, absq. prædicto examine
6 Hæc l. Provis in quibus Volumus etiam Concili. Pnd. observare
Statuitur etiam et ordinat. Ut in quacumq. Ecclia unu vel duo Confessionalia
prout copia est Confessionarium constituat. cum craticulis ut moris est et nullus au:
deat audire confessarius sacras (præcipue mulierum) confessiones nisi in illis con:
fessionibus, (Idem Custodibus et Guardis sub pena priuonis off. ut quamprimum
constituerent curauerint demandat. Non admittantur autem frs ad confessiones mu:
lierum audendas (Vbi est copia frum) nisi trigessimum secundum egerint annum
et semper seniores et aptiores iunioribus præponant.

Indulget

Inhibet etiam et strictiss. Brevis caplum mandat ut nullus Custos vel Guardus sub
quocumq. pretextu res Eccl. suas et diuino Usui applicatas auocans sine aucto-
ritate vel cons. scripturas s. privilegia audeat sub pena priuationis officii
trahere et oppignorare

Præcipit quoq. et mandat d. in Caplum ut oēs discursus Prīm in Ecclā
vel in ambitu matris dum laydes diuina persoluant oīa tollant, aliter a Guar-
dianis loci notari pānis pal' e in refectionis loco acriter afficiantur

De ministro, Custodibus et Guardis.

Mandatur etiam d. loco quatenus in sua visitatione secreta accurato,
vitam, mores, virtutes frīm sistat et diligenter visiter vitiosos acriter pun-
nat virtutes amatores amat et promoueat Neq. facile fribus publice de crimini-
bus notatis de suspicionibus aliqua dicentibus, nisi 7 tres vel quatuor testes probare
possūt, credat.

Statuitur quoq. et ordinatur ut Custos et Guardus administrationē suarū vōtis
coram fribus semel in mense fideliter reddant oēsq. libros acceptarū et expensarū
sub pena priuationis vocis actus et passus cum subscriptione manū oīum frīm deputū
secū ad Caplum prōale deferant aliter registra a fribus non confirmata q. suspectis habeant.

De nouitijs.

Non recipiant nouiti ad religionem cuiuscumq. conditionis et status nisi prius
a ciuibus loci illig. vel nobilibus testimonium suae legitimatis et bonae conuersatio-
nis appareat susceptiq. ita moribz et virtutibz induant ut religioni spūy fieri
valeant

Mandatur insuper ut Nouiti pueri non teneant in alijs contibz praterq. in
in Crac. Leopold. et Vindob. et in noua Sedecia commorari isat ad Religionē
admissis de bonis prouideant magistri qui virtutes inserant, vicia exor-
pent in Regulari disciplina inserment et ministrari illis de necessarijs oibz pro-
videant

Concedi enī poss. q. aliquo Contro vel sub parentella pretexto vel si hōdo
p. p. viderit Guardus bona vita ad mores reformandos illorum nouitiorū
ut ad

Ut qd ordiem et habitum recipiant aut nullo modo recipi possint
Nullus quarea Custos. vel Quartus sine licentia Trevis mueris ad Sa-
cios ordines mittere audeat nisi ad legitimam emeruerint etatem in Conilio
Trident. statutam idq; sub pena ex communiotionis lata sententia

De terminarijs

Volumus En et decernimus Ut terminari Contus Cras et si protus
et Italice studiorum ab his penes sint immixtis et liberi quandoquidem
horum a nobis alia spectatur ratio ex parte En terminari Italici studi:
osorum hndol budi committing et prout Commodius in proclama facere
videbitur expediat

Mandatur etiam districte ut p[er] Caplo Proli Unus tantum assignetur: minarius qui vita moribus et virtutibus sit praeditus idemq[ue] in eodem Con[tra] no alibi Vbi est Capitulum celebrandum locum residentia tentat per trionium quatuor. Eluemosina Vero ab illo comparata L. Guardo loci illig Coram fratribus omnibus propria manu confirmationibus assignet Quod si aliqua fraus in Guardo Vel Perminario intercesserit incidant in penas Excommunicationis latae sententiae a qua non possint nisi a Bre proli absolui

Curant etiam diligenter Custodes et Guardiae ut certos et proprios terminos cuiuscunque contentus a terminariis observandos assignent et in prima Visitatione hinc per prohi deferant.

binds
with honor

De vagabundis.
Statuitur præterea in nullo modo fr̃es ex Italia in Poloniam sine
licentia Andm. R. Gnesni in scriptis obtenta redeant per Custodes et
Guardos sub pena priuilegii offi recipiantur sed si aliqui venerint car-
ceribus mancipati priuilegiū et ad sua prouincias unde exiuerunt reme-
tantur Insuper mandatur in Custodiis et Guardis ut nullum fr̃em sine
licentia de loco ad locum de contu ad contum vagabundum sub pena
priuilegii offi recipere audeant ita ut statim suspensus teneatur et
curent oēs Custodes et tales fr̃es carceri mancipatos et disciplina affe-
ctos ad locum unde exiuerint remittant neq; quisquam eum Cu-
stodum qd Guardorum et cuiusq; sit fr̃ illa præsumptio audeat ad
Comitia præsertim Gualia Regni, Warsauiam, vel ad tribunalia petico-
niam seu Lublinum vel ad Rundingas maiorum ciuitatum sine licentia
solius R̃di L. Provis in scriptis obtenta ire vel commutare Cum hęc eua-
gatio plurimorum qui propter solatium corporum grauando eos p quos transiunt
posset scandala relinquare

De discretis.
Declaratur etiam in capto præsertim proali ut vnum quodq; monasterium
propriū mittat discretum ad capm prole qui oia contus illius necessaria
exporat idem votum pro eligendo Guardo capli et Definitorum habeat
Discreti No Cons Crac Leopold Gnesni et Vithen etiam pro electione plus concurrant.
Discreti No cum venerint ad capm prole necessaria oia cons in paratis ha-
beant. Si quid arere sit contra Supradictum Cons in publico refectionis tra-
non at in priuato, nulla habita rōne personæ quod ad animæ bonum spectat si
secreto demandare Aliiter discreti inquisitionem priuatam in cellis de sagionib;
facientes p discretis in capto non admittantur

De silentio obseruando.
Præterea iuxta priuilegia et modernas constitutiones mandat strictissime priuilegiū capli
ut in refectionis loco silentium obseruet nullusq; ex fr̃ibus audeat sub pena excom-
nicationis et aliarum penarum in constitutionib; Alexandrinis Declaratarum in

Verbis gestis alijsq; malis insurgere vel illi scandala coram alijs fratribus
vel quod ab eis secularibus patefacere etiam ^{superior, Custos vel Guardianus} 23
in quo deliquerit Si vero scandalum notorium ^{magnum prouis, seu Religio:}
omnis de iuramento fuerit Pres y familia illius ⁱⁿ ^{decentes debent tendo}
in proli per has deferre vel custodem ^{rationem} facere teneant Custos
No quamprimum ^{hinc} proli patefacere et scire tenebunt.

Quod Custos et Pres negligentes fuerint Pres acriter a proli puniantur
Custodes vero offa puniantur.

Et ut in loco Refectionis sint casta et exornata nra eloquia ad edi-

ficationem animarum, inibi et prius Caplum ut ^{et} corpora repleantur cibo

corporali, anima quoq; per lectionem sacre scripture nutriat cibo spirituali
In fine vero prandij mandatur ut lectio habeatur ex libro ^{de} Custella de contemptu

mundi vel dux peccatoru Gratiani vel D Bonauentura de imitatione Christi

De studiosis in Italia et extra.

Quia ad hunc etiam Caplum prius quod scientia sit donu Dei lumen veritatis et
corona Ordinis mandat itaq; et precepit ut tria in breuia ad hanc studia

loca tria Lepti breuia designentur ex quibus prima duo videlicet tria
de reprobis de reprobis semper pudent. Vbi logicam et Rhetoricam faculta-

tem docere possint Vnde No iuuenes quos viderint ad has capiendas idoneos
ad Pres Iesudas transmittant Neque studiosi et iuuenes aliquibus oneribus et

maxime quatuor siue offa terminarij aggraue stricissime prius Caplum in:
hibes et precepit breuiter manu solutam curam gerant ut secundum suam

probitatem de necessariis studentium tam sanitatis quam infirmitatis spe
provideant et de medico atq; medicinis

Præcipite quoq; ut nullo mo iuuenes ad studia in Italiam mittantur nisi fuerint
rationabiles, discreti, apti et idonei qui ad minus cursum logicum pfererint

pro subsidio vero studentium in Italia ^{hinc} ^{et} ^{provis} in sua visitatione
ex oib; contribus sedm taxam ^{habita} in vobis contum ad minus 40 florenos

exigere curabit poterit et singulis annis aliquoties p subsidio studiorum
in Italia commorantium aliquos mitti terminarios velut dictu e superius putari:

Debit R & Proli **De meditationibus obseruandis.**

Meditatio cum sit summa cum Deo confabulatio caput itaq; ut post horas
matutinas et compluri spatio medi hora habeant aliqua meditatio. Secundu

In loca etiam necessitatesque prout melius superiori videbitur

De non mactandis mulieribus ad Contum.
Et amouendam et tollendam omnem suspicionem malam Strichsime precat et
mandat dictum Capitulum in nullo modo permittant ad Contum venire mulieres
et seruari coactrices sed iudicetur in hoc Consilio. Quod si fecus factum
fuerit illis penes in consilio: statim subiacent, ad Vitam et honestatem
morum infirmis et ordinati ad fratres in Monasterijs quibusvis Ord. in degen-
tes non modum prauum consilium malitiam vitent, sed etiam omnino nullo sub
pretextu audeant tabernaculum vel huiusmodi alia loca publica et inhonesta adire
et frequentare si forte in huiusmodi conuocem aliquem esse vel prauum consortium
incedere prima coram fratribus publice acriter puniri secunda vero ipso loco
resistente, tunc et ad hunc locum dimittantur.

De observatione legum precedentium

Quilibet quicquid et mandat prius capitulum et constitutiones a prijs superioribus constituto-
ribus et commissariis facta in omni observantia ita ut mentem nostram edocuerint applicent.

De procuratore. Cons.

Statuit etiam in omni consilio ubi ad minus quorundam fratres procurator designatur
a Guardo ut qui expendendi officium habeat et scribandi expensam in publicum mensam
ut quolibet die sabbati ille procurator per Guardum et fratribus communem expensam reddat
rationem quod a textis fratre distincto a Guardo et procuratore in Regestrum scribandum.

Decretum pro Reformatione observanda.

Mandat idem Capitulum proale in Spiritu sancto legitime congregatum ut Reformationem
negotium omnino iussu SSDD papa Clementis Octavi et Rndm. b. Gualtheri
nri preter statuta eius preparatoria persequatur. Hec autem presentia statuenda
consuevit ut pactioni infra et reformationis tua in prouia statuenda monasteria vel
Krosen et aliorum de illisq. primis provideant fratribus qui hunc s. Reformationem vident
reant ac omnino deduxerint quorum vita mores et virtus omnibus in consilio sit
Guardo item ibi constituat talis qui suo exemplo magis factis quam verbis hanc
s. Reformationem augere valeat. Decernit inquit et mandat hunc capitulum fratribus in
Reformationem commorantibus et nullus etiam Guardus vel quicunque superior in emendationem
Guardi existens bona mobilia et immobilia pecuniam, proventus, census, aut decimas
sive de concionibus sive ex missis voluit tam in propria ecclesia quam alibi celebrari
etiam subsidia consanguineorum aut ligones piorum aut donationis tanquam propria aut etiam
non contus possidere possit sed ea omnia superiori tradant, et contus incorporantur.

24
ut communis inde dictus et vestitus suppedirari possit neq. in ea nisi quando
et superioribus alijsq. liceat pecuniam atq. puentia ad idum fructum concedere vel
ad administrationem. Statuit etiam ut iuxta regulam et explicationes quod
Doctum in constitutionibus Alexandrinis, expressum nullus frum in sancta ve:
formet, nec p se nec per interpositam personam sub pena excommunicationis late
sententia quantus intercedat contumelia carceris audere tentare, habere possi:
dere et exponere p suo usu pecunia sed hoc determinati ubi oēs elemosina
deponantur quod tunc clauibus occlusa quarum prima erit apud p. quando alium
quod sacrificium alia v. apud procuratorem, ad idum ut dictum ē devaluante
Mandat quoq. pns capit ut omnium cum consensu unum eligat procurator
cui soli cura concedatur pecuniam exponendi pro cunctis necessitatibus cons
et prater hunc nemini liceat etiam pri quando exponitur procurator p
qualitet hebdomada vnum expensarum et acceptum pri quando et pnt
reddere reniat.

Possunt atq. frēs bonis mobilibus ubi non ac pecunia et de suppellectilibus
necessariis a ministris diligenter illis provideant quā statutis paupertatis no
aversent ita ut nihil superflui sit nec etiam eis necessarium denigetur
eorum atque ad necessitatem concessa fuerint nullus possideat ut propriū
neq. ut proprio utat qui autem non curauerit hoc observari, offē et oibz
gradibus priuatur.

Insuper custodes et Guardie curabunt ut procurator vestitus ex communi
accepta vel alijs elemosinis procuret et mandatur ut eodem mō oēs indu:
ant in qua habitus forma observari regularis modestia ac paupertatis terror
eluceat, et nihil inani ac superfluum in habitibus appareat. Teneatur quoq.
quodlibet qualitet hebdomada caneras pūm illis necessitatibus v. s. p. et libros
p. et aliaq. indecentia ab illis amovere.

Mandat etiam ut infirmarius p pnt infirmis constituatur et infirmaria
sit in saluberrimo loco cons. in quo oēs frēs aegrotantes commorari pnt neq. unquā
alter curent et inde abire cogant nisi recuperata valetudine, qui v. infirmorum
cura ppositi fuerint oēm diligentia in seruando adhibeant si velint etiā sibi serui.
Stricte etiam precepit quatenus oēs aegrotantes necessaria corporis recipiant et medi:
cantia quodlibet a medicis singula ad valetudinem pntinētia procurent.

Inhaerendo autem prins Capituli Constitutioni p. prius superius etat. d. scripte ut p.
Matutinum et completorium meditationibus absolutis in refectorium p. res conveniant
vel in alium locum sed oportunitatem, honestum ibidemq. sp. aliquid de hont.
state religionis et de charitate sermoneant et Guardas teneant illis indire
miam quam perturbare ve. ut

Ad coercenda vicia ebrietates nonnullorum Stricte p. p. ne q. p.
audeat in cellis sine Cameris c. s. s. vel alia p. cula servare sed a furore si velit p. cat
Statuit insup. et ad meritum s. Obedi. n. d. mandata ut sanctiones et consti
tutionis h. d. m. p. G. n. d. ad amissionem observante p. d. ap. u. vero decreta
p. paratoria et v. r. d. reformis quosquam p. m. u. p. p. p. p. p. h. u. m. d.
antibus Reform. ex p. talis procurare teneant

Item ob. p. ante constituentes addum R. d. l. Josephi Neph. d.
S. Ph. Doct. olim visitatoris Germaniae et Colonia G. n. d. d. d. d.
mentum s. Obedi. l. p. p. h. u. s. p. d. u. s. Custodib. et Guardis ut in
his alijsq. constitutionibus observand. oem curam et diligentiam adhibeant
mandamus et p. d. c. i. m. u. s.

Nulli ergo omnino liceat hisce legibus n. r. s. statutis, decretis mandatis
p. d. c. p. s. infringere vel eis ausu temerario contraire, si quis autem hoc
attentare p. s. u. m. p. s. e. r. i. t. Cum indignatione Dei Omnipotentis et Sancti
P. b. n. e. r. i. t. se incursum p. d. n. s. p. G. n. d. d. d. ex Capto n. o. p. d. l.
misitior Die 18 Julij Anno 1601

Quicquid Novitij et l. v. o. f. f. si non permittuntz loqui cum mulierib. et ehan
cum secularib. cuiuscunq. conditionis existant etiam sororib. p. r. i. b. p. p. i. n.
quis sine scitu R. d. l. p. Custodis vel p. Guard. loci, Admon. eant
his terq. et si non se emendaverint, expellantz novitij p. r. o. f. f. i. s. v. e. r. o
Caveatib. maneat toties quous

Decreta Fris Guilelmi Hugo de Huma:
one S. Th. D. totius Ord. Min. Cont. S. Fris
Monastii Epistolis in Provincia Polonia Publi:
Cantua et observando.

Cantua sit in primis Provinciali Codicibus et Guardis ne in po:
sterum tam facile et sine electu vbi lib. novit recipiantur Sed Dant:
eat in Quatuor insignioribus Contibz Cracovien Leopoldi Gnesnensi et
Vilnensi et illi tantum quorum probata Vita legitima potalia, ceteraq. requisi:
ta testimoniis indubitatis comprobentur, qui quidem optimis preceptis in re:
gulari disciplina et liberalibus artibus erudiendi traduntur. Provis in quolibet
Contu ararium in loco tuto pluribus clavis occidendo q. ararium instituat cuius
claves altera apud Guardum altera apud procuratorem Contu conservetur
reliqua vero quotquot fuerint inter Fris distribuatur. Nullusq. frum in
posterum sub pena proprietarij pecuniam quovis modo acquisitam ac accepta
quid se retineat sed statim in ararium conferat, et in registru in eode arario
conservandum scriba Contus, vel alter ad hoc deputatus pecuniam cuiuslibet Fris
ita distinde, et seorsum referat sicut seorsum ac distincte cuiuslibet inferenti
sua pecunia erit conservanda. Praecipitur autem Guardo Custodi et Provinciali
alijsq. superioribus quibuscumq. ne pecunias illas in ararium collatas in alium quo:
vis usum neq. etiam in subsidium Contus aliquando vel sub quovis pretextu
convertire et applicare praesumant quod si quis eorum attentaverit eo ipso ab
offo suo cadat neq. frus obedire, quinimo ei contradicere ac resistere tenen:
tur, sed manet tota pecunia et integra quam unusquisq. in ararium intulit sibi
semp in suas necessitates eroganda tota ac tuta in arario maneat. Necessitates
autem suas scante Fris Guardo vel superiori tenenti is sub eadem privationis
pena ex sua pecunia in arario servata sibi quidere, ita in eis pecunia no pma:
nus Fris indigentis ac pauperis sed per ministrum vel expensatorem publicum ad
hoc specialiter deputatu ad beneficium indigentis ipso etiam presente si libuerit
in suas necessitates quascumq. expendat ac ppter ea semel saltem in hebdomada ara:
rium aperat, et in eodem libro vel registro in altera pagina ex adverso ad recepta
expensa vel expendenda pecunia diligenter conscribatur

expensa.

Si quis

[illegible]

Villa offo proialis olim applicata eidem Contui vestituatur Verum pro
 expensis a Lroali in Visitatione faciendis idem Cons ex redditibus prefata Villa
 Floren Centu eidem Lroali Singulis annis Soluere tenent Jo abs ab et potu quo
 tidians pro proialis et socijs in quolibet Contu ultra duos flor non expensat
 Quastores ad Eleemosinam Capituli eleuando ad numerum custodiarum
 tpe et loco Capituli prius Determinatis oportune mittant et Eleemosinas
 fideliter recuant et administrent.

Debita

Debita

Debita a fidebus propter unum contracta nisi ad ipsam solvantur infra cer-
tum tempus ad libitum creditoris assignandum privati voce actiua et passiva
declarentur carceribusque mancipentur, solo pacto agendi usque ad integram sa-
tisfactionem sustentandi

26

Mulieres pro Coquinarijs vel ad alia minifteria non vocipiant nec in
posterum permittant, sed statim a publicatione horum decretorum a Conato
aveant, Secus Guard in suspensione a Divinis eo ipso se inadiisse intelligant.

Contra Fides Apostatas ac profugos et Custodiam sine licentia vagantes
Decreta predecessoris nostri ad divinam observantiam revocant quod una cum
alijs eiusdem predecessoris nostri Constitutionibus hactenus non adversantibus
confirmamus et observari precipimus et omni meliori modo mandamus

Dat Cracoviae Die 16 Junij Anno 1609

Prassumptum ex Originali Rndi manu subscripto et sigillo
Communis

Er. Conensis Romanorum Locus Lolo. M. R. P. M. P. P.

Decreta eiusdem Tris yurissimi Regis, Huiusmodi
Doctoris Theologi, et M. C. M. G. N. L. Pro Contu

Unusquisque, etiam in dignitate vel privilegio gaudeat, nisi legi:
tino in pedimento Superiori sui. Conoscendo detegatur, ad personam offum
Quatuor in Choro ad Sacra praedicanda, ad orationem. Disciplinam singulis feris
Sextis ad lectiones de more agendas. Spe Concurrere, terrari in nequenter
at quando animadvertat, et suam correctionem et obsequium in loco publica refectionis
insuper minores alimendi, ad denique nisi conveniat, Carceribus ac ieiuniis in partem et aqua
ad beneplacitum, et nulla habita ratione personae puniatur.

Sed factum, etiam in Claustro ad altare b. Virginis conveniat, et inde
et aliter dicentes ingrediuntur, bini scilicet et chorum indeque, nemo egredi audiat
sine superioris licentia, Secus, eiusdem superioris arbitratu puniatur.

Diurnum officium iuxta rubricas et punctuationes huius Breuarii, ne praedictis
quatuor egrediuntibus, sicut de sedibus suis, et in modum descendendis, dum
Antiphona et alia cantantur, in communi libro detectis, vel partibus, capitulis
Uniformiter prout opus erit, stantibus, sedentibus, ceremoniis servatis iuxta
Consuetudinem, et cum praescriptis Constitutionibus Religionis.

Extra septem Contus nullus egredi presumat nisi superioris obtenta licentia
qua bis in hebdomada ad summum concedatur, cognita prius et placita causa
et regressus praescripti, adhibitisque socio ad superioris beneplacitum, re:
uersus atque iterum suam ad eam benedictionem ab eo recepturus quod
si aliquis in praemissis defecerit, ad carcerem tribus diebus, pane tantum
et aqua sustentandus damnatur. Quod si delinquentia indulget
correctioni et prius officii subiacet.

Instituatur ararium ad praescriptum nostrae Constitutionis, per Universam provinciam et
Religionem, et ex pecuniis uniuscuiusque, prout quod in eo asseverant, eorumdem
necessitatibus et infirmitatibus, et publicum Ministerium occurrat, illis ad primum
Voluntate omni suam pecuniam in communem contulerint, cum incorporanda
etiam ex omnibus quibuslibet redditibus, elemosinis vel pecuniis, condimentis et
omnia necessaria ac praesentia in eorum infirmitate suppeditanti.

Student.

22
Studeat Guardus Valetudinarii publicum constituere quamprimum ubi utensilijs
ac necessaria suppellectili instructum, interea infirmarium deputabit, qui adhibi-
tis sibi duobus socijs ad beneplacitum eiusdem Guardus alternando obicung-
quos erit prostanti assistat eiq; sua necessitas pecunys ut spectus paret ac
statutus honoris diuina et caritate administrat

Omni mensa (cuius penitus exceptis nisi agrotis) ad benedictionem conueniant
habita at benedictione usq; ad mensam altera sustentat qui aut prima mensa
ad benedictionem non interfuerit vel etiam secunda priuata alimentis cuiuscunq; sit
gradus aut dignitatis, nisi legitimo impedimento detineretur constabit. Verum extra
omnem communem defectionis locum ministris cautum sit sub pena p[re]sentis publicæ
discipline nemini cuiuscunq; gradus vel autoritatis alimenta p[re]bere.

Vescantur oēs eodem p[re]sario ceruisis obsonio et pulmento nulla habita ratione graduum
vel dignitatum, nemini liceat sub pena arbitratu superiorum ad pavanda sibi pul-
menta culina ingredi et comia misteria extrahere nec aliquid singulare ad men-
sam afferre. Vina at et particularia obsonia Magistris cubi plerumq; soluta
omnino prohibentur, sed singulis ut profertur, vina quoq; statibus ep[iscop]i de more tribuuntur.
Mensa quoq; decantibus vasibus nappis et mappulis, suppellectili quoq; honeste
et paupertate religiosa sint instructa, quib; sublatis Præs bini ad Ep[iscop]um p[er]tinet.
Nec erebre dicentes ad gratiam actionem a prandio duntaxat pergant sero at in loco re-
fectionis quas agant.

Silentium statuis hoc solito indicet et obseruet, oro mentalis seniliora post
Matutinum et semihora post Completorium habeat.

Indumenta et quaecunq; secularia ornamenta Nouitiorum Conseruent donec annu pro-
bationis compluerint neq; in alienos usus conuertere neq; contrahi vel Eccl[esi]e liceat alieni
applicare ut si eos ante probationem abire contingit cuncta reddant.

Professi qui non sunt in sacris institutis in professatu cum suo M[on]acho manant neq; liceat
eis alibi commorari vel p[er] contrarium vagari.
Caputia p[re]sentem paulo labora fiant et fr[atr]es barbari gerant non in more laicos nutrant
iuxta vestra Religionis consuetudinem. Fabrice Cond[em]nata forma commissarijs p[re]scriptam
constituat.

Pro ere.

Pro evertendi Gymnasij multoties ac spū infuuste instituti in hoc lōtū hāc descripta decreta
 Nullus solum in posterum studiorum causa Italiam adire speret nisi in hoc Gymnasio p
 tuumq̃ germanis eunt cūq̃ Logica et philosophia p̃fecerit in regularē observantia
 plurimū p̃fecerit et a p̃bīs deputandis p̃bata vita et studiorū suorum deservitū adeptus fuit.
 De mensa hñalis sicut ceteri in Gymnasia Italica hoc vacante instituit et declaravit
 gaudebunt p̃terea Regentes, doctores, et baccalarii ac studentes p̃ tpe eodē quo
 ceteri privilegio gaudent, ut sūt a hñali collocabunt ita a nullo alio superiore nisi
 ad hoc specialiter deputatū Culpa sū vel causa gravissima interveniente
 amovē non poterunt. Quod si quis eorū deliquerit alijs p̃nis arbitrari
 Guardus vel Provisus sūpe in sua visitatione multabit.
 Dubij lictionum tēpore Regens quam ceteri ex studio ut lucubrationibz vacare possint
 non teneantur ceteris interesse Matutino, offō B. M. Virg et Missa solenni ceteris
 sed alijs tantaxat non observandis nris vel nrorum p̃decessorū constitutionibz nris
 sūp̃ subjiciant.
 Regens modo logicam interpretandam, aggrediatur qua absoluta ad philosophiam
 se transferat pro discipulorum captu velocissimā ostentationibz studentū vilitatē p̃stet
 ut causam complant singulis diebz (s̃p̃tū ex p̃p̃tis ex peripatetico ut vocant nō alia
 p̃stet in hebdomada decurrit) lectio sine intermissione habeat, ad primā oēs studentes
 convenire, etiam correctionibz et p̃nis arbitrari Regens expellat, in Regentē sū
 si q̃ nota torpeat Guardus sūp̃. Cū erit Commissarius (hñalis) ad Mortuū
 taceantur ter in hebdomada disputationis sūp̃ explicatis a Regente studentibz.
 alterno arguentibz et videntibz, donec discipulorum numerus in hac p̃via excoꝝ
 excreverit quo ex eis ad offa et munera in ceteris gymnasijs assumantur sūp̃
 et gymnasium ad perfectum deducat.
 Singulis diebz repetitiones fiant p̃habita lictionis Regente ad libitum ex p̃p̃
 et hñ acceptione p̃sonarū interveniente quod ad minutum Obecta demandat
 discipuli. Et si negligentes erunt aburgationibz publicis confundant et alijs
 p̃nis arbitrari Regentis p̃nciant.
 In Constitutionibz adijciant decreta pro Universa p̃via a nob̃ edita quoslibet
 decretorū observant. Quando ac Commissario nro hñali huius Cons. Circoscribunt Regens
 p̃bōbz sūbz respectu p̃cipimus et demandam. Dāt. Circoscribunt in lōtū
 nro 16 Junij Anno 1609

asalat

uti decora

quo p
uaba
ptus pnt
arati
quo
ni
te
tu

pro pnt
ni ead
g mrs

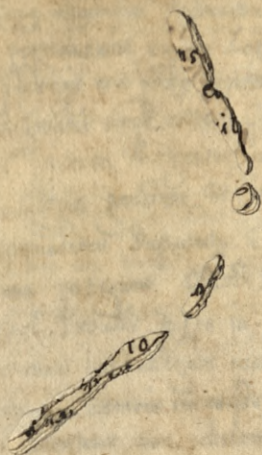
losophi
ati pnt
in alia
sodent
te ho

derby
o mag
r suba

x 146
wah
ahis

hom
pnt
tu

Co
tec
na
no
do
et
Sta
Gra
qua
bel
cogn
et o
rum
ut i
reac
cietu

Vo
Gene
ue fr
stria

Ordines speciales Pro Contu Cracouicesi Autho 29
Radm. L. Jacobi Barnacauli S. Th. Doct. Vicarij
Gatis Aptici Ab addm Radm. Adamo Gosli S. P.
Provia Polonia Minor Prothi facti et instituti

Considerantes quam grauis sit atq; adeo periculosum, anima nosmet et an:
tecessores nostros piorum hanc largitionibus affectos plurimum misarum ordi:
natis diebus celebrandarum. Vltro onus suscepisse suscepq; postmodu
no sine lethali culpa negligere aut aliquo modo destituere quare inhare:
do pmissis ordinationi in Capto Gati Viterby lau data et dis Ministris
et provis die Decima Junij Anno dñi 1596 inuolante
Statuimus et strictissime precipimus ut singuli sacerdotes quocunq; titulo
gradu, et dignitate censeantur, sacrosancta altaris misteria aut sacrificia
quam possint assidue et deuote parare et frequentent. Si quis doctui
vel tridui causa carens rationabili et legitima (a superiore expresse
cognita) Gratio haud ^{non} intermisso in eo cessauerit illius nomen in albo notetur
et ob eam causam, tunc a superiore loci illius in spu lenitatis corrigari si ue:
rum defuerit in mensa templa parte cibi aut tectur. Et si tertio delique:
rit in refectorio ceteris pñtib; submissis genibus publice pñt penitentiales
reatet Et si per contemptum facere neglexerit Minor prothi licet hoc denū:
cietur sub pñis grauissimis.

In Custodes et Guardos de non exequendo impositis
et Officio relictis

Volumus autem et decernimus ea omnia quae in nris ordinationibus
Generaliter in bonum provia factis in hac materia vel alia respecti:
ue facta et sacita sunt etiam in hoc Contu obseruari
strictissime et teneri debere, de nouo declarantes et in supplementu

fia or.

sed ordinationi addentes Ut in sacratio sit unus libellus in quo sa-
crista a nobis ordinatus Describat diligenter et fideliter oēs quotidia-
nas missas et pro unaquaque missa specificas collectas Eleemosinas quā
remota cura in refectorio p[ro]mptu legante. et Ut apertius edisseramus
Et Ut apertius edisseramus. et securiores sinus qua rōne potissimum
iudicata onera ex offio prastat. debeant strictissime in virtute et merito
sacrofancta obedientia mandando ut fratribus celebrantibus minus liberū
sit ex proprio arbitrio attribuere sacrificij vim sed illam omnino ad
ad superiorum praeceptum atq[ue] intentionem referre debeant quotam
subtilis ipsius obligationibus quam privatis cuiuspiam in dies
obvenientibus votis aequus atq[ue] prius satisfiat.

Custos et Guardianus imo et h[ic] sacrista sine scitu ipsiusmet
quasi proinde sub p[ar]is gravissimis offio supra tales reservatis non au-
deat et v[er]o modo presumat novas aliquas obligationes in contu et Eccl[esi]a
contrahere novar[um] onera ordinaria vel extraordinaria acceptare, quando
sibi eadem p[ro]soluendi et adimplendi facultatem non suppetere aut penitus
ademptam esse p[ro]p[er]erit.

Petat si q[ui]s voluerit ex sacerdotibus satisfacere et offerre sacrificij
iuxta suam intentionem a p[re] Custode. Ut superiore licentiam qua minus ob-
tentā volumus eum sua p[ro]pria intentioni satisfacere posse.

Volumus at et decernimus ut ea omnia quae celebrantibus offerunt in com-
muni emolumentum vertant oēsq[ue] elemosinae tam ordinariae ex vobis com-
muni v[er]it[ati] et sustentationi fr[atr]um spectantibus quā extraordinariae ex p[ro]p[ri]o
suffragio quovis modo collectae et impetratae ad communis depositum cons[er]vet
Eccl[esi]a fidelis ex integro sub p[ae]na excommunicationis ipso facto incurrenda et
incursā a N[ost]ro l[ic]et[ur] sedens prolata reponant et conservent
Et quo tenentis vitium et q[ui]dem d[omi]n[us] et p[ro]p[ri]etatis evitare valeamus
consulti.

consuetudinis suae, quibusdamque
 monas Ecclia observandas. cistam unam in sacario fieri seu vltimae precipimus in
 qua exuuiis ordinarijs Missarum quotidianarum et alijs rebus extraordinarijs suo hum
 suffragio et industria l. Sacrista collecta Eleem^{os} singulis Mensibz integraliter
 conferantur; quae finito mense ut nihil vite comm^{uni} et eius observantia derogetur tan
 dem ad depositum comm^{uni} deferantur ut omnibz redditibus et quibusvis Ellemosinis
 comm^{uni} et Ecclia spectantibus in comm^{uni} depositis vita comm^{uni} fruiqz sustentationi et fru
 ctibus continuandis ac Ecclia subsellisqz inceptis et pecturis ordinari et respectu quam
 citius a fratribz depositarijs et procuratoribus providenti et ab ijsdem fidei iura
 exigentiam et necessitatem dispensent. Quarta Ecclia servetur in eode deposito inuolabiliter conservat
 id quod depositum. Cons et Ecclia conservand^{um} constituitur et constitutos o^mi meliori modo
 declaramus electos et confirmatos esse de facto. P^{ri}mo depositarijs numero 4. p^{ri}mus
 declaratur Fr^{ater} p^{re}sident^{is} h^{ab}itus Fr^{ater} Stephanus symphycti. Secundus h^{ab}itus
 P^{re}dictus h^{ab}itus. Sacrista Tertius R^{ector} l. Jo^hann^{es} Crac. Quarto P^{re}dictus Alexander
 Scotellus quibz p^{re}dictis fratribz sup^{er}stabant auctoritatis h^{ab}itus l. Custos loci et h^{ab}itus
 l. Commissarius custodia Cracoviens^{is} a nobis confirmati et declarati q^{uod} ordinaria vita
 comm^{uni} et disciplina regulari inuigilabunt ne quid et fratribz eorumqz necessitatibus honeste
 providendis vitaz comm^{uni} servituti observanda in minimo quicqz deesse videant ex Chantate.
 Quinto incepta Fabbrica Cons et Ecclia subsellia cum maiori honore et beneficio
 cons a quo incepta est compleatur sine turbato ordine et subtracta idoneitate p^{ro}na et
 caetera bono comm^{uni} et honori religionis expedientia turbentur. Statuimus et p^{re}scribimus fru
 ctibus administratorem et procuratorem Fr^{atrem} Adamum Bydrensem. Vti p^{re}sent in his verbis
 practicum et communitatis Relogium. cui in vinculo et merito obedientia sancta id et
 non aliter esse faciendum. strictissime precipimus.

Fr^{atres} qui seipsos catena obedientiae sanctae iugo servitutis Dei saluatoris n^{ost}ri addicarunt
 vitam communem sic amplectentur ut altissima paupertatis memores nihil contra animam et
 regulam suam p^{re}sent supra hoc sanctiones quales sanctitas offendere videantur omnes ad mensam
 communem veniant sine ulla partialitate vivant, paci, quieti spiritualibz exercitijs studeant pos
 situm detractionis genus factiones malignas, contentiones, vias et quasvis similitudines cavent
 sobrietate anent, suspecta consorcia vel consilia mulierum sub cuiusvis praetextu spiritualitatis et consilij
 extra

extra sales confessiones in eodem ambitu suo p[er]na unus carceris eadem, sup[er]flua in ca-
meris professioni et paupertati sua repugnantia non teneant, seculares quousvis absq[ue] licen-
tia p[ri]oris custodis in cellis suis pernoctare non audeant officinas publicas absq[ue] iussu
sui custodis intrare non presumant. Strictissima deo p[ro]p[ri]etate honorem et h[ab]it[us] p[er] Vicario
G[ra]tis Ap[osto]lico nobisq[ue] in visitatione n[ost]ra reddantur.

Quicunq[ue] p[ri]m[us] de familia v[est]ra Com[un]is existentia p[re]sumpserit elargitas elemosinas vel
ex pensionibus vel p[er] aliquorum suffragio quousvis in g[ra]tis denario apud se redire et in v[est]ra
p[ri]m[us] p[er] se vel per interpositam personam, conu[er]tere is p[er]na p[ro]p[ri]etarij seu[er]issime puniend[us]
et demum a iure et ab h[ab]itu correptus et benigne castigatus. Nulla h[ab]it[us] p[ri]us deferat[ur] sed etiam
ea omnia suo g[ra]tione ad deos u[bi] come sub panis p[ro]uisionis reuocant. Cuiusmodi necessaria
habitu et gradu p[ro]p[ri]etarij a iudicio subditorum dignoscenda charitatis recepturi. Quo talis t[em]p[or]is
p[ro]cessor uenerit p[ri]us eius res inu[er]sa tanquam p[ro]p[ri]etarij in com[un]em usum et subsidium inferenda
ad communem infirmitatem deputante et ultra hoc p[er]na p[ro]p[ri]etarij puniatur.

Quo p[ro]p[ri]etati maiori conscientiam seruare uolentes p[ri]us diuino cultui abdicatis rebo temporalib[us]
p[ri]us quoq[ue] seruare valeant et in dies virtute altissim[i] ad recipiendam g[ra]m s[an]cti p[er]uenire
disponant constitutus idq[ue] ante h[ab]it[us] p[er] Vicarij G[ra]tis Ap[osto]licis singulis septimanis
die sabato post completum. H[ab]it[us] in sacristia coram superiore suo culpas a p[ri]us dicendas
et faciendas esse et omnia debere. Modus uo eas absolendi talis seruetur conuenientib[us]
omnibus in simul ad locum sacristie reme[n]te excepto inuocata g[ra]tis s[an]cti s. a superiore p[re]lato
sedens p[ri]us inuocare et eos admonere debebit si qua illi bono ordini expedientia Reli-
giosis morib[us] repugnantia occasionalit[er] visa fuerint. Si uo nihil tale sit immediate ad cul-
pam dicendam denegat[ur] ubi g[ra]tis p[ri]us et p[ri]us reme[n]te excepto ad nutum sui superioris
vocatus culpam suam actionum suorum ordinariam ad aures p[re]latis flexis dixerint.
Ibidem a suo superiore de sua culpa et qualitate si illi visum fuerit p[re]sentia
salutarem admonitionem et p[re]mium recepturus, q[ui]bus finis p[er] uiuis et defunctis p[ri]us
et benefactorib[us] n[ost]ris p[er] duo Deus Misereatur n[ost]ri et de profundis ab oib[us] p[ri]us
stantibus, orones uo a suo p[re]lato absoluant, quo p[er]acto o[mn]es ad claustrum et loca sua
compositis moribus sub silentio ire teneantur. Magni nouitiorum et p[ro]fessorum cum p[ri]us inuocant
p[re]cedentibus. ceteris uo sequentibus causa recipienda refectionis, Qui uo ad h[ab]it[us] culpa

per contemptum hanc causa rationabili se abstentaerit toties monitus et benigne correctus
ad ultimum p[ar]te vniuersae disciplinae irremissibiliter exequenda subiaceat. Hoc idem de diu:
no nocturno et diurno De Sancta disciplina de offi[ci]o mentali ut in priorib[us] n[ost]ris p[er] tota
p[ri]ma constitutionibus factis ordinauimus fieri et reg[is] in vinculo obedientiae sanctae stri:
ctissime praecipimus et hortamur.

Si sicut tres actus spiritualis exercitij ex antiqua seraphica consuetudine in hac vita
omni exequendos constituimus. Actum 5. Discipline feria 6 Actum culpa p[er] hunc quo:
libet die sabbatho idq[ue] dispensatur et actum orationis mentalis singulis dieb[us] idq[ue] respe:
ctus quibus fr[atr]es melius instructi et habituati venientis temporalibus purificatis consue:
tudo seruire valeant. Ita tres alios actus charitatis exequendos a fr[atr]e custode et eius
praesidente vel quocumq[ue] commonstrandos et exequendos sequemur p[ri]ncipimus.

Primo actum Charitatis infirmorum quibus ut supra in alijs n[ost]ris ordinauimus nihil deest volumus
Secundo Actum Charitatis p[ro]m hospitium ad nos declinantium quibus in forestrario p[er] tunc versis
infirmariam a nobis ad tempus constituta honeste paupertatis et Charitatis necessaria
per triiduum administrari praecipimus Tercio Actum Charitatis in p[ro]p[ri]a et sp[irit]u alium p[er] tunc de
familia existentiam quibus honeste in victu sustentandis tria in p[ro]p[ri]a administrari curabunt
Primo necessaria vestitus estivalis et hiemalis, lecti idem et culitra cum suis veli:
tis adiacentibus respectiuis. Studentib[us] vero ultra hoc libri necessarij studij et o:
mnis charta penna atramentum et cetera studio pertinentia, ut pote luminaria can:
dele administrant et comparent comparata vero p[er] visitationem et Custodes cum suis officialib[us]
diligentissime conferunt Secundo locus pro coronis tradendis et laundis fr[atr]um capitib[us]
omnino fieri curet. Nec amplius hoc genus seruitij in Nouiciatu exerceat sub p[er]p[et]uo grauis
offi[ci]o reservari. Tercio alba vestimenta. Vti indusia strophola sudaria, linteamina, et cetera
eiusdem speciei ad vestitus reliquias attinentia, in loco decenti lecto vestuario p[er] tota fr[atr]es a suo
suprastante conferunt et in omni mundicia et poluie paupertati non derogantia cu[m] bono ordine in comm:
conseruari curent. Atq[ue] vniuersi layci secularis a p[ri]mo depositarijs et p[re] custode instituti annuatim
per contractum seruient q[uod] hac die fr[atr]es laudandi et singulis septimanis comportanda fideliter
procuret et sui horum omnium cura habenti extradat. Q[uod] si specialiter ad hoc constitutus designatus

can bono ordine numeraliter singulis septimanis a Viro ad lauandum. Habet quoque huius
diebus Sabbathius pro cuiusque Vris exigentia et accessitate hora determinata semper
extradere tenebit. Non cogimus autem eos qui nolunt indusis vestiri, imo seruatis seruandis
si qui tales sint petita licentia a sui iurisdictione Benedicti sint a Deo
Pres illi qui studiis inuigilant cuiuscunque gradus et tituli sint a diuino officio non excludantur sed quibet
morum ad nutum sui superioris custodiri in choro et Refectorio copiosis moribus existens obediens sit
Nec absque licentia custodis vel eius praesidentis ex choro ad claustrum et claustrum ad ciuitatem
valeant exire et praesumant, sub penis supra tales disobedientes sanatis Quibus propter animos
in studiis recreandos si visum fuerit Praes regi a R. Custode semel in septimana licentia conceditur
Praes vero tam de studio quam extra quicunque praesentes licentiam exiit redeunt ad claustrum
suam Praes custodi faciant et sui reditus in Camera Officiarii benedictionem petant a quo respectu
etiam per contemptum hoc facere neglexere toties benigni notatus et monito in loco publico talis
contemptus causa redita pena vnius disciplina reuerenti puniatur, et si quis eburnus redibit
vbi quosdam in hoc Viro perquisitionem nostram cognouimus is per induum pena carceris in
pane et aqua abstinentia cohibens sensualitate suam, mortificandus erit et si post toties monitus
non curauerit tanquam incorrigibilis Munro Prolo deferatur.

Ad tollendam vero confusionem et disordinem vitandum quod in processibus et refectorijs
circa praecedentiam a fratribus deuenire soleant ordinamus. (Itaque auctor R. M. p. Vicary)
Aplic. Intus nobis lris suis de data Asisij 18 Ianuarij Anni 1653 expressa
ut quilibet frater Trunq. cuiuscunque gradus tituli et promotionis extiterit non audeat sub
pena vnius disciplina primitatem loci in sessione ad mensam et in processibus publicis
inordinate et temerari sibi usurpare et acceptare, sed dispositionem talem obseruet
ut videt studium totum in Refectorio ex una parte parietis sub ambona, praes vero ex
studium ex altera parte parietis in loco decentiori loca sua obtineant. Nouitque ad media
mensam refectorij cum suo Munro consedentibus, sicque inter se disponant et disponant a sui
superiore collocant, ut nullus alteri locum impere ante vel post subsequi audeat, nisi per
gradus et aetas ac promeritum eorum expostulat. Ita quod sicut inter Praes et Praes q. gestualis et
propter Munro ceteros q. erant in officio prouinciatatus praecedere tenent. Sic etiam inter
Munros q. primo creatus est in officio doctorato et q. posteriori (salvis iuribus et privilegijs S.
Bonauenturae)

Bonaventura Collegij) anseire: Inter sacerdotes q prior ad sacros ordines presbiteratus
Inter pfectos q prior sit pfectus Inter Novitios q prius habitum Religionis sumpserit 32
Ceteros posteriores gradus ordines et tpe pcedere debent. Hoc et in cantandis Annis
omnino servari strictissime mandamus

- 16 Pres cuiuscunq gradus et pretensionis sint non audeant cum secularibus aut cum
fratribus debita quibus contrahere sine licentia lris custodes sub pena privationis vocis acti:
ut et passius per triennium Nec etiam nri Custodi sine consensu prius depositariorum
sub penis privationis offi et lris depositariis absq licentia sui prius custodis sub penis
arbitrariis offi Pari modo de pre sacrista cuiuscunq tituli gradus et pretensionis sit ordinari
et volumus et ne doctri Angelico et Religionis bono inferuire quibus simplicibus secularibus
scandalum Animarum ppter iacturam detrimentum boni et Ecclie inferatur. Nichilominus sub pena ex:
communicationis et alijs censuris Ecclesiasticis ordinamus ut nulla prius debita vel minima quanti:
tatis vel valoris tam p Ecclia quam secularibus p se vel p interpositam personam sub quovis pretexto officii
et familiaritate contrahere mutuo accipere, accommodare, inscribere pactis verbalibus vel scriptis
Cum no sint sua voluntatis et illius possessionis obligare se ipsos audeant. Sed si sit talis e:
videns necessitas quam nullam p visitationem nostram conspeximus eam iudicio annuente prius Custodis
et prius depositariorum ordinare dignoscendam et notificandam in vinculo s. obediencie precipimus
Et hoc quiesco Pres in dno bene intelligant, et mente retineant, q talibus contrahibus p se vel p amicos
spirituales in se vel in alium ordinant et mutant talis em Et in posterum vere p proprietarius
reuebit In mutuo namq qui dat mutuum in illum q per se vel alium recipit transferri dnum
sive p prietas pecunie mutuat Unde mutuum dicitur quod denuo fit tuum q ergo Et mutuum
contrahit pecuniam recipit et in eum tanquam p proprietarium mutuat transferatur dnum Pecunia
vero receptio quod in mutuo constat in regula speciali prohibet animaduertentes quod inter
alias et hac ars demoni sit et sub spe cultus dei et ornatus Ecclie sufflui destonari verumq
in paupertate nra Sanctissima dei cultus et apparens deuotio seraphicam deuotionem extinguat
Inhibemus at his pntibus l Custodi Depositariis sacriste et procuratoribus fabrica ut nullu sumptu:
quon edificium conservat vel destruat in contra Curatorem absq speciali licentia Muri Prius sub
penis gravissimis offi reservatis et scdm statutum ante seraphicum lris D. bonaventura vitetur dis:
curiositas et sufflitas Directa paupertati nre obuians nullus ad intentionem suam et famam fabricet
Sed consilio

Sed consilio Præm. mris et iudicio annuente superioris incipit contineri ultra pram inhabitantem
vel inhabitare Valentiam numerum et Ecclia necessitatem euidentem non appareatiam humilibus
edificijs non curiosis et magnificis et contendo no hinc tanta paupertati pmissa, quod patet
oculis contrarium foris clamare videant Actores vero superflui penes grauisimos impenses
parantur et iuxta S. Bonaventurae statuta actibus legitimis de facto penabunt

Volumus autem et decernimus ut his prædictis et alijs prioribus ordinationibus nris nihil gēp
a quouis Præ derogetur vel in aliquo tangari vel impediri curetur id ad meritum
Sacrae Obedientia Præ oēs asseruimus hortamur et in dño consulimus Maiorem
de alijs si qua visa fuerint et expedientia R. Rndmo Præ Vicario Gm. Asptio
per Offm nrm et info. eam recepturi

Extorment verum. Polien. Condo. nostra Obedia et Regimini subiectis seruissim
et pnalr mandam. Et ceteras anteriores sibi ordinationes et Religioso modo inuend
in toto et in parte quouis modo respectiue directe vel indirecte pntentes maximo
No has posteriores immediate strictioni vtra comi spectantes officari a nobis porrectas
et commendatas, cum oēs pntis, clausulis, conditionibz actibz exercitijs spualis
Charitatis, monitorijs, inhibitorijs, declaratorijs, et quouis modo et nre sibi seruissim
diligentissime cum di spū obseruent et felicissime in domino exequant. Supra quod
Rndm Rr Custos Carroum strictissime inuigilabit et pnalr relecta a nobis
informationi omni meliori modo executioni mandare tenet
Iacius fidelis &c. Actum Carroum die 15 Augusti Anno Dni 1613

Locus sigilli

Sc. Adamus Gosli S. I. Doctor. Rndm
Colonie Rndm Præles hanc legidissimam obseruanda
In vinculo & Obedientia mandat et pceptum Mpp

Ordines Praecipui pro omnibus Prædictis Poloniae, Lopho
Lubec, Kadai, L. Vicarij, Capitis, Rectoris, M. Jacobi de 33
Bagnacavallo a L. Adamo Gosli M. L. Poloniae, Poloniae, M. L.
stro Proti Pacti et in tria Capita divisi

Caput primum De Ecclia et Sacramto.

Cum ex ista Regula speciali præcepto tenemur divinum officium procurare se:
cundum ordinem S. E. M. Ordo vero Romanae Eccliae is est quod clericus
consuliant ad Chorum Eccliae et ibi dicant horas Eccliae, ad hoc semeliter se
extendit quod des Præs tenentur ad chorum concurrere nisi fuerint notabiliter
impediti. Quare omni postposita negotia quae per Visitacionem nostram in cer:
tis locis inventa est statuimus et ab omibus custodibus Vicarijs et Quædus
firmiter observari mandamus ut des fræ simul ad chorum Eccliae dato signo con:
currant, ibi laudes divinas, diurno et nocturno tunc parvi vocum concentu cum di:
lectione et attentione punctuam absolvant, nullusq; se eximat a Choro ex:
pior exortandis et nonnullis qui pro illo tunc causa venabili et necessaria a
suis prelati eximant, qui pro tales transgressores fuerint hijs a Custodibus
et Quædus secundum legis exigentiam et culpae quantitatem poenis astringantur et
si ipsa non curaverint toties admoniti, in Vinculis nostro Proti presententur.

Quo vero rixia et diligentia maior in fræbus iuvenibus recitandi divinum
officium in Ecclia curiatur et omnis indecentia et abusus tollatur Mandamus et se:
vere prohibemus omibus Custodibus et Quædus ut quis frum ad Professionem
regulae nostrae admittant nisi prius per fræ fræ religiosos ad hoc specialim de:
putatos diligenter examinetur etiam de peccatis recitandi divinum officium per seipsum solum
secundum ordinem S. E. M. quod si forte tamen ad professionem admittitur qui non
ea omnia sciret non prius ad S. Ordinis ascendat quin oia ad divinum officium
necessaria ediscat et hoc sub penis arbitrarijs si qui tales per Visitacionem
nostram comperti fuerint.

¶ In antiquissima Religione Ieraphica consuetudo quod fides omnes pe
dianam cum congruis horis in Sancta et privata oratione studio se exercere con
sueverunt in plarisq; locis per diligentiam obseleta sit. Monemus et ad mentis
Sanctae Obedientia praecipimus. Ut oēs frēs in alijs conditionibus iuxta monitionem
Sanctae Regulae Supra in Debet habere spūm dñi, et sanctam eius operationem
orare semper ad eam puro corde ut note s. deuotionis et mentalis orationis studio
se exercere contine. Videlicet post Completorium et Matutinum p. spaciū horae
dilectis respectiue loquendo et hoc per totius anni curriculum, animaduertentes nihil
magis esse necessarium p. conservanda religione, quam iuge sanctum orationis exercitiū
quo deficiente omnia corrumpunt necesse est. Spū dñi post diuinum offitium illa cum
indulgentis orōe Sanctae et indiuiduae trinitatis p. a praesidente bono et
ab alijs contrahatur, et posthuc immediate mentalis orō congruis tēpib; omnino
dicatur.

4

¶ Ut vero mortificatio carnis in nobis splendeat quam in plarisq; locis et
domibus nris neglectam in Visitatione nra conspeximus, ad mentis salutem
ris obedientia firmiter praecipimus, ut secundum antiquissimam Regulā
disciplina institutionem in quavis hebdomada ad minus singulis diebus veniens
ante vel post primam noctis horam put congruum quidē dñi sancta discipli
na modusq; ipsam exercendi in religione visitatus p. est tres dies erere mei dñi
Dñe Misereatur nra, et de profundis clamauit et publici in Ecclia dñi
ab alijs, frīb; nimirum excepto absoluit et q. legitime non excusatur ab hac san
ctae disciplina absuisset, sequente feria sexta, si taliter sepius p. contemptum negli
gens fuerit coram omnibus per p. de profundis acriter discipulatur. haec autem
sancta disciplina durare debet singulis diebus veniens in anno nisi festum
duplex maior occurrat, idem fit dispensabile in octauis Natiuitatis dñi Epiph
nia Resurrectionis dñi et Pentecosten.

5

¶ Locus sacrae in omni decore et honesto cum bono ordine et ornamento ha
beat, nihil in eo quod sit spurcum et contaminatū conservari sed cuncta ap
paramenta debite suo loco conservata et complicata apponantur. Albis la
ceis et spiciis ad sacrificandum nō opantē sed alia de nouo de industria
frēs quāvis et Sacrifice comparentē sunt et vella ad calices secundum
corum

eorum colores in loca visitatos fieri curent. Corporalia, Bursae, plebe
Missalia reformata cum proprijs ordinibus et cetera ornamenta in illis locis 34
in quibus indigentiam et negligentiam conspeximus. Augeant Altaria in quibus
dam locis continuanda in quibusdam vero de novo divina gratia et pio hominum suff.
fragio exigenda prout cuique nobis per visitationem nostram respectu in iunctum est
diligentissimi executioni mandante, in strictissimo dei potentis iudicio suis
aut superioribus secundarijs in com. visitationibus de omnibus exactam rationem reddantur.
Quoniam vero ex instantia multorum fratrum Ecclesie nostrae per sacristam infirmarium ac
cepimus in quibusdam locis satis indignos effectoria rebus debitis consulta aliquid
elemosinas ex pulsu Campanarum per mortuos ex eisque cuncta revelata delicta spe
la superiores illius domus nostrae cons. quoties contigerit usurpare. Deo conside
rans considerandis augmento Ecclesie digni ipsius decore quidam cupientes oem
absum et fructum et negligentiam in Ecclesia tollentes prius supra hoc constiti
tionibus olim editis inhaerentes mandamus firmissime. Ut post hac nullus sacris
Quand. Pericula effectoria tabellas concionum et accidentales ex mortuis e
lavibus elemosinas et conductus per contra recipiat, sed sacrista ex offi
cio vel etiam Custodes si aliquando visum fuerit constitutus in usum ubi
tatem et augmentum Ecclesie committat cum scitu sui Custodis vel Quand. per
se existens qualiter et Ecclesia necessitatibus quibus domus dei per quandam ne
gentiam et disordinem destituta est. Ut pote vino, candelis, oleo ad san
ctissimum sacramentum quotidiano et alijs apparatibus Ecclesia de novo fieri
imunctis melius quidam bonorum communi et animarum suarum consulere valeamus
id non aliter faciendum esse ad meritum s. Obsequia sub penis offi. arbitra
rijs Custodibus et Quand. precipimus et mandamus ut et res ordinatus pre
cant obsequia et decoremus ut libet. Per sacristam omnem acceptum et
expensam Ecclesie librum vegetalem habeat et singulis mensibus ea coram
fratibus in refectorio publico legi in praesentia Custodis vel Quand. a prius
conscribi. et a superiore illius loci confirmari prout et tenore de omnibus suis Cu
stodi et Quand. notisq. in visitatione nostra rationem reddere debent.

autem cui consuetudo de multis res pectus opo vult et cognosce-
ro et argumento Ecclia seruans non iam totas de integro elemosinas
Ecclia vti consueuerat p se recipiat sed Ecclia Dei respectu fabrica
a nobis inuicta duabus septimanis in quolibet mense prioribus p annum cons
No sequentibus duabus septimanis in eodem mense successius sit contentus
ita quod quicqd elemosinarum in genere et in spe ex accidenti vel pro
hinc suffragio prioribus duabus septimanis in mense Dei gra obuenit totu
sacrisa modo debito vti diximus in augmentum Ecclie et eius in specialem
reparationem a nobis cognitam recipere debet duabus septimanis eiusdem
mensis p annum sequentibus posterioribus p consuetudinem eiusque indigentia reformatis

Capitulum Secundum.

De Conuentu.

7 Cum multis in locis desolatos et igne combustos cons nros undiquaq; angu-
stissimos p visitationem nram esse cognouerimus eamq; angustiam minus de-
centem pindeq; sine clausura formali existentem ad oem itaq; occasionem
delinquendi tolerandam id quod bono ordini expediens sit strictissime man-
dauimus et sub pena priuatus offi ipso facto incurrenda precipimus ut dili-
gentissime clausura formalis ipsius cons seruetur ubi ibi non sit nec p visita-
tionem nram compta fuerit ex nunc put ex tunc de facto eam statumus
et statutam rigidissime obseruari mandamus, illiq; cons q; exteriori clausu-
ra cauent postea intra annum ad secundam visitationem nram qdam
muro ubi materia suppeditaret, qda No septibus huius alius in tota ci-
uitate cons omnino circueundente interiori vero clausura diligentissime
conseruante vti fribus officialiter utriusq; clausis ntriq; quisqua exire
aut intrare valeat absq; sui superioris licentia vel necessitate essentiali
offo cognita

8 Qm No diuina auxiliante gra et piorum benefactorum patrocinio
multis

multas occasiones in contubernis deuote fabricandis vel ampliandis
et reparandis apertas esse in visitatione nostra uiderimus ad tollendum
ocium animarum inimicum summa necessitati. ³⁵ ~~Sim~~ inhabitantium consilium
honesto Religionis bonoque communi quideri recipientes put quibusdam in spe
mandauimus his lris prout lectis omnibz in genere custodijs et Guardijs
precepimus. Ut lris dilatandos reparandos, cellas et inhabitationes
aureas, multiplicandas studeant, et procurent quandoq; et quo:
vandam Contubernij quentis annis quorundam Ab Suprogatiua Clemensina
id faciendum exigant offum infet et necessitate urgeat. Et lris nris
prout ordinationibus custodes et Guardi in hoc exequendo negligentes
per visitationem nostram comperti fuerint. Ut augenda non augeant
reddenda quod iniunximus dum valeant non restaurent, tales ipso
facto p offum nostrum se ipsos offo priuatos intelligant. De omnibz redditibus
suis firmissimam uoluntatem reddant.

Caput tertium. De Tribus et lre Guardiano.

Pres cuiuscunq; gradus, dignitatis, et preeminentie extiterint non
audeant extra claustra nisi esset necessitas nota p Guardiano pernoctare
neq; de die aut nocte siue post horam 24 sub pena excomis et Vniuersalibus
dispositis extra Contubernij licentia prius Guardi exire aut inuicari aut alios
fres verbis iniurijs afficere vel quouis modo inietare sub pena grauissima lris
Guardi supralis in constitutionibus ~~affixis~~ assumpta. Sed sint mites no resisten:
do pauperes alios nullo modo impediendo modesti p disciplinam sensuum in rebus et
omnibus modum seruando mansueti motus irascibiles reuerendo humiles sem
tam humana fugiendo et seipos contemnendo talis enim honesta conuersatio
et religiosa locutio Dei ministros et Euangelicos viros pbat
Em No pax est opus iusticia et silentium cultus eius no deuotionis fer:

multi loci impediatur et extinguatur strictissime mandamus Ut in o. Contu dato signo
absueto silentium observet et observari curet. nec post silentium fratres tpe qd
Vel dormitionis p dormitorium. Vel p hortos. Vbi non sit licentia et necessitas e:
videat discurrant, sed oēs audito signo e loco refectionis si illic reperi fuerint e:
xiant et cellas suas petant ibiq; mentales orōnes studio et meditatione parati
sed quietem sine ulla turbatione suam. Vel cum alijs claudensina comestione
vel diuagatione et quavis factione componant, tales autē transgressores inq; et
pāis turbatores, secundum constitutiones severe puniendos esse decernimus et
ad mentum salutaris Bediennae sapimus.

11

Fres novitii postea induentur aut p fessu futuri scdm decreta Gnala
et constitutiones Alexand. servatis servandis. idq; in quatuor tantu locis.
provid. Crac. Leopoli Vilna Gnesna. prater quod a nobis expresse concessi
sunt fuerint induant et p fiteantur oēsq; in lib. moral. Cons scribante quatenus
postea a nobis in librum pūdi scribi et Rndmo P. Vicario Aplico moderno
denunciari possint, et talibus honeste educandis et religiose Novitiatus in
supra dictis locibus quatuor erecti tantum restaurentur, et restaurari consueven-
tur, illorumq; Novitiorum Ngr. a nobis confirmati sint et debent esse deuoti
maturi et discreti qui supra ipsos diligenti cura inuigilent et cum illis in
omnibus exercitijs assuetis assistant eosq; doceant frequentius confiteri contem-
plariq; honeste conuersari humiliter et simpliciter obedire culpam coram omnib;
prompte in terram prostratos recognoscere cordis et corporis puritatem seruare
omnib; venerentes esse sanctam paupertatem et abiectionem gelare opera humi-
litate et utilitatis frequentius amplecti, auctum silentium tenere ad omnes puri-
fectionis apicem anhelare, et ceremonias cantum ordinis, et diuinum officium cu
suis rubricis optime nosse studereq;

12

Fres cuiuscunq; gradus et promotionis sint non audeant cum secularib; aut
cum filiis debita contrahere sine licentia pns Quare sub pena priuacionis
actus et p fessu per triennium et sub penis a Rndmo P. Vicario Gnala Aplico
contra tales factis et si aliquando habent contracta debita illa spatio duoru mēsu
exstant

extinguant et solvant. Nec item Guardat liceat vno modo sua pama privatis:
nis de pro contra quibus debita contrahere sine consensu prius Cons et cum eo quod
bonis ordinacione.

Tres omnes de familia cum p^{re} custode vel Quando si legitime non fuerit
 impeditus eat mane et vesp^{er} in Refect^orium ad mensam communem in qua sem
 per legatur lectio de scriptura occurrenti, et feria sexta legatur sancta regula m^o
 et a p^{re}b^{is} fiat culpa coram p^{re} Quando qui spr incumbit eos penitencia afflige
 iuxta meritum delicti

Quilibet custos et Guardianus in fine cuiuslibet mensis omnium reddituum
 Cons. publice coram pntibus de familia existentibus redditus acceptum et expensum
 reddat, scribareq. ab illis regestum et a pntibus conscribi curent sub pena amissi:
 omnis cuiuscunque pretensionis et offi. omnes No redditu in comm. depositum. Cons.
 inde No pro necessitate et indigentia a pntibus depositariis recipiendos fideliter de:
 poni, conservari et inscribi. Auth. Quidam lris nri Vicarii Genus Aplos districtissime mandamus

In singulis contrahis communis depositum usque ad ulteriorem informationem et pro eo asseruando sit pna cista in sacratio cum duabus clauibus in qua ponatur omnes pmi de familia elemosina, et in dies iuxta necessitates et indigentias suum a pntibz depositarijs Cons. cum sacro custodit vel quando Chantarius distribuant et nullus suum extra depositum contra audeat apud se pecunia venisse sub pna proprietarij a iudicibz puniendus, si quis autem velit sponte elemosinas contra incorporare sibi concessas, Cons. ille debet ei de omnibus necessitatibus puidere, si vero Cons. tantu pau: veritate existat, ut frs de tali spū necessitatibus puidere non valeat. Mini: suum fratrem Cons. compellare debet q eundem ubi communis vita strictissime obseruatur Cracoviam vel alibi delegare possit.

Cum A^o sancta regula dicat quod si q^{is} frum in infirmitatem incidit aliⁱ presde. 16
teneat seruire sicut sibi velint seruire p^{er} visitationem A^o nram in multis locis Conb^{us}
nullum talem locu^m p^{er} infirmis deputatum esse inueniunt^{ur}, ea p^{ro} iuxta antiquissimas q^uates
constitutiones p^{ar}te A^o pias supra hoc A^o n^{ost}r^{is} Vicarij q^uates A^o p^{ro} mod^o vni
sanctiones q^uo n^{ost}r^{is} suis de data Rom^e 17 Nouemb^{ris} Ann^o 1612 ordinatas
fuerunt R^{ati}o A^o n^{ost}r^{is} Vicarij A^o p^{ro} et ex commiserabili frum infirmorum

instantan

instaurata et pectate Christiana ordinamus Ut quilibet et Custodia habeat Unum locum
p infirmis curandis deputatum quem nos infirmariam vocamus prout de facto in Custodia
Cracoviae Cracoviam, in Leopoldo Leopoldum in Vindobona in Gnesna
adhuc effectum idq sub patris priuonis offi singulante ex egiendu prout hodie
2. m. Vicarij Aplice deputamus et confirmamus et exinde talibz quatuor locis constituimus
mandamus et precipimus ut in quolibet pecto contra custos sua custodia deputet unum
Charitate ferventem Infirmarium q pibz infirmis studeat cum di diligencia et sedu-
litate iuxta regulam et Charitatis precepta in seruare et iuxta hanc Quarta statuta
Infirmarij pcedentibz illius loci intret si qd fci infirmo deesse videret q pcedens
Custos vel Guardj tentatz eidem omnino subuenire et infirmorum necessitatibus iuxta
facultatem et exigentiam prout poterit meliori modo subuenire. Et ut melius obser-
uet et subz in his Charitas non desit. Precipimus omnibz Custodibz vel Guardj
dis ut tales suos Cons et loca in quibz infirmarij sunt psonalr visitent vel alii
in psona sua assistant pmittant et ad infirmos ingrant quare illis consuetudinarie
pudeant et a suis ministris in seruiant, et si aliq defectus vel in acceptis vel
expensis vel in exhibitione Charitatis compoverint tales culpabiles puniat et de-
ctz prout poterunt medicari faciant Sed qd miferis aliorum frum sensus est ferendz
Charitativs patienter et fovendz. ideo debent frs fraterne subuenire neces-
sitati aliogn offenderent non solum in regulam sed in seipos qm debitum auxi-
lium fci subtrahit, ad idem sibi (cum similr indiget) subtrahendum suo alios
exemplo disponit. Quave ut plenior Charitas conservet et cetera inconueni-
entia ex animis frum tollant, quo commodz et honestius infirmi curent et tales
erecte dictam infirmariam conservent pventz annuales ex redditibus et commu-
nibz elemosinis contrum p talibus locis conservandis et infirmis curandis ex
Speciali mandato hndm Vicarij Cantus Aplice destinamus et strictissime admi-
nitam salutaris obedientia mandamus ut quilibet Cons p infirmaria Comm-
in sua custodia erecta et instituta singulis annis florenos polonicos septem
suo pxi custo di vel Vicario locis his locis pndibz sub pena priuonis officii Charitativs
contribuat quam summam pndibz Guardis remisam et exactam Custos et Vicarij in de-
bitum come infirmariorum p depositarios Cons et infirmarios inuolabile ob seruare et
pro quibusvis necessitatibz tantum infirmorum in nullos alios usus conuertendo

expendere

expendere faciat et paret cons Cracoviens ex hac taxa continuum annualem p in:
firmis fructu curandis reddendum habebit et habeat florenos polonicos 77 inclusive
cons Gnesen eodem modo et respectu similis florenos 77 Cons Vilnens quia tantum
sua custodia q Cons habet nec talis etiam taxa pro infirmis annuatim sufficeret
ideo meliori bono providendo, censum receptionalem ratione trecentarum sexaginarum
Lituanicarum a Dno Glincki tunc Vilnensi Contui quotannis dari solitum summa flore:
novum 60 p infirmaria erigenda exigenda et actis inscribenda destinamus et
ordinamus. Ita quod taxa Continuum ad censum supradictum addita habebit et ha:
beat pro infirmis curandis summam florenorum 88 Cons Ds Leopoldum quotannis
habeat censum infirmarii ex domo et fundo in suburbio Crac: sive summa flore:
novum 23 addita taxa suorum continuum ordinaria inclusive cum suppo singulis
annis habebit et habeat summa florenorum centum. Decernimus etiam ut custos et Viri:
viri quilibet in suo pfecto Contu ex hac taxa contributionis infirmorum annu:
ali aliquam pensionem certam annualem medico Cons pbalto decernat et ordinet
simulq ex eadem summa annuali lectis his pntibz nris, suppellectilia pro infirmis
decentia, ut pote lecti, culcitrae, pulvinaria, iuxta temporis et infirmitatis exi:
geriam in spacio duorum mensium coemant, nec inde ex infirmaria ullo modo ex:
trahant, etiam tunc tps in ea nullus sit infirmus, et sic pres Luouid et ede:
ros pres et fres discretos bene meritos laboribus religionis extenuatos etate gravatos
a Deo benedicto quavis febre vel casu ingratato humanitus convectos in hac totali cha:
ritate iisdem exhibenda includimus et inclusos omni meliori modo declaramus
Sic ceteros fres q temeraria quod Deus avertat et humano affectu infirmitatis
sue causa fuerint ne talium disordinata vita Chavitatem ordinata exhaustat
iuxta discretionem et iudicium illius loci superioris paratiter excludimus respective
Vt Ds a talibus locis constitutis, omnis abusus tollatur ex offio mo precipimus
Ut nullus frum in domibz secularium put compertum cognovimus nisi ex ma:
gna occurrente causa iudicio pntis determinanda curet, sed quilibet in tali
casu a Deo pmissus constitutus in loco infirmarii deputato decumbat ibiq cha:
ritative sustentetur, quod si Ds contigerit distantia loci et aliquo piculo imminenti
tunc infirmum ex longiori contu ad locum infirmarii in sua custodia deputatum aliquando
venire posse

Venire posse Ut pote ex Contu Linensi et Zamenstensi Vacuam ex Contu
Mediterrenensi et Cameracensi Leopolum ex Contu Senensi et Droguinensi
ex Contu Culmensi et Bisigninensi Gnesnam exinde ordinamus et precipimus
Ut Quatuor illius loci suum custodem compellere faciat qualem infirmo si oportet
tunc venire non potuerit necessariis respectibus provideat et si quid p[ro]tunc
Quatuor illis locis ex Contu p[ro] infirmo exposuerit tunc ille p[ro] infirmis deputatus
ex annali suis custodiat Contuum Contributione quam recipit ei de integro ex cha-
ritate restituere tenetur singulis aut mensibus acceptarum et expensarum ve-
luti si visum fuerit Infirmitas suo p[ro] custodi et Vicario publice coram p[re]-
sente legat et conscribenda procuret.

19 Tres hospites Ordinis n[ost]ri Undequaque cum debita licentia ad loca nostra deseri-
nantes recipiunt in Visitationibus charitatis et laeto animo et benigno tractantur cuius-
cunque obedientie et subiectionis sint cum regulat dicat de omnibus sine p[ro]sona
distinctione quod ordinat se domesticos inuicem fieri Nullus sit tunc p[ro]p[ri]us
in custodia deputatus qui non habeat hospitium et suum tamen p[ro] recipiendis hospi-
tibus deputatum eorum necessitati et continui fatigationi succurrentes Ut charitas
honestas et parsimonia in omnibus resplendeat et hoc ex speciali mandato R[ati]onis
in n[ost]ro gratis Ap[osto]lica omnino fieri hortamur in d[omi]no et monemus
20 Bono communi consulentes multa inconuenientia et p[re]iudicia Ecclesiarum et Contuum
tollentes quod in Visitatione n[ost]ra in citis locis inuenimus Mandamus ad mentem
Sancti obediencia et sub pena priuacionis off[icii] ipso facto incurrenda omnibus culti-
dibus et Quatuor ut nullus illorum valeat et presumat bona Ecclesiastica et p[ro]-
contuum Vendere alienare commutare vel quouis alio modo p[ro] se vel etiam non
Contu ad tempus locare etiam si sit consensus p[ro]p[ri]um illius Contu sine expressa in n[ost]ra
licentia sui ministri p[ro]dus et causa necessaria euident et magis commoda ab ipso minist[ro]
stro p[ro]dus dignoscenda

21 Ad augmentum vero Contuum Religionis Seraphice et Ordinis n[ost]ri pateris su-
dis intendentes et considerantes attentius quod non intermissa sedulitas vobis et
disciplina Ordinis statusque regularis salubriter dirigat et conservat quodque si
perire vel remitti contingit ordi[n]i q[ui]bet collabi necessario cogari. Quare ne in
ordine

etiam scandalosis et discolis sub demerita reddantur, statim et strictissime
ex speali mandato Rndm pns nri vicarij **Capituli** Rplis ut in omni contu
cuiusq; per visitationem nram iniunctum fuerit sic arceat formalis huius in ubi fies
p qualitate criminis iudicari puniri et deheri possint ubi notalis como distasio
sit ex illo contu ubi talis fr scandalosus fuerit in custodiam carceri mancipandus
venittatur, Quo autem facilius omnis infamia finem et diuagatio quam p
visitationem cognouit coercere sacris Alexandrinis Constitutionibus et ordi
nationibus **Capituli** pntis pxiis celebrati inhaerentes strictissime mandamus
sub pena priuoris offi ipso facto immediate incurrenda et sub penis ar
bitrarijs offi ut nullus custos et Guardus quousvis fies sine expressa in scriptis
licentia tanquam discolos et seditantes et apostatantes in huius familia sua re
cipere presumat, sed eosdem cuiuscunq; gradus et dignitatis sine respectu
disciplinatos ad loca vnde exueverunt cum patentibus remittant nre eosdem
apud se omnino vehant

Porro ad maledicta proprietatis vitium extirpandum quo puritas frum animi
et altissima paupertas a seculifico pre nro Francisco nuncupata et commendata
in nuncupata vel seruata et disabusus et incedentia euitari strictissime ad
moneo. S. Obediens mandamus ut nullus fr cuiuscunq; gradus dignitatis
preeminentie et prelationis exiteat ullo modo cum aliquo contu sub quouis
pretextu pactis et contrariis iuris, bona cons mobilia p se vel immobili
vel etiam nre cons suis per arendam suam p commendam tenere appropriare
vel ullo modo possidere presumat et attente, hoc ipsum regula sancta et
Sacrosancto synodo vident. titulo de reformatione sess 25 de regularibus
sub Capite secundo apertissime prohibente, Sed subito si q tales si a spu s. et a
sua reformatione interni moti, externi vero a iure vel ab hinc correpti et ad
moniti libere et spontaneie animam suam conuertentes, in manus superiores resi
gnant et consuetudinem reddant sub pena priuorij a nobis acerbissime puni
endi. Hoc autem in dno benigni consulo ex offio monito et exhorro.

3 Tandem ad mritu s. Obedientia omnibus Custodibz et Guardis stricti-
me mandamz ut hos ordines ex officio Auth: Rndm Rndm Vicary Gpals
Aplicis in bonum commune provida factis bis in quolibet mense, prima
Vice duo priora capita Secunda Ad Caput tertium publice in Refectorio
legi et rigidiissime ab omnibus observari faciat, Vitamqz communem ubi sit
violata reformare inviolatam vero conservare custodiat et omni mali-
modi sollicitate procuret sub pena indignationis Off

Extractum fidele ex originali
Rndm Rndm P. Proab

Decretum R^{em}di E^pis T^{er}ris Josephi 2° cum magno
Iurium et sacre Th^e d. vniuersi Ord^{is} M^{ag}ist^{ri} C^{on}st. S. Franc^{is}:
Ministri Gratus Facta in Cap^{itulo} Kro^{is} Crac. celebrato Sub die
22 Mensis Augusti Anno 1 6 0 3

R^{em}dius E^p decreuit quod o^mes custodes in futurum teneantur visitare
annuatim suas custodias, et Registrum ad o^mni^{um} p^{ar}tes se habere custodias

R^{em}dius E^p decreuit pecunias elemosinarum, notari a Guardo et terminatio
et alijs duob^{us} p^{re}sentib^{us} sub pena priuonis sui offi^{ci} o^mesq^{ue} pecunias loci in
cista seruari sub tribus clauibus, vnam teneat Guardus secunda Procuvator

tertia v^{er}o unus est sacerdotibus
R^{em}dius E^p decreuit quod Guardus non liceat accipere pecuniam mutuo ultra

quinq^{ue} florenos nisi imminente necessitate vel pro restoratione^{is} quod dilatione
non possit p^{ar}ti cum consensu cum fr^{atre} Guardus aut futurus tentatur illa de:
bita soluere facta p^{re}sertim p^{ro}pter maximam necessitatem.

P^{re}cipit quoq^{ue} ad meritum salutans obedientie et sub pena priuonis vocis acti:
ue et passiu^e per quinquenium quod nullus fr^{ater} aut Guardus audeat abstrahere
bona loci sed statim Guardo futuro tentari consignare huiusmodi bona

Nullus Guardus possit tenere aut recipere Fr^{atres} non habentes licentiam p^{ro}vis

Procua^{re} sub pena priuonis offi^{ci} ipso facto incurrenda.
Sic in o^mnibus conuentib^{us} unus fr^{ater} doctus qui legat ad minus bis in hebdomada caso

conspiciat fr^{atres} o^mes tentantur audire huiusmodi lectionem

R^{em}dius E^p mandat quod o^mes discreti habeant in futurum p^{ar}tes se h^{ab}ere testimoniales
sue electionis subscriptas a Guardo et alijs fratrib^{us} in illo cont^{ra} commorantib^{us} sigillo loci munitas.

Nullus fr^{ater} p^{re}sumat ire p^{ro} leuitatem quarendo strenam (ut hic vocant) sub pena
priuonis vocis actiue et passiu^e respectiue.

Procua^{re} Procua^{re} in quolibet anno sui prouincialat^{us} teneatur p^{re}sentem solui esse

Circuicid^{us} et si plus occurreret ei nanere ex contributionibus vinas suis et socijs
et equi finito autem t^{er}mino redeat in Cap^{itulum} cora^m p^{re}sentib^{us} ratione expensarum et introitus redditus

Amouant o^mes concessiones adualitatis in o^mnib^{us} locis et in posterum nullus audeat con:
cedere nec locare in p^{re}sentem sub pena priuonis offi^{ci} et vocis actiue et passiu^e a qua non possit
verti nisi p^{er} Cap^{itulum} p^{re}sentem sine licentia et assensu R^{em}di E^p Gratus p^{ro} tunc existentis alijsq^{ue}
p^{ar}tes in illis contentes et p^{ro}p^{ri}et in Bulla SS. d. Pape Secundi

debeat in iudicijs vel tribunalibus p negotijs aut litibus Contum Lronia et quilibet
Conts tentatis ipsam alere usq; p expeditionem causae.

2. Nos ite decrevit ac praedixi proli quod quamprimum pcurer fundationes oim
Contum matriae fup Archium publicum totius Lronia in Contu Cracouen in tur
hoc ubi ponantz lras que sint duplices vel si non possint esse sit saltem originale
in Archiuo Lronia copia aut vniueat in illo loco vel Contu ad quem spectantur
Fiat quoq; registrum in quo annotentur oes lras contum Lronia et fundationum

3. Nos ite ordinauit p Contu Leopold tunc circa offertoria trimestria ut fiat asu
cum tribus clauibus una maneat pennis custodem altera pennis Sacristam tertia
apud Lrem seniore et in fine ultimi anni Lronis si viderit necessitatem eo
illam pecuniam Eleemosinis offertorij p necessitate Ecclae vel sacraij vel Monas
terij expenso p restorationi aut quacunq; imminente necessitate disponat et appa
reat decretum Lronis in quo annotantur praedicta Eleemosina

4. Omnes vero alia Eleemosina tabellatum applicent et incorporent contu dum
fiat institutus p obseruancia vitae comis ex redditibus vero horu eiusde contu ex
ponantz viginti florini p seruicio infirmorum au infirmaria iuxta opportunitate tunc

5. Imponentz oes seculares praesertim pueri ab oibz conuentibz prouis et pcurat a
Contu Leopold

6. Singuli Conts habeant suos pcuratores quorum erit domesticoru administratio cuiuslibet
illi duos libros confici. Unum redditu alterum expensarum. Vbi accurate et fideliter
singula inscribant ac singulis mensibus quatuor reddere vntm teneant sub quibus
pennis et in casu transgressionis quatuor suis offis sint pcurati in consuet loco vicarij subiungant

7. Fiat commune gravium in oibz contibz in quo ponantz pecunia comis et pcurat mobilis quatuor
Lronis ite decrevit quod in oes Conts introducantz vitae comis obseruancia sub pena mortalis pcurat

8. Omnes discipuli in posterum electi et ad Captum Lronis citati portent secum lras patentes
seu Schedulas remanentiarum conuentuum in quibus electi et commorati fuerint.

9. Deinde decrevit ad meritum S. Obedientia et sub pena pcurat quod ois actus
pcurat per quinquennium ut oes compavere tentantz ad Captum habitus in lris citatis

20. Nichil admitatur Custodibz et Guardis expensaru si non erunt notata ab aliquo pcurat
de familia eligendo et liber Magistratus lronum expensaru maneat in cista quae reponat
sub duabus clauibz

observantia in prolia in tribus conclusionibus quod fr̃es teneant Vivere vitam com-
munem vel secundum privilegia vel secundum S. Congreg. Prud. vel scdm regulam unguisq;
teneat pcurare hac vita sub pena p̃cti mortalis et circa hac vita nullum impediatur impedimentum
Cōs Leop. aut sex iuvenis studiosos, Vilnē etiam sex, et apud Theologu Zamosense
educant duo iuvenes studiosi in Cōsu Crac. Sint decem sal. disciplina Regentis.

Studijs nō eat cū tabellis et non possint amoveri a studiis nisi cum licentia huiusmodi. h. Quatis
In quatuor Cōtibz sc̃i Crac Leop. Vilnē quibz fiant Novitiatus in quibz sub
cura p̃bata inter educant iuvenes totius p̃vici quorum novitiorum receptionis facultas
erit penes Proctem qui recipiendos examinat de Natalitijs, de morum p̃bitate, de
sufficiētia quo sp̃s educant. Item nō recipiant nisi sint initiati in Grammatica et bene legerint
Si autem contigerit quod aliqui absente Procti in Supradictis novitijs ordinē ingredi
Vellent possint custodes eos recipere ad habitū imperfectum Sc̃i cū veste talari absq; capu-
cio, Vivant cum alijs novitijs usq; ad adultit̃ Proctis, qui eos inveniens idoneos ad habi-
tū recipiat si autem non, expellat.

Hoc pariter dicite de alijs Cōtibz Provis in quibus volumus ut recipiant ad ha-
bitū perfectum sed cum veste talari absq; caputio p̃ servitijs Eccl̃e et Cōs usq; ad
Adultit̃ Proctis quors̃ invenit idoneos recipiat et mittat ad Cōs ubi designat sunt Novitiatus
Possunt tñ Guard̃ ubi designat sunt Novitiatus si aliqui Vellent ingredi ordinē exa-
minabimur prius de sup̃ dictis condicionibz illos recipere in Cōtum cum simili ve-
ste talari et cum venerit Proct illos recipiat si aut nō fuerint aduentum Proctis expectare
Guard̃ statim scribant Procti q̃ concedat eis licentiam recipiendi
Pro Novitijs adultis in custodia Leop̃ sit Cōs leop̃tens. Pro parvulis Cōs Crac pro-
adultis in custodia Cracoviē sit Cōs Novit̃ Sandeod.

Non possint recipi parvuli nisi attingant annum sedecimum adulti vero non recipi-
ant ad religionem qui excedant triginta annos.

Extracta fidelr. ex Actis Capitularibus epe Capli Proctis
Cracoviae Celebrati Anno Dñi 1603.

Presidente Ludao L. Generali.

[Faint, illegible handwritten text in a cursive script, likely from the 17th or 18th century. The text is written in dark ink on aged, yellowed paper. Some words are partially visible, such as "Clement" and "Chloris" in the lower right section.]

[Faint, illegible handwritten text visible on the right edge of the page, continuing from the previous page.]

In nomine Iesu Christi Nazareni Crucifixi.

Incipiunt Constitutiones Martini quinti redacta sub compendio cum suis constitutionibus remissionibus quantum ad omnem necessitatem fratrum pertinet. Quia breuitate gaudent moderni & illud facilius memoria commendatur quod breuius promulgatur. Visum est vniuersa generalitati congregationi apud auisium in loco annunciati celebrato Anno Dni 1461 Die 6 May. Episcopi electionis Rectoris Lris Lris Ludouici de Vincentia ut pro communi omnium fratrum informari Constitutiones Martini quinti et ceteras ordinationes in quodam compendio redigerentur quantum ad ea quae pertinent ad familiam, non intendenti pro hoc constitutionibus addere vel minuire sed illis in suo robore et vigore perstantibus simpliciter omnium fratrum de oportuna scientia, ad ea maxime quae ipsi ad intelligendum necessaria sunt per hoc breue compendium prouidere. Qui autem plenius eam intueri voluerint ad originales recurrant.

In primo Capitulo continentur infra scripta.

Primo quod fratres reuertantur ad consilia euangelica etiam quae in regula ponuntur preceptiue vel inhibitoriue seu sub verbis equipolentibus qualia sunt quae sequuntur. Videlicet De non habendo plures tunicas quam unam cum caputo et aliam sine caputo. De non portandis calceamentis De non equitando extra casum necessitatis. Quod fratres vilius induantur et ieiunent a festo omnium sanctorum usque ad natiuitatem Dni et sexis feriis. Quod clerici faciant diuinum officium secundum ordinem sanctae ecclesiae et praelati sint solliciti pro necessitatibus infirmorum et fratribus induendis. Quod fratres seruiant fratribus infirmis sicut vellent sibi seruiui. Quod fratres non predicent in Episcopatu alicuius episcopi contra eius voluntatem et nullus non examinatus et approbatus a platis quibus concedit populo audeat predicare. Quod fratres cognoscentes se non posse regulam spirituales observare debeant cessare ad suos monachos recurrere et denique omnia quae ponuntur in regula ad formam habitus tam novitiorum quam professorum. Nec non ad modum receptionis ad professionis spectantia haec etiam et omnia sunt a fratribus obligatoria sic observanda. Secundo Ubiqueque ponitur in regula hoc verbum, teneant obtinere vni precepti et seruare debent a fratribus sicut tale.

Textio Qd fr̃es non obligantur ad observantiam testamenti beati francisci scdm
declaramm plurimorum summorum pontificum

Quarto Qd a sanctissimo dno nro papa et suis successoribus canonice iurantibz
obedientia debum exhibeat ceterisq; lralis et clerici honor et reverentia

Quinto Qd omnes fr̃es obediant suis prelatis

Sexto Qd abdicatio spiritus om̃i reru tam in spe qua in com ppr deu mentia
et sanctam quam Christus et Agli durrunt vbo et exemplo viam pfectionis tendit

do ppr quod fr̃es acqui non possunt quia hominile sui vel tentatores dei vivendi
se committentes Nam cum sic divina se providentia committant inveniend
viam non contemnant promissiones humana qn vel de his que offerunt libent
vel de his que mandant humilz vel de his que acquiunt p laborum sustentem
Quoniam vltim mō in regula providet expresse ultra quos modos fr̃es in ex
trema necessitate detentis (qua ab om̃i lege excepta est) omnia ut ceteris sunt com̃

Septimo Qd licet fr̃es non possunt habere proprietatem possessionum Ususfructum aut
aut vis utendi in rebus temporalibz, tamen simplicem facti usum quem nulla professio
tolle pot et quo vivere non potest vita mortalium, habere possunt necessitatum rerum
tam ad vitam sustentationem quam ad officium sui status executionem. Qui quidem simplex
facti vsus non iuris sed facti nomen habeat domino verum non est inutilis sed meritorius
qz terrena p aeternis commutatur et a beato Francisco observatum fuit ut in pluribz locis
regula ostendit Item qd clerici faciant divinum officium ex quo habere poterant bre
maria Deinde qd maior et custodes sollicitam curam gerant p necessitatibz infir
morum et fr̃ibz induendis. Item qd fr̃es laborantes de mercede laboris p se et suis
fr̃ibz corporis necessaria veantur Item qd fr̃es vadant pro elemosina confidenter
Item qd fr̃es pcedant de quibz oibz satis claret ex regula. Ad victum et vestitum di
vinum cultum et sapientiali studium necessarium verum fr̃ibus p se coeclum et consequen
ter regulam quantum ad abdicantem homini non solum observabilem possibilem et licitam
sed etiam meritoriam et perfectam et eo magis meritoriam quo p ipsam professores ipsius
magis et fr̃atibz ppr Deum sicut predicti elongant.

Octavo Qd sedes apostolica vel persona romani pontificis christi vicarij qui p̃ est
om̃ium et fr̃um nrorum nihilominus specialis om̃i consilium et libroru ac eoru mobilium.

offerentes concedentes vel donantes non exprimant proprietatem & dominium in
se et hominā Ecclesiam neque verum sub incerto videatur esse dominium, verique aliq
plene & libere pertinere consuevit.

Nono Quia remota de elemosinis diuersis & oblata seu concessa fuerit a
diuersis seu p iudicio possidentibus, seu certis partibus in ipsis locis habentibus aut
aliqua reservatione transeunt in eis & dominum & proprietatem sedis Regis. Loca ista
seu domus a persona singulari vel collegio pro habitatione suam ex integro concessa
vel oblata si sine autoritate sedis apostolice reuigiant mutata concedentis & offeren
tis voluntate & fuerit partefacta, ad suos domos reuertantur pro Ecclesiam et
matricia ad Ecclesiam destinata & cimiteria.

Decimo Quod fratres non recipiant utensilia et alia quorum usus ad necessitate sui fr
tus & officiorum executionem non pertinet, nec ad ullam superfluitatem diuitias seu copia
quod deroget paupertati vel terfauigationem ostendat vel eo animo ut ea disfruant
vel vendant. Neque sub colore prouidentia in futurum nec alia occasione. Sed in omnibus
apparet in eis quoad dominium commoda abdicatio et in usu necessitas. Prelati
enim simul & semel & separatim in suis administrationibus de praemissis cum discretione
disponant, iuxta qualitatem personarum, varietatem temporum, conditionum locorum, &
aliarum circumstantiarum. Ita tamen quod semper paupertas sancta in eis & eorum
actibus reluceat prout in regula continetur.

Undecimo circa receptione vel denariarum. De primo quod ipsi fratres a manibus contra
hendis abstineant cum eis hoc non liceat eorum statu considerato. Item quod pro satisfaci
tione eorumque necessitatibus quae prope occurrerint, cessantibus elemosinis citra cuiuslibet
obligationis vinculum dicere possint quod per elemosinas et amicos suum ad solutionem
faciendam fidei laborabunt. Item procurare debeat fratres quod datus elemosinam p se
vel per aliam personam non nominanda ab ipsis sed potius ab ipso iuxta suum scriptum
assumenda huius satisfactionem faciant in totum vel in partem. Quod si hoc facere nollet
vel non posset vel notitia non haberet fidelium personarum quibus vellet committere
seu alia occasione possunt fratres aliquem aut aliquos nominare aut praesentare quibus

hunc computi possit excedendo pactum. ne quis necesse est super utroque
a communi. Supra scriptis vel infra dicendis. Item quod pater ipsam dantem
dominam propriam ac possessionem ipsius pecunie cum libera voluntate sibi ea reuo-
cat usque ad conversionem ipsius in rem deputatam plenè & libere ac
integre remanet et in ipsa pecunia fructus nihil omnino iuris habent usque ad min-
istrationem seu dispensationem. Neg. Contra personam nominatam ab eis vel non no-
minatam cuiuscuque conditionis extiterit in iudicio vel extra actio aut prosequi-
tionem aut aliquid aliud ius quatuorcuque persona selecta in commissione huiusmodi se
habere. Licet tunc fructus suas necessitates insinuare ac specificare vel exponi-
re personam predictam aut etiam rogare quod soluat. Possunt etiam eandem perso-
nam exhortari ac inducere quod fideliter in re commissa se habeat aut animam suam
salutem in commissa sibi executione provideat. Item si persona nominata vel
non nominata a fructibus non possit vel nollet quocumque modo ex voluntate
Domini pecunie. Licet et fructibus cum pietate pecuniam consentiam unam vel plures
personas cum id opportunum vel necesse iudicauerit ad premissa subrogandas
nominare ad easque habere recursum & cum ipsis facere sicut cum prima.
Item quod pro necessitatibus fructuum imminutionibus que breui tempore expectari non possunt
sive omnia taliter licet paucis comparantur quorum provisio tractum habet ut in libris
scribendis ecclesiis seu edificiis construendis pannis in vestimentis emendis alijs similibus
cum moderamine supradicto fructus per omnia se habeant ut dictum est & necessitatibus
preteritis pro quibus iam esset solutio seu satisfactio facienda. Item pro quacumque
necessitate presentis ingruente que tam breui tempore non possit expediri ex ipsius la-
titori pecunie vel eius nuncio qui possit hoc facere predictum quod sibi placeat ut
dominio talis pecunie quod se remanente cum pietate reuocandam eam usque ad conversionem
ipsius in rem deputatam & quocumque manus elemosina seu pecunia ipsa tractetur sive
per personas ab eis vel a fructibus nominatas tantum suo consensu voluntate & auctoritate
procedat.

ipso assensum praebente secure frēs possunt recepta vel acquisita de illa pecunia
per quemcunque iuxta modum annotatū superius vñ Item quod per prēmisa frēs
non possunt diu receptores pecuniae per se vel per interpositam personam cum manife
stetate ex dictis ipsos frēs non solum a receptione proprietate domus, sine usu
ipsius pecuniae veluti etiam a contractione qualibet ipsius et ab ea penitus alienos
Item quod moriente dñs pecuniam antequam expendatur in rem deputatam si concedens
in concedendo dixerit vel expresserit quod persona deputata pecuniam ipsam in
necessarium frūsum expendere quiddā de seipso vivendo vel moriendo expen
deret contingerit siue concedens huiusmodi huiusmodi relinquat siue non frēs possunt
ad personam deputatam non obstante concedentis morte vel heredis contradictione
pro illa pecunia expendenda recurrere sicut poterant ad ipsum dñm concedentem
Item quod frēs debent cavere ut non plus sibi concedi consentiant quod verisimili
existimari possit vel necessarium pro qua pecunia ipsa concedatur valeant si tñ residuum
fuerit regere possint frēs concedentes quod in alias res pro eorum necessitatibus committatur
Quo non consentiatur dictum residuum eidem libere vestitus potest et debet Item
quodcumque frūsum mittitur vel offertur nisi expresse per mittentem vel offerentem aliud
exprimatur praedictis modis prorsus oblata intelligi vel misa quia non est verisimile aliquis
sine elemosina sua sine expressione modum velle proficere per quem ut donans mittit
vel illi quorum necessitatibus intendit per dñm huiusmodi gaudere vel effectum dñi vel
frūs consuetudinis paviditate fraudent
Quod tenent circa testamenta vel legata quiddā relinquunt vel legant per modum scdm
quem frūs earum conditioni pensata recipere non licet ut si quis legaret frībz vineam vel
agrum ad excolendum domum ad locandum et similia verbi in similibz proficeret aut mo
dos fundes in relinquendo servaret frībz recipere non licet si tñ modum licitum
frībz in legando testator expresserit ut si diceret lego pecuniam q frībz expendem
dam vel domum, agrum, vineam, vel similia ad hoc ut per certam personam vel
personas administrant et pecunia in aedificia vel alia frūsum necessaria committant.

Aut in legando similes mortis vel verius utatur in hoc casu pres p ora pcedunt
habere, sicut superius in concessis pecuniarijs decernimus declaratum est, quibus legatis
prelati et seculares qbus competit, favere debent, ut p^{ra} voluntates testatorum adim.
pleant, heredum cupiditas amoveant, et f^{rum} pauperum necessitatibus valeat subve.
niri. Si vero frater quatenus aliquid absq^{ue} mod^o expressione legatus in omnibus et per
se fieri debet, quod sup^{ra} proximo dictum est de pecunia, videt^{ur}, ut sub modo
dicto frater intelligatur esse relictus, quatenus neque legatus merito neq^{ue} ipse frater
effectus relictus fructuaria.

Decimo. tertio Licet frater cum licentia et auctoritate superiorum prelatorum
constructionis et dissim^{ulationis} in suis administrationibus libros, et cetera mobilia quorum do.
minium sibi proprium est pertrahat in illas res quavum usum liceat frater habere, com.
mune ac etiam vendere, in modo pecunia seu preium expendat in veni.
atam, cuius usum licet frater habere, per procuratorem a prefata sede vel a
cardinali gubernationem per ipsam sedem gerenti eiusdem ordinis, deputandu^m, iuxta
modum in superioribus necessitatibus spectatis et in quibus ordinatu^m.

Decimo. quarto Licetum est fratri absente superiorum licentia intuitu justis
vel devotionis, seu honeste vel rationali causa, res viles, seu parum valentes, mⁱⁿ
vel extra ordinem dare, secundum quod inter fratres in tali vel in tali
Capitulo, tam de ipsis rebus, quam de prefata licentia, scilicet a quibus et quatenus sit ha.
benda extiterit ordinatum.

Decimo. quinto Quia fratres ex textu regule non videntur posse aut plu.
ribus tuncis excepta una cum Capitulo, et alia sine Capitulo, negotiata esse.
habita in superiorum licentia, pensatis necessitatibus, et aliis circumstantiis, qualescunq^{ue}
Dei et Regule attendenda videntur, possunt pluribus vti.

Decimo. sexto. quod infirmos p^{ro} curam et sollicitudinem de infirmis et p^{ro} fratribus
induendis q^{ui} videntur superioribus t^{em} p^{ro} Regulam inungi, possunt et debent habere aliquam

cum sibi ad illis commissa fuerint.

Decimo septimo Quod fratres contemplationi diuinis officiis, et alij mysterijs diuinis, integre studio aut aliorum fratrum obsequijs vacantes, satisfaciunt Regulae discant. Quod fratres laborant. cum exemplo Christi, et multorum sanctorum patrum labor illi spiritualis tanto maiori preponderat quanto ea quae sunt animae corporalibus offerunt.

Decimo octavo Quod quilibet Cons seu locus habeat sui procuratorem per Platum seu fratrem loci ad hoc nominatum qui auctoritate Episcopalis, res, et rerum pretium, obuenientesque elemosinas nomine dictae Societatis recipiat, et per eundem in fratrum utilitates, prout eis licet ex Regula, vel declarationibus Regulae conuertendo, singulis et singula facere possit in iudicio et extra iudicium quemadmodum aliarum Societatum administratores. Reconomus singuli et actores facere possunt, quem etiam procuratorem possunt fratres reuocare et alium sibi substituere, per supra dictum modum nominationis, quoniam fuerit opportunum, non obstantibus quibuscumque, et papali constitutionibus Joannis 21 quae incipit ad conditorum.

Decimo nono Quod fratres ridenter notati de suspectis consortijs et colloquijs mulierum quae in Regula prohibentur, si admoniti et correcti sufficienter se non corrent, si in officiis fuerint, ab omnibus officiis absoluantur vel suspendantur, nec tamen suspensi vel absoluti vestiantur nisi in dicto Capitulo per Platum si vero in officiis non fuerint debeat libere et si actu legitime priuari, et cui huiusmodi poena non competit probationis agatur et alijs poenis grauius puniatur ad arbitrium ministrorum ad quod ipsi firmiores sentiant.

Vicesimo quod quicunque frater consuetus fuerit a sociis suis fratribus cum mulieribus sequestrari in aliquibus iudiciis Plati sui merito possit oriri suspicio, si enim notius monitus et correctus non se emendauerit tunc suscipitur de mulieribus omnibus officiis et amicis legitimis si priuatus. Et si taliter punitus iterato duobus fide dignis testibus annunciat de sequestratione predicta vel si sequestrationes huiusmodi suspicionem multam auolentiam facere sui Plati iudicio de confilio discretorum probetur legitime absque monitione ommissa vel punitione auctore ad veritatem dicendam. Si vero vnus testis fide dignus de sequestratione predicta appareat contra eum et alius de

de laqueo carnis autem grauius in domo disziplinæ. Si vero aliquis de innotabili crimine
propter quod in Dei venit in filios diffidentia, fuerit (quod abire) notatus et conuictus
carceri perpetuo maneat, ubi omni die etiam ^{contra} ne eam accenso corpore deu:
dato disciplinatus panem et aquam quondam comedens. Debeat vitam suam in a:
miratione et dolore circa quod in plan fuerint negligentes ipso facto suis
officiis sint priuati.

In secundo Capto continetur infra scripta.

Primo Non solum quatuor et breuiter ministris sed etiam vicariis eorum et alijs
fratibus quibus ipsi committantur licet ad ordinem reuocare in fratres fugientes a seruo.
Qui in indistincte non debent uengere sed eos tamen quos uultus uideant ordinem, sibi
per uirtutem meritum et alijs proficere posse per exemplum. Reuerendi autem has con:
ditiones habere debent. Primum quantum de anni annu completi, hodie vero requirit
quod compleuerit de annu septimum annum, et quod in eis non appareat fures
iuuiles sub pena priuorū uengendi amplius ad ordinem. Item quod non ueniat
ante ad professionem nisi completo anno probationis. Item quod excommunicati de fide
Catholica et de Ecclesiasticis sacramentis. Item qui sunt fideles catholici et
de nullo errore suspecti. Matrimonio non ligati per copulam carnalem. Corpore sani.
et animo prompti. Legitimi nati. De his expeditio condicione liberi nulla nisi
in a vulgari notati. Competenter literati uel ad labores fratrumque honestos et
uirtutes apti aut talis conditionis existentes quod eorum reuerentia Clero et Populo non
modicam edificationem offerat. Item quod de bonis suis faciant quicquid
deus inspirauerit eis: si quid tamen per modum elemosinarum libere uelint fratribus dare
Sicut et ceteris pauperibus consideratis saluaret eorum necessitatibus et modicam
indemnitatem supra dictis fratribus uengere licet.

Secundo quod in Vestimentis suis appareat spiritus asperitas. Vultus et pau:
peritas quod attenduntur in prelato pariter in colore et quod dispensatur de forma habitus
et Capiti.

et capetivum. Servari debet consuetudo famulae similiter et de mantellis et chorda
Tertio quod fratres nunquam dormiant sine habitu et femoralibus et chorda nisi necessi-
tate manifesta vel infirmitate cogante. Contra facientes in sequenti praedio coram
fratribus comedere teneantur.

Quarto Quod nullus frater possit calceamenta nisi manifesta necessitate et urgente
et tunc de Platonum licentia et cum consilio discretorum ad quod consilium tribuerint
fideliter tenent discreti requisiti contra facientes infra octo dies per unum diem
naturalem per obedientiam non bibant nisi aquam, et ab omni cocto abstineant per
perpetuum, pro missis tamen celebrandis calceamenta in communi habere debent, et non
alias calceant fratres.

Quinto Circa tonsuram et tempus tondendi serventur constitutiones secundum
morem familie de quindena in quindena in aestate, et in hyeme in tertia heb-
domada et sit tonsura non modica.

In tertio Capitulo continentur infra scripta
Primo quod fratres oes quos rationabilis causa non excusat ante missarum et
horarum principia ad horum conveniant, preparaturi domino corda sua, ibique sine
nisi murmure, discursu, absque variis et vagis aspectibus, sub silentio pace
cum debita gravitate permanant, cantent et orent et usque in finem ana-
nimiter perseverent. Item quod divinas laudes integre attentis hauriant
sic, ac religiose persolvant. gestus levis et cantus dissolutus, et fructus
omnino declinent, Tractum psallant, debito more incepta quae simul cantanda
fuerint fratri simul continuant, simul pausent, et quod de cantu in locis
ubi sunt pauci fratres qui non sufficerent ad cantandum vel ex alia rationabili
causa plati possunt dispensare cum videbunt expedire.

Secundo. quod plati diligenter intendant quod praedictum modum veniendi ad
chorum et dicendi divinum officium iugiter observant, et si quem in aliquo praedi-
ctorum culpabilem, repererint, debite puniant secundum delicti exigentiam sine culpa.

Tertio

Tertio quod nullus fr̄ eximatur a choro sed omnes fr̄es tenentes iure ad dōs
hōnos & ad missas exceptis egrotantibus actu, et multum antiquis saluēt quibus
guardianes habeat arbitrarī.

Quarto Quod de ieiunio illa seruentur quā in regula continentur. Idem fiat de
non equitando, prout etiam in casu necessitatis attentis tamen oculis diuī Boni.
uenturū Saluēt hoc casu qui dicit quod non debeant equitare et p̄ consequens nec
bigare nec quadrigare, quā maioris sunt sumptus nisi manifesta necessitate saluēt
plexi vel impediti itineris vel negotij urgentis vel infirmitate cogant.

In Quarto Capto continentur infra scripta.
Vero quod quilibet Cons sui locus habere suū procuratorem Rēconomū Syndicū
vel actorem ut supra in primo Capto habitum est qui in procurator in nullo casu
aliquid potest agere contra regulā puritatem ut patet in priuilegijs dictorum procuratorum
concurrentibus.

Secundo Quod fr̄es nullo modo denarios vel pecuniā verpant si quis autē
contrarium attenta uerit & actu legitime sit priuatus et p̄na reuēsis puniatur.

Tertio Quod in ceteris declarationibus summorum pontificum quibus fr̄es ultra
predicta astinguntur dispensatū ē ut non tenentur nisi p̄ suo libito & voluntate.

Quarto Quod prelati pro necessitatibus infirmorum sollicitam curam gerant
eisdem diligenti de necessarijs providendo, tam quoad seruitores quam ad alia
necessaria qui seruitores si fuerint notabiliter negligentes presidentium auctoritate
fuerint quā necessaria de communibz elemosinis provideant vel de elemosi-
nis specialiter deputatis pro necessitate fr̄is infirmis utqz premissa melius ob-
seruent debent prelati dum ad loca deueniunt infirmos benignis & charita-
tine assistere & diligenti inquirere de eorum necessitatibus & quā eis seruiat
ad quod si guardos negligentes inueniunt veluti crudēles et inimici negligē-
tes, a suis offiis in proxi Capto debent amoueri. Infirmarios vero & alios ser-
uitores debent punire

¶ Quinto Capto Continetur infra scripta. 46
¶ Primo Quod fr̃es iuxta Regula textum laborent fidelē et deuote merces vero
laboris si pecuniaria fuerit per soluentem statim consignetur procuratori Cons.
sue loci Si autem pecuniaria non fuerit consignetur plato loci qui de eadē pui:
deat foribz in Communi.

¶ In sexto Capto Continentur infra scripta.
¶ Primo quod fr̃es nihil sibi approprient iuxta textum regule et qui contra
fecerit puniri debet, ut supra dictum est de pecunia, item quod fr̃es vndeant pro
Elemosina Confidenter iuxta discretionem, prelati. Gregariensis.

¶ In septimo Capto Continetur infra scripta.
¶ Primo quod de casibz reservatis nullus p̃m absq; specia licentia Gnatis vel Provis
mini seu prelati posset absolvere casus autem reservati sunt isti, primus peccati?
inobediencia contumacia, secunda proprietarie rerum detentionis Tertius lapsus
carnis. Quartus furta rei notabilis, Quintus iniuria manu violata, Sextus fal:
sum testimonium in iudicio factū Septimo Compositio vel pictio aut publicatio
libelli famosi. Octavus falsificatio sigilli cuiuscunq; personę notabilis. Nonus fal:
sa criminatio in infamiam cuiuscunq;. Qui de istis absolvere attentaverit sine licentia
ipso facto actibz legitimis sit privatus. et si legitime fuerit deprehensus debet
incurrere.

¶ In octavo Capto continentur infra scripta.
¶ Primo Qualiter eligi debet Gnatis minor, et qbz p̃m purior electores elige:
tes contra formam ibi traditam, Secundo agitur de socijs Gnatis et quis sigillum
tenere debet. Tertio quod Gnatis non potest commutare aliquid ordinatum per ipsum
Capitulum Gnate sicut ipsius Capituli Gnatis consensu, in his que tangunt Regula pui:
tatem Item quod Nullam exactionem pecuniarum facere potest contra fratres.

Devo ipso facto suo officio privatus est nec tenetur ei fides ulterius dedere, et si
ultra presumpserit se gerere p[er] ministro ipso facto periurus est et inhabilis ad in-
fanis adquecunq[ue] offi[cia] vel beneficia et dignitates tam in ordine quam ext[er]ior[um].
lucum obtinenda.

In nom[ine] Capto continentur infra scripta.

Primo quod fides contra voluntatem Ep[iscop]orum non p[re]dicent in eorum Ep[iscop]ibus.
Secundo quod nullus p[re]sumat populo p[re]dicare nisi a p[re]latis p[ro]bat[is] vel p[ro]bat[is]
vel ab his quib[us] p[er] illis fuerit sibi officium p[re]dicationis concessum examinatum
et approbatum.

Tertio quod tales concedentes p[re]dicant: ext[er]ius licentiam revocare, su-
spendere et auferre quoniam et quando eis videbitur expedire iuxta declaratio-
nem Nicolai tertij ubi dicit quod ministri non possunt hanc licentiam p[re]dicandi
dare nisi cum definitio[n]ib[us] in Capto l[ite]r[is].

Quarto quod nullus p[re]sumat p[re]dicare officium p[re]dicationis nisi fuerit sacerdos vel
Dyacon[us] etatis ad minus viginti quinque annorum competentis literaturae acta et
moris approbatus quoniam.

Quinto quod nullus p[re]sumat quidquam p[re]dicare contra libertatem sa-
cro-sanctae Romane Eccl[esi]e. vel Ecclesiasticis personis detrahere, vel scandala-
tum contra Clerum vel Religionem aliquam excitare aut p[er]sonam aliquam p[re]sentem
criminaliter nominare si quis autem tenuerit contra statum, honorem, dignitatem
et Ecclesiasticam libertatem p[re]sumperit p[re]dicare ipso facto p[re]dicationis offi-
et omni acta legitime est p[ri]vatus et si post p[re]dictam p[ri]vacionem p[re]sumperit p[re]dicare
cave p[er] suos p[re]latos omni appellatione postposita, vel alio subterfugio debet cau-
tevari et si in hoc p[re]latis fuerint negligentes in eandem p[er]nam se no[n] debent i[n]i-
disse nisi legitima et rationabili causa de impotentia se valeant excusare.
sup[er] quos p[re]dictos p[re]dicatores delinquentes ordinarius locorum p[re]latus iurisdictionem
hab[ere] eant p[er]iurand[um].

Sexto

Sexto quod nullus sit predicator in alienis locis ad scandalum et decessum
ordinis et sine licentia glatorum ordinis nec predicent novitates vel materias
quod scandalum possant verisimiliter generare

In Decimo Capto continenti infra scripta.

Primo quod habeat diligens cura de peditis oridori ad studia pmouente
cum fainha donum dei sit et amatura ad defendendam fidem Catholicam, cono:
na ordinis Lumen veritatis et via in tenebris ambulantium plorum.

Secundo quod plati cum vigilancia et circumspectione attendant quod carent:
nia ordinis tam quo ad diuinum officium, quam quo ad silentium et alias reuerentias
vtriusque communitalis spiritualis et spialis obseruentur.

Tertio quod prelati corrigant subditos suos humiliter et charitative eos visitent
secundum regulam, et delinquentes miseri corditer puniant, quibus a correctionibus
et punitionibus non liceat appellare.

Quarto quod plati postpositis regulis et apud iuris in punitionibus facientes
libere procedere valeant secundum consuetudines approbatas et gratias factas et facili
et ordinis instituta quinto

Quinto quod inobedientia contumacia intelligatur quando quis contra ad:
monitionem premissa factis congruis interualis .i. per diem naturale inobediens perseuerat

Sexto quod si aliquis in foro secreto absolutionem obtinuerit de aliquo crimine:
ut nihilominus in iudiciali foro puniri potest si crimen probatum fuerit si tamen sit
penitens, antequam sit accusatus vel delatus, de crimine faciem plati coram testi:
bus et in confessione fuerint, indulgetur plati quod forem penitentem, quoad
excommunicationem, a penis exterioribus de reuocatorum consilio testium quietauerit:
leat, alia sibi minus confusibili imposita penitentia salutari et hoc intelligitur
de primo reuocatu et hoc semper cum protestatione, quod si relatur in illa de quibus
quietatus fuerat ad statum pristinum reuocetur, si de eius relapsu platio sufficiens
habediter

qui de lapsu carnis habet abstinendi statem, et qui in tactibus huiusmodi consueverint.
ut fuerint deprehensi et moniti canonice si non se convernerint puniatur sicut de la-
psu carnis. Si tamen predicti tactus multum essent enormis absque monitione premissa puniri
possunt, si ministeris videtur de consilio discretorum et de sollicitudinibus ex certa scientia
ad peccatum carnis, idem iudicium habere.

Octavo quod per mortem vel remotionem ab officio prius prelati non exponat audi-
ritas alicui per ipsorum commissam in casibus reservatis donec successor in potestate habeat.

Nono quod quicumque confessor ex certa scientia presumptim absolvere a peccatis
ipso facto privatus est confessionibus audiendis nec potest restituere nisi per prelatum
minimum quicumque autem vitiosus in hoc legitime fuerit deprehensus pena carnis puniatur.

Decimo Quod quicumque ausus fuerit affirmare quod quilibet possit sacros
absolvere a peccato scilicet quo non habet auctoritatem commissam et maxime
de predictis et correctus revocare noluit tanquam errans et subversor debet
carceri mandari.

Videamus Vicariis superioribus prelati committitur Apostolica benignitate quod possit
impartiri absolutionis beneficium suis subditis et ceteris fratribus videruntque de
dinantibus a quacunque Ecclesiastica censura a iure vel a iudice generaliter promulgata
et dispensare scilicet irregularitatem sive Ecclesiasticam censuram et irregularitatem
in dicta contracta fuerint in ordine vel ante ingressum ordinis. Nisi excessus adeo esset
gravis et enormis quod merito essent destinandi ad Apostolicam sedem et simile beneficium
absolutionis et dispensationis impartiri possunt prelati fratribus quos in suos confessores delegant ipsi prelati.

Quod decimo Interdum universis fratribus ordinis ne aliquis eorum nisi in necessitate
articuli, alijs quod prelati suis vel alijs sacerdotibus eiusdem ordinis per eam sua con-
fiteri presumat et quod singuli fratres de consensu suorum habeant determinatos confessores
his ad minus confiteantur in quolibet hebdomada.

Decimo

Decimo tertio Quod ad excommunicationem propter inobedientiam non potest
fit quando in absentia superioris cuius presentia intra diem natalem debet haberi non potest
Et vicarius quando in absentia quando si eius presentia intra diem haberi non potest
habet autem de iniectione atrociori vel de iniectione subditi in prelatum non intelliguntur.

Decimo quarto Quod nullus incurret nisi per enormem et manifestum excessum et
normam autem excessum dicimus vel vnde grauis peccati ut est lapsus carnis inobedi-
entia contumacia et perfidia habere, vel vnde circumstantie, sicut est fur-
tum rei notabilis vel notorie factum, seu quod frequenter iteratur. et similia.

Decimo quinto quod qui pena carceris puniuntur corporis actibus legitimis sunt
privati nec ad eos intelliguntur vestitus quamvis a carcere liberentur nisi hoc beneficium
eis expresse impendatur Et quod omnis carceri mancipando, habet ordinem proferri.

Decimo sexto quod si quis se fecerit aliquid propter quod penam carceris debeat su-
stinere quando vel eius vicarius de consilio discretorum possit eum detinere, siue sit
de eorum subditis siue non donec de talibus habeatur superiorum determinatio et hoc cum
excessus est manifestus rei euidencia Et quod habeant boni carceres fortiter multipliciter ad humanam

Decimo septimo Quod quicunque per se vel per alium, sigillum vel litteras prelatorum vel principum
sive palatium vel quantum minorum sine aliarum notabilium personarum falsificare presumpserit
ut ipso facto sententia excommunicationis incurret, et si legitime fuerit deprehensus
carceri mancipetur. Quod si falsificaverit sigillum vel litteras quatuor Menses non absol-
vatur ab excommunicatione nec liberetur a carcere sine specialis quatuor Menses mandato.

Decimo octavo Quod quicunque se litteras eorumdem malitiose per se vel per alium de-
struxerit aut impedierit ne mittantur eisdem, retinuerit vel aperuerit suspensus est ab omni
actu legitimo, ipso facto et cui haec pena non competit Et plene capitis privatur. Et
hoc intelligitur tam de litteris quas ipsi mittunt, quam de illis quas ipsi ab alijs mittuntur.
Si si fuerint litteras illarum per ipsam tunc releventur. Eadem pena subiacere debent qui
superioris litteras vel ipsi missas legere vel aperire distulerint malitiose et qui retinuerint
aperuerint vel legere distulerint litteras missas socijs quatuor vel privatum ministrum
seu etiam missas ab eisdem.

Decimo

Decimo nono Quod si quis in tanto proprio nomine vel sub nomine alio loco seu libello fautor ostenderit eos mittendo, periculis, vel quomodo liber exponendo in infamiam alicuius ipso facto sententiam excommunicationis incurvat. Quod si editi fuerint in infamiam gratis. Nullum non possit restituere actum eorum nisi per gratiam nostram vel ab eo cui ipse in speciali duxerit committendum. Si vero aliarum quarumvis personarum infamiam tangerent per prolem dumtaxat nostram actum ipse possit relevari. Et quicumque in huiusmodi via fuerit deprehensus carceri mancipari.

Vigesimo Quod graviter puniendi sunt imperantes culpas et peccata et graves iniurias irrogantes per superiores plures ac etiam quosdam de consilio discretorum.

Vigesimo primo quod quicumque si legitime deprehensus fuerit temerarie obloqui de personis sancti pontificis vel de constitutionibus apostolicis ore blasphemico pena carceris vel pluris Capitis, aut priuati actum legitimum vel alia pena competenti secundum delictum aut blasphemiam quantitatem per eam eorum quo deprehensus fuerit de consilio discretorum puniri debet.

Vigesimo secundo Quod quicumque si quamcumque personam false et scienter decernit infamauerit in occulto non nisi a ministro vel curia de posset absolui. Si vero in publico non absoluit nisi a ministro imposita sibi pena criminis de quo scienter alius infamauerit. Nec aliquis istorum absolui valeat a secularibus nisi primo prius potuerit restituere famam. Si vero de veris in publico ipsam infamauerit puniatur ad arbitrium ministrorum.

Vigesimo tertio Mandat omnibus futuris quod nullus in secreta colloquutionis sub sigillo confessionis aliquid dicat quod veritatur in infamiam alicuius vel quod possit inter fratres dissensionem generare.

Vigesimo quarto quod quicumque si scienter peccatum sibi in confessione detectum quoquomodo scripto vel verbo reuelauerit ipso facto sententiam excommunicationis incurvat. Et si legitime fuerit deprehensus debet carceri mancipari.

Vigesimo quinto quod fratres non deferant ambagiatas quasque quamcumque personarum extra neminem ordinem nisi prius exponant plures qui antequam permittant per illas assuere exponant prius consilio discretorum quibus si visum fuerit quod ambagiatas tales.

tales pro ordine sunt honeste et non nocua. ^{fluita} licentia ^{supra} ad quem pertinet
possunt acceptari.

Vigesimo sexto ^{prohibetur} per obedientiam in virtute ^{scilicet} ut nullus sit per
se vel quancumque aliam personam interpositam suadeat vel suaderi faciat alicui
prelato regi vel principi comiti vel castro vel alicui alteri personae extra ^{ordinem}
ordinem exui ut aliquid immutetur de ^{statu} ordinis vel ordinationis alicuius ^{promoveatur}
vel unioni vel divisioni vel ^{quod} vel castri quocumque fratre seu filio de aliquo
loco amouendo. Contra faciens sive ^{ipso} facto sententiam excommunicationis in-
currat et ab omni ordinis executione sit suspensus et ab omni legitimo actu sit privatus
nec potest veluam nisi per ^{gratum} vel ^{potestatem} ^{minorem} vel eius vicarium. Cui autem
hac pena non competit debet probationis caputio ^{pari} et ^{ipse} ^{se} ^{restituere} de sua ^{procuratore}
expelli.

Vigesimo septimo quicumque sit cuiuscumque conditionis existat per se vel per alium
pro se vel pro alio quocumque promotionem procuraverit in ^{no} ^{ordinem} ^{et} ^{personam} ^{aliquam} ^{extra} ^{ordinem}
ordinem existentem vel quod in aliquo loco ponatur vel quod remoueat, vel quod remoueri
non possit, sententiam excommunicationis incurrat et omni actu legitimo sit privatus
et sua promotione et omni alia caveat ipso facto nec veluam debeat nisi de consensu Capituli
Gratias sequens.

Vigesimo octavo ^{lex} obedientiam diservite inhibetur ne quis sit causa dispersionis
Gratias et ^{propter} Custodis seu ^{guardie} vel eorum excessum seu correctionem aut
severam Capituli cuiuscumque dispersionem definitivam aut finem aut aliquid aliud unde
ordo non possit turbari vel infirmari ^{scilicet} audeat extra ^{ordinem} ^{publicum} ^{et}
si quis talem fuerit depulsi ^{omni} ^{actu} ^{legitimo} ^{et} ^{officio} ^{ordinis} ^{et} ^{monasterii} ^{privatus}
vel ^{et} ^{qui} ^{hanc} ^{penam} ^{non} ^{competit} ^{probationis} ^{caputio} ^{puniatur}.

Vigesimo nono quod fratres non veluam ad ^{officiis} ^{ordinis} nisi in ^{pro} ^{Capituli} ^{per}
prelatum de consensu Capituli vel maiorem partis eiusdem et nullus conuictus de animi
nec potest quod merito incurcari deberet ^{secundum} ^{ordinis} ^{instituta} ^{promoveatur} ^{ad} ^{officiis}

Gratia

Qualia vel lectionis vel predicationis officia sine capituli prius consensu si quis
in enormitatem fuerit iam et correctus de cuius gravibus culpis, in sua propria fama
publica non existit si ipsa prelati prius quam quatuor prelati et conventus suum iudicium
dici debet sine absque requisitione vel consensu aliquo ad officium ordinis relevare, man-
datur si per obedientiam prelati ne in hoc aliquam parvitate ostendant in eis infra
mens exponendo capitulis et magis infirmis secreto et sine consensu capituli relevando.

Trigesimo Quod nullus frater qui apostataverit ab ordini cum notabili scandalo reser-
vatur in perpetuum absque dispensatione generalis. Amen.

Trigesimo primo Quod quicumque frater detestabilis errores contra fidem catholicam
vel contra bonos mores, maxime in detestando fructus peccatorum et austeritatis vitam
et extollendo carnalem amorem predicaverit, seu dogmatizaverit publice vel occulte
pena perpetui carceris puniatur et quibet Monasterium teneat diligenter ingere de enormibus supradictis.

Trigesimo secundo Quicumque postquam Petri Joannis super Apocalypsim tenuerit et in
mensum non essentaverit prelati postquam sibi confiteretur de mandato pena carceris puniatur
Julia autem episcopa eiusdem Petri Joannis sunt sine dilatione prelati presentandi sed
hunc si xix papa IV ab hac infamia relevavit, et libere eius possunt legi sicut aliorum doctorum catholicorum.

Trigesimo tertio Si frater vel alteri persona minabitur in persona, anno mense im-
positum sibi per ministrum vel custodem portare glabrationis caputium teneat si ho-
minem levaverit vel aliquid ad percutiendum arripuerit contra fratrem ei glabris capu-
tium tribus mensibus imponatur per alterum predictorum, si autem non graviter percuse-
rit, predictam probationem portet per annum impositam per minimum. Si autem graviter
percusserit vel ad percutiendum graviter lapidem vel aliud proiecit vel gladium
caltellum vel aliquid aliud, eduxerit et quod etiam arma offensionis portaverit vel
in cella vel alibi retinuerit pena carceris puniatur quod si quis frater aliquem
vel secularem enormiter vulneraverit mutilaverit perperam carceri mancipet et eadem
pena subiaceat qui hanc eadem vel similia per alium fratrem peraverit vel ad
huiusmodi faciendam invenit fuerit machinatus.

Trigesimo

Trigesimo quarto quod si quisquam maleficia seu conspirationem ad
uersus aliquem et maxime aduersus superiorem se exerceat omnibus officis ordinis et di
actu legitimo sit priuatus quousque per satisfactionem condignam per gratiam Almurum
vel prolem fuerit restitutus Non autem intelligitur maleficia seu conspirationem quando sub
ditis voluit gratiam suam vel alteri suo plati inmare.

Trigesimo quinto prohibetur ne alius per verbum vel facto aliquo ad diuisionem nostri ordinis
laborare presumat si quis autem ex deliberatione contrarium fecerit ipso facto sententiam
excommunicationis incurrat et si legitime fuerit deprehensus carceri mancipetur

Trigesimo sexto dispende sapitur quod nullus per operationis Alchimie aut alias
quascunque operationes doctrinarum vel arum suspectarum quod in publico non docentur
aut ab ecclesia reprobata sunt Adhuc scire exercere vel docere seu libros vel scripturas
continentes talia delinere scienter presumant Contra facientes ipso facto suam ex
communicationis incurrant et si legitime quis fuerit deprehensus pena carceris puniatur

Trigesimo septimo Quod quicunque in mundo fuerit propriarius Libris et omni
actu legitimo sit priuatus Licitum vero vel de iure qui libros vel officia non habent. publi
cationis Capitis sumantur et si quis talis in morte inuentus fuerit Caveat Ecclesiastica se
sultum super quo excoibit diligenter plati inuigilabunt et maxime contra appro
bationem locorum quos de suis locis expellere cernant. Appria aut locorum intelli
gant illi quibus si dante obedientia recedendi prouent eas per preces secularium
venocari vel alios in suis locis naturam seu quos extraneos reputant subditos
vel platos secum nolunt habere vel etiam pacifice sustinere

Trigesimo octauo Quod fratres incorrigibiles in suis excessibus consurgis
et examinatis fideliter per platos ad hunc Captum transmittantur. Qui si adeo incor
rigibiles fuerint quod nec culpam cognoscere humiliter nec penitentiam condignam fibere
voluerint in carcere maceantur Si vero penitentiam accipiant et correctionem
promittant eis cum misericordia prius imposita Quam si portave contempserint in consue
tuaria reuocentur in sequenti Capitulo pena carceris puniantur

Trigesimo nono Quod fratres excentes per obedientiam in reditu suo teneantur

secreto.

Secretis quibus suo excessus suos notantes intimare et non per excessus
alterius scient per duas vias ut pote per confessionem et per alium modum, non propter
hoc minus tenet ut dicitur quando et etiam alteri superiori suo ab eo potestatem
requisitus intimatur quia hoc nullo modo iudicio confessionis prudenter, qui etiam
si tenet inobedientia crimine puniri. Et si quis contrarium dixerit vel afferent et cor-
rectio venocare noluerit debet si actu legitimo puniri.

Quadragesimo Dogmatisare Quod si qui frater corripit de aliquo excessu secundum
normam euangelicam in occulto, non tenet dicere suo superiori quamvis ab eo per obedientiam
fuerit rogatus. Similiter quando aliqui sunt secuti in crimine non tenet alter alteri revelare superius
omni quod est et de peccatis et animarum periculis precavere quia ex omni totius capituli consensu diffi-
nitum est hanc doctrinam esse persisteri et non faciam per eo quod cadere potest in detrimentum
Ordinis et regularis discipline. Iudicium cum plerumque scilicet debent subditorum excessus
non solum ut puniant sed ut possint periculis precavere et idcirco deis quod tenet dogmatum
et tenet. Libris et omni actu legitimo fuerit est, postquam adhuc penitentiam si po-
tenter fuerit debet parca cavere puniri.

Quadragesimo primo Quod nullus frater aliquem fratrem de aliquo actu in publicum
accuset cuius veritas vel fama plari potest, qui contra fecerit famam sustinet quod
accusatus deberet intelligi si consultus fuisset dicuntur autem accusatores quod contra plati
obligant se per testes aliquos idoneos, ad probationem. Idem fiet de eo qui tenet accusat
aliquem de quo fuerat sufficienter correctus, et si in probatione infirmus de qua tunc accusat
defecerit pro culpa modo legitime puniatur.

Quadragesimo secundo Quod quicunque frater deposuerit coram quocunque plati vel iudicatore
falso et scilicet de aliquo crimine contra fratrem vel aliquam personam vel ad hoc factum
dum induxerit vel venocaverit falso vel ad venocandum induxerit quod pro depositione
ipso facto suam excommunicationis incurvat. Nec possit nisi per minimum huiusmodi absolvi. Ita
tunc tenet quod prius satisfaciatur put sibi possibile fuerit in forma secundum quam deposui-
erit vel venocaverit subter vel occulte.

Quadragesimo tertio Prohibetur per obedientiam ne personam accusans accusatis vel alijs
aliquis revelare scilicet et maxime de nominibus accusantium ministris inhiberi. Nisi de criminali
accusati in sua accusatione petierint a suo superiore sibi accusantis vel testium nomina revelari.

Quadragesimo quarto Inhibetur etiam per obedientiam accusatis ne scientes de nomi-
nibus accusantium se inquirant nisi cum quod de criminali accusati et petierit accusantium se nomina
revelari.

veclari sibi et quicquid continum fecerit veclando. Vbi et etiam ingendo non
posset nisi per pretem nuntium absolui vel per alium cui ipse in speciali duxerit committendu
Superiores pro se et ministri vel custodes et Guardas si in ingendo vel veclando contra:
num fecerint nec non et subditi accusatores eorum, veclari eisdem, infra sex menses
quindeim diebus in pane et aqua cum potu dem sine dispensatione ieiunare per obedi-
entiam. Alias eorum absolutio sit inanis.

Quadragesimo quarto quod plati p[re]dicti possint et sitare fr[atr]es suos priu[ate] publice
et occulte ac singularem coram consilio se h[ab]ere vel proponere priuatum vel publice
vel postponere sicut eis videtur expedire. Custodes autem visitare non possint publice
vel priu[ate], nisi a iudicibus eisdem specialiter committatur. Et ne simpliciter fr[atr]es in gravantia
ocasio sit delinquendi. Evaluato vagulam et constitutiones tam Ap[osto]lice sedis quam alias or-
dinis ad visitandum huiusmodi facientes eis in vulgari et diligenter exponant.

Quadragesimo sexto Nullus inferior platus p[ot]est aliquem absoluer[e] a p[re]dicta in iuncta p[er] fugionem
neque immutare sine licentia imponentis. Et si conuiuium factu[m] fuerit ipsa absolutio est inanis.

Quadragesimo septimo Quod fr[atr]es ex statutis ordinis in q[uo] exprimitur pena caueas ex:
communicationis suspensionis et priuati non ligantur ad illas nisi scilicet et ex deliberatione c[on]muni fr[atr]um.

Quadragesimo octauo Quod v[er]umq[ue] in constitutionibus contrariis aliqua censura excommunicationis
suspensionis et simili um vbi non sit lata iam snia sed t[er]minatio comminatio defuturo nec
ibi exprimitur a quo imponi debeat vel infligi. Intelligitur ab eo infligi debere cura quo
legitime platus et excessus dummodo talis excessus vel correctio p[er]tineat ad eundem, in
priuati de vero officium ordinis intelligitur priuati non solum plationis sed etia[m] confessionis
predicationis lectionis diffinitionis visitationis, et electionis ad Capitulum p[er] discretum In pri-
uati. Et actu legitimum quod no[n] intelligitur executio ordinu[m] vel testificatio in iudicio
nisi specialiter exprimat.

Quadragesimo nono. Quod discipuli cogi debent ad plenam obseruantiam penarum quod in ipsis
constitutionibus continentur et si eoru[m] continentia exigant grauior[es] et debent eis imponi nec taxat
dne committant p[er] platos nisi fuerit hesitatio in contra, obliuio in misericordia vel in cor-
pore impotentia finiendi. Conceditur et platis p[re]dictis in casu speciali atq[ue] ex causa rationabili
commutare penas huiusmodi ac etia[m] mitigare si autem ex hac ordinis disciplina solueret accusat
in Capitulo generali.

Quingagesimo quod cauere debent plati priuati a multitudine constitutionu[m] p[re]dictarum
et quoru[m]libet et p[re]ceptoru[m] p[ro]pter obliuionis et transgressionis p[er]iculum.

Quingagesimo

Quinquagesimo primo Articulus Innocentij papa Conceditur platis apostatis et in:
solentes ordines nisi monitis salutarijs accedant excommunicare capere ligare et inuocare
Quinquagesimo secundo Articulus Quod apostati sunt excommunicati et anathematis vinculo
innodati. Intelliguntur autem des apostati q. sine licentia vel con. obediencia superiorum suorum
p. terras, loca, seu prias cum habitu vel sine habitu cu socio vel sine socio vagabundi fuerint
ac gnatiter absq. eiusdem ordinis licentia discedentes.

Quing. tertio Ordinatur quod omnis apostatus ab ordine cavevi mancipetur

Quing. quarto Quod quicq. in carceratum suum a carcere liberauerit vel consensit fieri
ut recedat sine licentia plati assignatorum. Et ipse in carceratus manq. ordinis eius sit
liberatus quam consensit eis tam. Quamq. qua eius vicarius tam custos sui assignatus in car:
cerato si de p. d. c. conuicti fuerint carceri mancipentur.

Quing. quinto Quod apostatus ordinis anno quolibet in proliis capis publice
denunciandi excommunicati donec ad eorum absolutionem legitime confitentur.

Quing. sexto quod plati superiores ordinaria iurisdictionem gerant excommunicandi
cogendi, in carcerandi ac p. na alia puniendi. sup. des apostatas prouiduum aliam in sua p. na
Deu possunt guardi in casu necessitatis alij autē frēs platem habeat apostatos in ordinis caput

Quing. septimo Caveve debent plati quod non permittant apostatos sed vel alteri
prouid. in scandalum ordinis euagari. Apostatus ho qui in suis p. uis vel custodijs commo:
de vagari, corrigi, vel conuersari non possunt p. p. tem. minum de custodia ad custodiam
vel si necesse fuerit p. gnatem minum de p. uia in quam transseuerant eorumq. conditio:
vel de iurta custodijs ad quoru custodias, et ministris ad quoru p. uas p. minis de quod
fuerint prouis, fideles intinent ut si ipsos translator habebunt regere cum inspectores
esse valeant circa eos. Nullus ergo apostata redire volens ad ordinem repellatur sed
iuxta mandatu dñi pape duodecimi, salua ordinis disciplina reuocatur ei salui animi sui
ut p. m. sum est consilium. Nec eiant quisq. p. fessus ab ordinis sed p. uideat gentilibus
de remedio dicta translationis vel de vinculo dicta disciplina

Quing. octauo Quod frēs non possunt de nouis loca recipere vel recepta dimittere
absq. speciali sedis. Relicq. licentia a expresa mentione faciente de prohibitione po:
nificij octauo sub pena excommunicationis late sententia

Quing. nono Declaratur quod causa reuocandi ad prelaturam l. tem. q. no p. t.
sp. uat. obseruand. sunt iste: videt. cum tali loco annexa e. p. p. ius vel cura animarum
paucos.

viam oportet in fructu congregationibus vel questis inhonestis contra Regula puritate
et usum ordinis gratiam accedere aut propter societate inhonestam vel importabilem
fratrum presertim vitiis et infirmis: & huiusmodi En causis et similibus fratres debent
et possunt ad suos Monachos recurrere Per eosdem inde pie et paternaliter remouendi
et in locis deuotis et spiritualibus collocandi.

52

In viderimo Capitulo continetur infra scripta.

Primo quod prohibitum est fratribus ne ingrediantur monasteria monachorum quauuncumque
iuxta decretum Nicolai terti in decretali existit qui seminat. Vbi intelligitur non monasterij
claustrum domos et officinas interiores per eo quod ad alia loca ubi homines seculares con-
ueniunt possunt fratres ibi causa predicationis vel elemosinarum petendi accedere, quibus illud
a superioribus suis & sua fuerit maturitate concessum vel donitate, exceptis per Mo-
nasterijs inclusarum ad quem nulli datur accedere facultas sine sedis eiusdem licentia speciali
Quod si quis sine licentia minorum aliquod monasterium intrare presumpserit ipso facto car-
ceri mancipetur Et quod diligenter attendant Monachi quod moniales sibi commissa de-
bitam clausuram seruent tam suum quam secularium accessus comperendo sub interminatione
ne maledictionis atendant

Secundo quod nullus frater presumat fratri comparere virorum vel mulierum etiam comparatermi-
natum contra xent quatenus in eis est hoc nomine minime nominari se permittant nec ipsi
alios nomine contra facientes carere mancipent

In duodecimo Capitulo continetur infra scripta
Primo quod iudicari et disponari de bono regimine tue sancte et quod in capitulis fratrum
dignari de melioribus et deuotionibus fratribus ordinis & vita moribus et doctrina plati, Luce
exemplum prebeant et edificationem pariter in fideibus cum quibus contingit conuersari

Secundo quod procuratores et curia Romana nichil exigant a fratribus antequam adueniant
secus facientes suis officiis sint priuati

Tertio Mandatum et stricte preceptum vniuersis et singulis fratribus ordinis cuiuscunque gra-
dus seu conditionis existant Quod in his articulis super dictis et alijs litteris quod non sunt cum
animam suam et regulam suam tenent suis plati firmiter obedire Contra facientes tri-
na monitione premissa satis congruis interuallis si inobedientes et rebelles extiterint cari-
ceri mancipent

Quarto quod fratres non obligentur sub vinculo peccati mortalis ad aliquod alia statuta
conscripta

quocumque de quibus in his primitiis non fit mentio. Nisi tales essent casus transgressi
onis vel excessus quædāna lege seu sanctæ Romanæ Ecclesiæ generali statuto merito
inducerent ad mortale.

Quare quod ubique in alijs constitutionibus ordinis primitiis vel generalibus pena ex
communicationis penitus committi arbitrio præsidendum quod illa in aliam penam valeant
commutare. Septimo vero excommunicationis in illi contenta auctoritas apostolica sublatæ sunt in
contrarium facientes non obstantibus quibuscumque.

Sexto capitulum omnes subditos tam presbiteros quam subditos quod has constitutiones integre
et inviolabiliter observent. Item quod prælati faciant eas inviolabiliter observari qui si in
predictis fuerint negligentes ipso facto suis officio sint privati.

Septimo præcipitur prælati quatenus per quolibet contum et locum has constitutiones ad
munus semel in mense legi faciant et divulgari.

- Destructiva**
Ordinis
- 1 Indiferens et indifferens ad ordinem acceptio
 - 2 In fac probationis anni minus idoneorum veniens.
 - 3 Quod novit in studio crucifixi non exerceantur
 - 4 Paupertas contemptus in victu amictu
 - 5 Curiosa edificatio in refectorijs officinis Ecclesijs paramentorum
 - 6 Rigoris pristini paramentorum custodiæ disciplinæ castigationum omisio
 - 7 Inexemplaritas professorum contra novitios
 - 8 Locorum indifferens multiplicatio
 - 9 Inferuere quorundam summa tepiditas

MANDATA

SEU

Decreta Adm. Rendi P^{ri}s M^{gri} Adriani Brathonic
 Provinciae Maioris et Minoris Poloniae
 ex visitatione pro Cantu Cracovien^{si}
 edita.

Omnes nocte dieq^{ue} ad Choram pro officio Divino conveniant, ab:
 sentis per superiorum loci mortificandis, dicendo Culpam genuflexi, ad
 libitum superioris in Refectorio.

Potest superior duobus Patrib^{us} assistentibus ascendere Dormitorium, et exorti:
 ri fr^{atres} abfentes ad matutinum, secumq^{ue} conducere ad Choram.

Quid^{am} P^{ri}or Regens ab h^{oc} exco^municatur diebus quibus legit tantum, et Conci:
 nator diebus quibus concionatur.

Barcalauri et Prudentes a Matutinis exco^municant^{ur} illis diebus in q^uib^{us} legit^{ur}
 ab oratione Matutina usq^{ue} per vesp^{er}as, ac Ovis Conducis nunquam.

Quid^{am} Mandatis Co^mis s^{ed} post matutinum immediat^e in Choro, et inter Vesp^{er}as
 ac Completorium diebus non impeditis, propterea mandatur, ut semper sit.

interstitium inter Vesperas et Completorium, duretq; una hora integra, vel sal-
tem dimidia.

Orationi Mentali omnes nullo excepto coiter vacent, et intersit, absentes legi-
ma decem ab oratione Mentali in vinculis tota Medietate, absoluant
oratione partialem.

Hora extraordinaria pro oratione Mentali absolunda ab eis qui media
nocte Mentali non orauerint assignatur, inter horam quartam et quintam in
medio Sodalitio in Capella Compassionis.

Modus absoluenti orationem Mentalem depromatur ex Constitutionibus, Genera-
libus. Absentes ab oratione Mentali itaq; nonficent in Refectorio, dicta
Culpa ad libitum superioris.

Quicunque huiusmodi Exercitium sanctius reflexerit per quidem huius
contionis seu interpolatum, amoveatur à Confratru et remittatur ad superio-
rem Præmissa. Examen conficiant faciant omnes et singuli mane et sero
mane Vicer ante prandium in Refectorio inter primum pulsum Campanæ, et
secundum iuxta Constitutiones Generales. Sero dato signo silentii in Cameræ prin-
cipalium Superioris loci per se, vel per Deputatum inspiciant singulas Cellas an
Fres generatim examinauerint proprias consuetudines.

Et assueant Fres Orationi Mentali, aliisq; operibus viri humani mandatis
ut omnes in aliqua habitazione longius, vel lucida, per superiorum loci depu-
tata Exercitia spiritualia absoluant, priusq; meditationibus, et lectionibus
aliisq; devotionibus sese occupando iuxta præscriptum perfectæ vite spiritualis

protipue vero Noviti ante professionem, Profess. ante Sacri Ordinis Susepho-
nem Diaconi ante susephorem Presbyteratus.

Omnes exantem consilia moribunt in Refectorio ad libitū superioris si per
quindecim dies oris sent continuo vel in hospitali amoveant a Coenā, et remit-
tantur ad Prædilectum.

Missa celebrentur per ordinem prescriptum in tabella hebdomadali negligenter sui
ordinem, mortificentur quotidie in Refectorio ad libitū superioris.

Nullus ex Coenā exeat, nisi cum licentia superioris, Presidentis huius Vicepresiden-
tis, Officiales deputati per hebdomadam ad servitium Coenā, altaris, et Ecclē si-
deliter exequantur sua officia, sub mortificatione quotidiana ad libitū superioris. Per in
hebdomada fiat disciplina Feria 2a, 4ta, 6ta iuxta morem antiquum, Silentium
in Ecclā, Choro, Sacram, Refectorio, Dormitorio, & Libitū Secra, ab omnibus, et
linguis in quietate servetur, quandoque vero legendū sit, omnes submissa voce
(ut archiepiscopus docet) loquantur, transgressores filitū, murmuratores, contumel-
iosi, Conviventes mortificentur et pariantur ad libitū superioris.

Vigore inscriptionis Primæ dñe in Capitulo Prædilecto factæ ad vitam Coenā ex-
tant, et acceptationis eiusdem vite, tam in præfatis Capitulis quā in Congregatione diffini-
toriali. Tunciam ex mandatis specialibus R. dñi. Pro huiusmodi observantia eiusdem
vite exactis confirmata ac consolidata iuxta infra scriptos terminos.
Unum sit depositum Coenā in Coenā in qua Eleemosynas omnes et pecunias,
huc ad Eccliam huc ad Coenā pertinentes, nec non personarum particularium
asseruntur, et inter bonas moras huiusmodi incorporantur.

Vnus sit Rex, unus expensor et Dispensator, una mensa, et uno eodique
Conthi superiori mandante, necessitates pro Ecclesia et pro Conthi provideant, provide
mandamus in vinculo Petri Obligatione sacrisque percuriamus ad administratores
sed unus sit administrator et gubernator omnium bonorum et percuriamus, idque super
rior Conthi.

Deputatus vel unus Presbiter probatus qui assistant ad sacramenta, et elemosinas
quotidianas pro votivis oblationibus recipiant, et fideliter conservent in honorabile Regi
pro. Administratores bonorum et rationum consilium in superiori Conthi
iuxta prescriptum Constitutionum Gratiam nullusque Presbiter audeat habere usum generalem
ipsorum deinde pence de, aut pence secularis.

Omnes et singuli quaecunque percuriamus quovis modo obtinuerint deprecant pro
him in Coe deprecantur, et omnibus de singulis ex eod. eod. deprecant per Magistrum
Conthi superiori mandante, et non aliter necessaria provideant.

Necessitates personales Tribus conceduntur infra scriptas iuxta tenores Summe pre
scripte. Habitus, Capucium, iuxta formam prescriptam in Constitutionibus Vi
tanis Tunica, Pelles ad braccellum, Ciliaria seu Camifera Chorda, Caput
in Crispida Capellus seu Galea, Martelli Corona precant de ligno aut
osse, de Crispallo, Suro, aut alia materia proligis pro Ciliariis, Reliquias
un singulis potest concedi non tamen de pretiosa materia, nisi de argento vel auro, aut his
similia. Nix ligna ad Coronam, Metalla Indulgencia de auro, Littera in
ferro excussoria, Breuiarium Romanum cum propriis ordinis Patris, Prouent

Polona, et laetia, Diurnale, Liber prius, Liber exortior. Quatuor dextera
 manu scripta, libri maximè necessaria. Videri. Tibialis de lara, ibi de pellibus suis.
 sorsus lapp, ferus, Atran tann cum arena et pennati, peti infirmitatis specialis
 pillus subduens pellibus pro lyene. Gausape de lana vulpino amato, latus, Corical
 imagines ad Breuiam et Diurnale, ad panes in Colla Registra simplici ad Breuiam
 rii et Diurnale. Bini quadruplatis non utari nisi. Videri et per ledioris aut
 dispensationis in per Contra notem tempore astatis, extra Ecclesiam potuerit et no-
 tendo quillo tunc in sanitatis

Cellam autem seu sanctorum suppellex concedit et bide?

Missa cum Epistola breuilla semper superiora et offitio Cantus. Lilla Lilla pulpi-
 tu lignum, paxillus ad regimena huiusmodi collanda. Cardelabon feruū. Cuiusque
 Sulpis vel eius ligna, claspida lapp non feruū. Sopa vas pro forditibus offe-
 rendis. Lectum vas pro aqua in pelles, et cum supposito ligno. Camisio latus
 non utari nisi tunc infirmitatis aut manifeste nere. Status de licentia superioris.
 Nullus ardeat in civitate cibum aut potu sumere extra prandium, alii huiusmodi
 puriori et mortificari ad libitū superioris.
 Omnes licentiam petant, ex eandem personarum nulla interposita genera, et redeantes
 compareant coram superiore et genu flexi benedictionem petant.
 Nulli concedatur licentia generalis ad civitatem nisi causa bene cognita et cum potio
 deputato a superiore, aut offitio Divinum licentia non concedatur nisi in gravissimis.

22
causis, quos differri non possint. Feria Cera et Triduo et diebus festis Tror accen-
tur quantum possibile est ab exitu ad Civitatem.

Omnes adiant mensam Coenae, sumuntque cibum extra mensam coenae purioris ad libi-
um superioris, intra Coenam extra horam Refectoris communis, nullus presumat
sumere cibum aut potum absque licentia superioris, sub mortificatione ad libitum. Ad
prandium non mittant nisi personam qualificatam iudicio superioris, et cum soris deputato.

Professurus sit natus in Coenae Conventus Professi usque ad Diaconatus in Professi-
sat maneat, clausi, ibique instruantur ut Norici.

Invenit secularis personae particularibus servientes amoveantur Coenae, remaneant
tamen illi qui sunt pro Coenae, et a soruitis Coenae.

Propter causam in visitatione cognitam mandamus, ut omnes per Dormitorium superioris
vadant ad cibum, et recedant ex choro, deinde tamen ex altitudine de licentia superio-
ris poterunt ire per ambitum. Nullus presumat cum mulieribus loqui in ambitu, in Ecce-
lesia, quod si necessitas postulaverit, id fiat ad portam Coenae, et non alibi, ac
de licentia superioris Coenae. Ad Vestiarium deferant omnes sua vestimenta ex-
teriora et interiora, ibique componant cum signis ac indicis cum libet amovibiles
tamen iuxta iudicium superioris. Quolibet die Sabbati, alba sudaria tamora huius
tur per Vestiarium cui libet. Nullus sub panagynietibus Camera in Pluviam
ut superior aperiri nequeat. Nullus sibi specialiter aliquid comparare sine ad visitationem
sive amittit, sed omnia argilia quae cum illa sint ad eam deferant, ad depositum
prout paraverit, ad Vestiarium prout tegumenta, vel materia quae pro tegumentis aut
promptuariis Coenae prout conestibilia huius potabilia.

Visitentur superius cellae per superiorem, et tollantur superflua omnia quaecumque

Sunt contra vitam loca, et propter necessitates super scriptas, parietes sint nudi in cellis
omnium cui aliqua duntaxat in agno deuota.

Prætauream, argenteum aut ferreum coloris quod species conceditur Fratribus ad usum. Leprosi:
autem fratres hora 10 meridie, diebus ieiuniorum hora vnderina. Si lectum post horam 12 reu:
nio elapsam in Meridie per una hora dures, vespere autem metra ante octauam, per u:
cto examine confectis pulchre propter fessum lectis usque ad prima septem diebus.
Nullus ab hac Camera tunc si lecti ingreditur infumet sub pena adhiberi suspendi o:
culum si lectum vero conceditur studentibus ad R. P. Regens Colligii, et omnibus habitantibus.
ad Superiorum, et alios Offices, ad eius subsidium lectis ingreditur et Nouitias ad Pro:
fessos ad sua Regum.

Stalator nisi de lectis Superioris egerint eam concedente infra lectis Langham in:
triorum inmittat aut inducat, sub mortificatione publica.

Constitutionis ordinariis Constitutionis ordi saltem semel in septimana, qui autem non sunt Pri:
oribus communicent. In mediis boni probant propter inuati, Professores, Clerici, et Laici.
Simili Nouitii omnis tunc genus sex pernan sunt.

Capituli Culpam fiat quilibet die Mercurii aut die Venens in Refectorio, in quo
omnes iniquitates culpas mortificationem.

Contradiendo hinc decretis in corrigibiles in transgressionem ipsorum inuocantur a Co:
h. Superioris locat mandata, et diligenter omni aucto denardare executioni prosequi:
seu ordinationes, sub penis arbitrarie a nobis infligendis.

Declaratur quod non per iudicium vite loci quando specialis Refectio acti laboran:
tibus, legentibus, et plicantibus, et alius conceditur, mo propter superiorum et conce:
datur iuxta indicationem ipsorum ad mensam tamen communem.

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

F4129

14143

KORNICKA

29

43

